

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling

Agder og Telemark bispedømmeråd

2024-2027

Møtedato: 26.01.2024 kl. 10:00
 Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
 Arkivsak: 23/03635

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90941717 eller e-post mt588@kirken.no.
 Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/24	23/03635-1	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
2/24	23/03635-9	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023
Saker til behandling		
3/24	23/03701-2	Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd samt komitédeltakelse under Kirkemøtet for bispedømmerådets medlemmer
4/24	23/03756-6	Orientering budsjett 2024
5/24	24/00236-1	Årsrapport 2023
6/24	24/00190-1	Orientering om medarbeiderundersøkelsen 2023
7/24	22/02291-4	Pilegrimsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme - statusorientering
Orienteringssaker		
8/24	23/03959-2	Orienteringssaker 26.01.24

Kristiansand, 18.01.2024

Aslak Wegge
 stiftsdirektør

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 04.12.2023 kl. 11:30
Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
Arkivsak: 23/03635

Til stede: Andreas Holm, Håkon Kolstad Varhaug, Tore Thomassen, Erik Lunde, Terje Damman, Geir Jørgen Bekkevold, Kathrine Tallaksen Skjerdal, Per Gunnar Pedersen, Stein Reinertsen, Aslak Wegge

Møtende varamedlemmer: Emma Li Hu Humlegård for Stine Beate Mondal Ljostad

Forfall: Stine Beate Mondal Ljostad

Andre: Bjarne Nordhagen, Personalsjef

Protokollfører: Aslak Wegge, Stiftsdirektør

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/23	Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023	2
Saker til behandling		
2/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024 -2027 - konstituering og valg	2
3/23	Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd samt komitédeltakelse under Kirkemøtet for bispedømmerådets medlemmer	3
4/23	Oppnevning av representanter til Kirkens Nødhjelps representantskap	6
5/23	Eventuelt	7
Orienteringssaker		
6/23	Oversendelse av Årsrapport 2022 for Agder og Telemark biskop og bispedømmeråd	7

Kristiansand, 05.12.2023

Aslak Wegge, Stiftsdirektør

Godkjenning av innkalling og saksliste

1/23 Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	1/23

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Saksliste enstemmig godkjent

Saker til behandling

2/23 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024 -2027 - konstituering og valg

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	2/23

Forslag til vedtak

1. Som leder av Agder og Telemark bispedømmeråd for perioden 01.01.24 - 31.12.25 velges;

_____

2. Som nestleder av Agder og Telemark bispedømmeråd for perioden 01.01.24 - 31.12.25 velges;

_____

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Det ble først gjennomført valg av leder

Forslag til lederkandidat fremsatt av Geir Jørgen Bekkevold; Terje Damman

Forslag til lederkandidat fremsatt av Tore Thomassen; Eirik Lunde

Etter at ledervalget var gjort ble det gjennomført valg av nestleder

Forslag til nestleder fremsatt av Geir Jørgen Bekkevold; Terje Damman

Forslag til nestleder fremsatt av Håkon Kolstad Varhaug; Andreas Holm

Forslag til nestleder fremsatt av Kathrine Tallaksen Skjerdal; Per Gunnar Pedersen

Votering

Det ble først stemt skriftlig over leder;

Ved votering ble Erik Lunde valgt til leder med 7 stemmer mot 3 stemmer for Terje Damman.

Det ble deretter stemt skriftlig over nestleder;

Ved votering ble Per Gunnar Pedersen valgt til nestleder med 7 stemmer, mot 3 stemmer for Terje Damman. Ingen stemmer for Andreas Holm.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

1. Som leder av Agder og Telemark bispedømmeråd for perioden 01.01.24 - 31.12.25 velges;
  - Erik Lunde
2. Som nestleder av Agder og Telemark bispedømmeråd for perioden 01.01.24 - 31.12.25 velges;
  - Per Gunnar Pedersen

3/23 Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd samt komitédeltakelse under Kirkemøtet for bispedømmerådets medlemmer

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	3/23

Forslag til vedtak

Forslag til fordeling av bispedømmerådets medlemmer i komitéene under Kirkemøtet 2024. Primærønske: (navn fylles inn etter innspill i møte)

Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon

-
-

Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål

-
-

Komité C: Økonomi og kontroll (fast komité for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)

-
-

Komité D: Organisasjonsutvikling og val

-
-

Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse

-
-

Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

-
-

Forslag til fordeling av bispedømmerådets medlemmer i komitéene under Kirkemøtet 2024. Sekundærønske: (navn fylles inn etter innspill i møte)

Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon

-
-

Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål

-
-

Komité C: Økonomi og kontroll (fast komité for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)

-
-

Komité D: Organisasjonsutvikling og val

-
-

Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse

-
-

Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

-
-

Agder og Telemark bispedømmeråd fremmer forslag på følgende kandidater:

Forslag på kandidater til Kirkerådet:

-
-

Forslag på leder til Kirkerådet:

-
-

Forslag på kandidater til Mellomkirkelig råd:

-
-

Forslag på kandidater til Den norske kirkes klagenemd:

-
-

Forslag på kandidater til Kirkemøtets organer:

Valgkomitéen:

-
-

Regelkomitéen:

-
-

Protokollkomitéen:

-
-

Forslag til dirigentskap: (sendes snarest)

-

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Forslag til vedtak fremsatt av Terje Damman;

- Saken utsettes til nytt møte i januar.
Ny møtedato settes til 26. januar kl. 10.00

Votering

Forslag til vedtak fremsatt i møte enstemmig vedtatt

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

- Saken utsettes til nytt møte i januar.
Ny møtedato settes til 26. januar kl. 10.00

4/23 Oppnevning av representanter til Kirkens Nødhjelps representantskap

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	4/23

Forslag til vedtak

Som representanter til Kirkens Nødhjelps representantskap fra Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevnes;

1. Fast representant; _____
2. Vararepresentant; _____

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Forslag til fast medlem fremsatt av Geir Jørgen Bekkevold;

- Kathrine Tallaksen Skjerdal

Forslag til vararepresentant fremsatt i møte

- Tore Thomassen

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Som representanter til Kirkens Nødhjelps representantskap fra Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevnes;

- Fast representant; Kathrine Tallaksen Skjerdal
- Vararepresentant; Tore Thomassen

5/23 Eventuelt

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	5/23

Forslag til vedtak

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Ingen saker på eventuelt

Skriv inn vedtaket her

Orienteringssaker

6/23 Oversendelse av Årsrapport 2022 for Agder og Telemark biskop og bispedømmeråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	6/23

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 04.12.2023:

Møtebehandling

Det ble gitt muntlig orientering og diverse praktisk informasjon fra administrasjonen i møte.

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Saken ble tatt til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margot Tangen	411	23/03701-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
3/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd samt komitédeltakelse under Kirkemøtet for bispedømmerådets medlemmer

Vedlegg:

Forespørsel om forslag til kandidater til valg på Kirkemøtet 2024 m.m.
 Kirkemøtets forretningsorden
 Regler for valg av Kirkerådet
 Regler for Mellomkirkelig råd
 Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd
 Kirkeordning for Den norske kirke
 Ad valgsaken som vi utsatte på kst BDRmøte til kommende møte 26.01.24

Saksorientering

I forbindelse med gjennomføring av Kirkemøtet i april 2023 er det en del komiteer og verv som skal fordeles. I tillegg skal bispedømmerådets medlemmer fordeles i ulike komiteer. Dette er utførlig beskrevet i det vedlagte oversendelsesbrevet fra Kirkerådet.

Nedenfor er først punktene det skal gjøres noe med listet, deretter utvalg/råd som man kan gi innspill til. Der står bispedømmerådet fritt til å velge om man vil spille inn navn eller ikke.

Fordeling av bispedømmerådets medlemmer i komiteer på Kirkemøtet

Bispedømmerådet skal komme med forslag til hvordan medlemmene av rådet skal fordeles på de faste komitéene under Kirkemøtet; primær- og sekundærønske. Fordelingen gjøres i bispedømmerådsmøte og det er viktig at alle tenker igjennom hva de kunne tenke seg på forhånd. Ønsket fordeling i komiteer avklares i møte, og navneliste settes opp for innsending til Kirkerådet

Komitéene er som følger:

Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon
 Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål
 Komité C: Økonomi og kontroll (fast komité for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)
 Komité D: Organisasjonsutvikling og val
 Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse
 Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

Saksområdet til den enkelte komité fastsettes av Kirkerådet i desember 2023, og justeringer som avviker fra oversikten over kan derfor forekomme. Sakene på Kirkemøtet fordeles i

komitéene etter saksmengde. Komitéene må derfor som tidligere regne med at de kan få tildelt saker som ikke hører hjemme innenfor deres saksfelt.

Kirkemøtet 2024 skal velge nytt Kirkeråd, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd og Den norske kirkes klagenemd. På bakgrunn av dette ber nominasjonskomitéen bispedømmerådene om innspill til kandidater.

Forslag på kandidater til Kirkerådet

Nominasjonskomitéen ber bispedømmerådene foreslå minst to av sine leke medlemmer som kandidater til Kirkerådet i prioritert rekkefølge

Forslag på lederkandidater til Kirkerådet

Bispedømmerådene kan komme med forslag til lederkandidater overfor nominasjonskomitéen

Forslag på kandidater til Mellomkirkelig råd

Bispedømmerådene kan komme med forslag til kandidater til Mellomkirkelig råd

Forslag på kandidater til Den norske kirkes klagenemd

Bispedømmerådene kan komme med forslag til medlemmer i klagenemda

Forslag på kandidater til Kirkemøtets organer

Bispedømmerådene kan komme med forslag til kandidater til valgkomitéen, regelkomitéen og protokollkomitéen.

Forslag til dirigentskap

Bispedømmerådene kan foreslå kandidater til dirigentskapet. Disse ønskes oversendt til Kirkerådets sekretariat så snart som mulig.

Forslag til vedtak

Forslag til fordeling av bispedømmerådets medlemmer i komitéene under Kirkemøtet 2024. Primærønske: (navn fylles inn etter innspill i møte)

Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon

-
-

Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål

-
-

Komité C: Økonomi og kontroll (fast komité for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)

-
-

Komité D: Organisasjonsutvikling og val

-
-

Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse

-
-

Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

-
-

Forslag til fordeling av bispedømmerådets medlemmer i komitéene under Kirkemøtet 2024. Sekundærønske: (navn fylles inn etter innspill i møte)

Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon

-
-

Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål

-
-

Komité C: Økonomi og kontroll (fast komité for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)

-
-

Komité D: Organisasjonsutvikling og val

-
-

Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse

-
-

Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

-
-

Agder og Telemark bispedømmeråd fremmer forslag på følgende kandidater:

Forslag på kandidater til Kirkerådet:

-
-

Forslag på leder til Kirkerådet:

-
-

Forslag på kandidater til Mellomkirkelig råd:

-
-

Forslag på kandidater til Den norske kirkes klagenemd:

-
-

Forslag på kandidater til Kirkemøtets organer:

Valgkomitéen:

-
-

Regelkomitéen:

-
-

Protokollkomitéen:

-
-

Forslag til dirigentskap: (sendes snarest)

-

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Bispedømmerådene

Dato: 07.11.2023

Vår ref: 23/03424-1

Deres ref:

Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd

Kirkemøtet 2024 skal blant annet velge Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd og Den norske kirkes klagemennd. Enkelte av valgene forberedes av valgkomiteen valgt av Kirkemøtet i dets forrige periode, mens andre legges frem av Kirkerådet eller av valgkomiteen som velges under konstitueringen av Kirkemøtet. Valgkomiteens og Kirkerådets arbeid med å finne og innstille kandidater skjer blant annet på bakgrunn av forslag fra bispedømmerådene. Vi ber derfor de nye bispedømmerådene om innspill.

Forslag til kandidater til Kirkerådet

Kirkerådet er styre for rettssubjektet Den norske kirke, og er i tillegg trossamfunnets øverste organ mellom kirkemøtene. Dette innebærer et stort personlig ansvar for den enkelte, og kandidater til Kirkerådet bør derfor ha solid kompetanse og erfaring på ett eller flere av fagfeltene kirkefag, økonomi, virksomhetsstyring, juss, HR, digitalisering eller lignende, og i tillegg inneha svært god rolleforståelse i utøvelsen av vervet. Erfaring fra styrer i private eller offentlige virksomheter vil være en fordel for kandidater som skal inngå og bidra med sin kompetanse i dette kollegiale organet med et omfattende ansvar for Den norske kirkes utvikling, herunder dens økonomi.

Bispedømmerådene kan i tråd med *Regler for valg av Kirkerådet* § 2-1 første ledd komme med forslag til lederkandidater. Forslag kan også fremmes av det enkelte medlem under Kirkemøtet.

Kirkemøtet har vedtatt regler som antar at valg av leke medlemmer til Kirkerådet gjennomføres som avtalevalg der listene blir enige seg imellom om en fordeling av mandater, som bekreftes av Kirkemøtet i plenum. Dersom det imidlertid ikke kommer på plass en slik avtale, sier *Regler for valg av Kirkerådet* § 3-3 at «[h]vis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 leke kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge». Bispedømmerådene bes derfor om å komme med forslag til

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:818066872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Kristian Myhre

aktuelle kandidater blant de leke medlemmene i bispedømmerådet. Samiske representanter og døvemenighetenes representant anses også som leke medlemmer. Disse foreslåtte kandidatene blir kun vurdert av valgkomiteen dersom valget av leke medlemmer av Kirkemøtet ikke gjennomføres som avtalevalg.

Merk at etter § 3-3 annet ledd skal valgkomiteen «sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal valgkomiteen tilstrebe at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.» Valgkomiteen er derfor ikke bundet til forslagene fra bispedømmerådene, og kan fremme andre kandidater for å sikre at kravene som er stilt av valgreglene oppfylles. Det oppfordres derfor til at bispedømmerådene tar hensyn til disse kravene når bispedømmets forslag til kandidater sendes inn. Bispedømmerådet kan foreslå mer enn to kandidater om det er ønskelig.

Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet etter valgregelens § 4-1 første ledd. Bispedømmerådene skal derfor ikke foreslå kandidater blant disse.

Forslag til kandidater til Mellomkirkelig råd

Mellomkirkelig råd er Den norske kirkes fagorgan for økumenisk og internasjonalt arbeid. Kirkemøtet skal velge fire medlemmer av Mellomkirkelig råd blant Kirkemøtets medlemmer, samt leder av Mellomkirkelig råd. Leder trenger ikke være blant Kirkemøtets medlemmer. Bispedømmerådet bes om å foreslå kandidater til disse vervene. Disse valgene forberedes og innstilles av valgkomiteen i forkant av Kirkemøtet.

Nominasjon av kandidater til Samisk kirkeråd

Nominasjon av medlemmer til Samisk kirkeråd er nå en del av myndigheten til Samisk kirkelig valg møte. Valgmøtet ble samlet i oktober 2023 og nominerte der kandidater til Samisk kirkeråd. Bispedømmerådene skal derfor ikke foreslå kandidater til dette rådet.

Forslag til kandidater til Den norske kirkes klagenemnd.

Bispedømmerådene kan komme med forslag til medlemmer i klagenemnda. De fleste av vervene i klagenemnda skal ha spesialisert kompetanse innenfor juss, teologi mv. I tillegg velges ett medlem på fritt grunnlag. Se vedlagte regler for Den norske kirkes klagenemnd samt kirkeordningen § 32 første ledd:

Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer:

- *en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten,*
- *ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap,*
- *ett medlem som har teologisk doktorgrad,*
- *ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett,*
- *ett øvrig medlem*

Dette valget forberedes og innstilles av valgkomiteen før Kirkemøtet.

Forslag til kandidater til Kirkemøtets organer

Bispedømmerådene kan komme med forslag til kandidater til valgkomiteen, regelkomiteen og protokollkomiteen. Alle komiteene velges for fire år. Valgkomiteen er ansvarlig for forberedelse og gjennomføring av valg i Kirkemøtet i perioden, mens regelkomiteen skal vurdere om endringsforslag som fremmes i plenum kan vedtas etter *Kirkemøtets forretningsorden* § 3-6:

Kirkemøtet velger en regelkomité for hele valgperioden bestående av medlemmer av Kirkemøtet, inkludert én biskop. Kirkerådets medlemmer er utelukket fra å velges til ordinært medlem eller varamedlem i regelkomiteen. Regelkomiteen kan tiltres av saksordfører for den aktuelle saken.

Regelkomiteen skal vurdere om noen endringsforslag kan koordineres og/eller samstemmes, om endringsforslagene er forenlige med annet regelverk og om endringsforslag er tilstrekkelig utredet.

Hvis et endringsforslag ikke er forenlig med annet regelverk eller regelkomiteen vurderer at endringsforslaget ikke er tilstrekkelig utredet, kan regelkomiteen vurdere om forslaget kan omformuleres.

Regelkomiteen kan oversende endringsforslag som er ansett som tilstrekkelig utredet til ordinær komitébehandling. Dette skal alltid gjøres i liturgisaker. Kirkemøtet kan også selv oversende slike endringsforslag til ordinær komitébehandling.

Protokollkomiteens oppgaver er fastsatt i forretningsordenens § 3-5 tredje ledd:

Protokollkomiteen skal

- 1. Se til at ingen vedtak lider av innholdsmessige feil.*
- 2. Se til at alle vedtak er truffet i samsvar med forretningsordenens bestemmelser og at også andre saksbehandlingsregler er fulgt, slik at vedtakene ikke lider av tilblivelsesfeil.*
- 3. Etter alle plenumssesjoner hvor det er fattet vedtak, gjennomgå og signere vedtakene.*
- 4. Ved Kirkemøtets avslutning foreta en samlet gjennomgang av Kirkemøtets vedtaksprotokoll og eventuelt godkjenne den i henhold til Kirkemøtets forretningsorden, jf. § 1-7.*

Alle medlemmene i komiteene må være medlem av Kirkemøtet. I regelkomiteen skal i tillegg ett av medlemmene være biskop.

Forslag til dirigentskap

Kirkemøtet skal velge et dirigentskap på tre personer med personlige varamedlemmer. Dirigentskapet har ansvar for å lede møtet i tråd med forretningsordenen og sikre forsvarlig saksbehandling innenfor rammene satt av møtets varighet. Bispedømmerådet kan foreslå kandidater til dirigentskapet. Disse

ønskes oversendt Kirkerådets sekretariat så snart som mulig uavhengig av den generelle fristen nedenfor.

Frister

Siste frist for innsending av forslag til kandidater er **fredag 16. februar 2024**. Den forberedende valgkomiteen vil ha møte kort tid etter for å gjøre sine innstillinger, det kan derfor ikke gis utsettelse på denne fristen. Det forutsettes at de kandidater som foreslås til de ulike verv er villige til å la seg nominere.

Komitearbeidet under Kirkemøtet

Kirkemøtets medlemmer og andre med tale- og forslagsrett fordeles for hele valgperioden på faste komiteer innenfor de saksområder som møtet skal arbeide med. Det enkelte bispedømmeråd skal fremlegge forslag til hvordan rådets medlemmer skal fordeles på de faste komiteene. Hvert bispedømmeråd skal være representert i alle komiteene.

Kirkerådet vil se på bispedømmetilhørighet, listefordeling, representasjon av leke, prester, lek kirkelig tilsatte og biskoper, og kjønnsmessig balanse i komiteene. Dette betyr at ikke alle ønsker kan imøtekommes, men så langt det er mulig vil Kirkemøtets medlemmer plasseres i ønsket komite. Kirkerådet ber bispedømmerådene om å oppgi ønsket komitefordeling for bispedømmerådets medlemmer. Oppgi primær- og sekundærønske for hvert enkelt medlem.

De foreslåtte komiteene i Kirkemøtet 2024–2027

- Komité A: Gudstjenesteliv, kultur og kommunikasjon
- Komité B: Kirkelig undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål
- Komité C: Økonomi og kontroll (fast komite for oppfølging av rapporter fra Kirkerådet)
- Komité D: Organisasjonsutvikling og valg
- Komité E: HR, inklusiv rekruttering og kompetanse
- Komité F: Urfolk, internasjonale og økumeniske forhold

Saksområdet til den enkelte komite fastsettes av Kirkerådet i desember 2023, og justeringer som avviker fra oversikten over kan derfor forekomme. Sakene på Kirkemøtet fordeles i komiteene etter saksmengde. Komiteene må derfor som tidligere regne med at de kan få tildelt saker som ikke hører hjemme innenfor deres saksfelt.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Kristian Myhre
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Kirkemøtets forretningsorden

Regler for valg av Kirkerådet

Regler for Mellomkirkelig råd

Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd

Kirkeordning for Den norske kirke

,

Mottakere:

Bispedømmerådene

Kirkemøtets forretningsorden

Kirkemøtets forretningsorden ble vedtatt av Kirkemøtet 15. november 2007. Forretningsorden ble sist endret av Kirkemøtet 7. august 2022.

Kap. 1 Generelle bestemmelser

§ 1-1.

Kirkemøtet er det øverste representative organ i Den norske kirke.

Kirkemøtet skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag, jf. kirkeordningen § 37.

§ 1-2. Tid og sted for Kirkemøtet

Kirkemøtet avholder årlige møter. Tid og sted for Kirkemøtet fastsettes av Kirkerådet. I ekstraordinære situasjoner kan Kirkerådet eller ¼ av medlemmene av Kirkemøtet innkalle møtet mellom de ordinære sesjoner.

§ 1-3. Medlemmer av Kirkemøtet

Kirkemøtet består av medlemmene av bispedømmerådene og leder av Samisk kirkeråd.

§ 1-4. Andre representanter på Kirkemøtet

Med tale- og forslagsrett møter:

- leder av Mellomkirkelig råd, såfremt vedkommende ikke er valgt medlem av Kirkemøtet,
- fire representanter for Ungdommens kirkemøte,
- én representant for hver av utdanningsinstitusjonene som tildeler graden cand.theol., oppnevnt av institusjonene selv,
- første varamedlem for døvevenighetenes medlem i Oslo bispedømmeråd, og
- avtroppende medlemmer av Kirkerådet.

Med talerett møter:

- Kirkerådets direktør,
- generalsekretærene i Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd,
- én representant fra hvert kirkesamfunn som Den norske kirke har kirkefelleskap med.

Med talerett i saker som angår egen virksomhet møter:

- én representant for Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet og
- én representant for Døvekirkenes fellesråd.

Møtet kan gi talerett i enkeltsaker til andre personer etter forslag fra dirigenten.

§ 1-5. Møteplikt

Kirkemøtets medlemmer har møteplikt, jf. kirkeordningen § 38 første ledd. Dette gjelder også representanter med tale- og forslagsrett. Gyldig forfall meldes til Kirkerådet, som er ansvarlig for å innkalle varamedlem.

Hvis et medlem har forfall for to dager eller mer, innkalles i stedet varamedlem for hele møtet. Varamedlem kan ikke innkalles for deler av møtet.

§ 1-6. Invitasjon av gjester

Kirkerådet i samråd med Mellomkirkelig råd inviterer aktuelle gjester til å delta under hele eller deler av Kirkemøtet.

§ 1-7. Protokoll

Det føres protokoll fra møtet. Denne skal inneholde:

- En oversikt over sakliste og program m.v. for møtet.
- De medlemmer og representanter som er til stede under møtet.
- Liste over hvem som hadde ordet til de ulike sakene.
- De innstillinger og forslag til vedtak som er fremlagt i de ulike saker.
- Møtets valg og beslutninger.

Det tas fullstendig lydopptak fra forhandlingene.

§ 1-8. Åpent / Lukket møte

Kirkemøtet er åpent, men kan vedta å holde lukkede samlinger. Vedtak om dette fattes med alminnelig flertall.

§ 1-9.

Når Kirkemøtet utformer en hilsen, skal denne underskrives av Kirkerådets leder og Bispemøtets preses.

Kap. 2 Saker til behandling

§ 2-1. Melding av saker

Følgende instanser kan melde saker for behandling av Kirkemøtet.

- Kirkerådet,
- bispedømmerådene,
- medlemmer av Kirkemøtet,
- Bispemøtet,
- Ungdommens kirkemøte.

Andre som ønsker å melde saker til behandling, må gjøre det gjennom en av de nevnte instanser.

§ 2-2. Meldefrist

Saker som ønskes behandlet, må meldes til Kirkerådet senest 14 uker før møtet. Skriftlig begrunnelse for saken må foreligge til samme tid i Kirkerådets sekretariat. Kirkerådet kan etter egen vurdering føye til saker som kommer opp etter nevnte frist.

§ 2-3. Forberedelse og møteinnkalling

Kirkerådet fremmer, forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles av Kirkemøtet.

Kirkerådet ved leder innkaller medlemmene av Kirkemøtet senest fem uker før møtet. Sakliste og saksdokumenter skal følge med innkallingen. I særlige tilfeller kan saksdokumenter ettersendes. Det redegjøres for saker som er meldt til behandling, men som ikke er satt opp på saklisten. Kirkerådet har det praktiske ansvar for gjennomføring av møtet.

§ 2-4. Saker som angår forskrifter og annet regelverk

Kirkemøtet skal påse at saker som angår forskrifter og annet regelverk, er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Saker som angår forskrifter og annet regelverk, inkludert liturgisaker, behandles direkte i plenum. Kirkerådet oppnevner saksordfører for slike saker. Endringsforslag som fremmes i plenum, oversendes en regelkomité for nærmere behandling etter § 3-6.

Kirkemøtet skal på bakgrunn av regelkomiteens innstilling ta stilling til om endringsforslag i slike saker er tilstrekkelig utredet til å vedtas. Hvis et endringsforslag ikke er tilstrekkelig utredet, kan Kirkemøtet vedta å sende det tilbake til Kirkerådet for nærmere utredning. Kirkemøtet kan i slike tilfeller også gi Kirkerådet myndighet til å treffe vedtak. Vedtak som er truffet etter tredje punktum, skal refereres i Kirkemøtets første møte etter at vedtaket er truffet.

Kap. 3 Åpning og konstituering

§ 3-1. Åpning og registrering

Kirkemøtets åpning foretas av Kirkerådets leder, som også leder møtet frem til dirigentskapet er valgt.

Kirkerådets sekretariat sørger for registrering av møtedeltakere. Endringer i forhold til utsendt deltakerliste offentliggjøres av dirigenten.

§ 3-2. Dirigentskap

Kirkemøtet velger for hvert møte et dirigentskap på tre medlemmer med personlige varamedlemmer. Disse skal fortrinnsvis være medlemmer av Kirkemøtet.

Begge kjønn skal være representert.

Dirigentskapet velges med alminnelig flertall. Kirkerådets sekretariat har ansvar for opptellingen.

Dirigentskapet overtar ledelsen av møtet så snart valget er avgjort.

Dirigentskapet skal avvise endringsforslag som klart strider imot bestemmelser gitt i lov eller i kirkeordningen.

§ 3-3. Godkjenning av innkalling og sakliste

Dirigentskapet leder godkjenning av innkalling og sakliste samt behandlingsform for møtet. Under konstitueringen kan medlemmer fremme forslag om ekstra saker til behandling, såfremt det kan godtgjøres at sakene er foranlediget av en kirkelig og/eller samfunnsmessig situasjon som ikke forelå da anmeldelsesfristen for saker utløp.

Forslagsstilleren gis anledning til en kort saksorientering med begrunnelse, før Kirkemøtet avgjør om saken skal komme til behandling. Minst 2/3 av Kirkemøtet må gi sin tilslutning til dette. Slike saker skal normalt komitébehandles på vanlig måte.

§ 3-4. Tellekorps

Det oppnevnes tellekorps bestående av fem representanter fra sekretariatet.

§ 3-5. Protokollkomité og valgkomité

I det første møte i perioden velges for fire år medlemmer av protokollkomité, valgkomité og Kirkemøtets øvrige komiteer.

Blant Kirkemøtets medlemmer velges tre medlemmer til protokollkomiteen og fem medlemmer til valgkomiteen, alle med personlige varamedlemmer.

Protokollkomiteen skal

1. Se til at ingen vedtak lider av innholdsmessige feil.
2. Se til at alle vedtak er truffet i samsvar med forretningsordenens bestemmelser og at også andre saksbehandlingsregler er fulgt, slik at vedtakene ikke lider av tilblivelsesfeil.
3. Etter alle plenumssesjoner hvor det er fattet vedtak, gjennomgå og signere vedtakene.
4. Ved Kirkemøtets avslutning foreta en samlet gjennomgang av Kirkemøtets vedtaksprotokoll og eventuelt godkjenne den i henhold til Kirkemøtets forretningsorden, jf. § 1-7.

På et tidlig tidspunkt under Kirkemøtet drøfter protokollkomiteen, referentene og Kirkemøtets sekretariat de praktiske rutinene for arbeidet.

Valgkomiteen forbereder valg av Mellomkirkelig råd og Den norske kirkes klagenemnd til Kirkemøtets første møte i påfølgende valgperiode.

§ 3-6. Regelkomité

Kirkemøtet velger en regelkomité for hele valgperioden bestående av medlemmer av Kirkemøtet, inkludert én biskop. Kirkerådets medlemmer er utelukket fra å velges til ordinært medlem eller varamedlem i regelkomiteen. Regelkomiteen kan tiltres av saksordfører for den aktuelle saken.

Regelkomiteen skal vurdere om noen endringsforslag kan koordineres og/eller samstemmes, om endringsforslagene er forenlige med annet regelverk og om endringsforslag er tilstrekkelig utredet.

Hvis et endringsforslag ikke er forenlig med annet regelverk eller regelkomiteen vurderer at endringsforslaget ikke er tilstrekkelig utredet, kan regelkomiteen vurdere om forslaget kan

Regelkomiteen kan oversende endringsforslag som er ansett som tilstrekkelig utredet til ordinær komitébehandling. Dette skal alltid gjøres i liturgisaker. Kirkemøtet kan også selv oversende slike endringsforslag til ordinær komitébehandling.

§ 3-7 Mistillitsforslag

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet. Kravet om mistillitsvotering skal fremmes innen fire uker før Kirkemøtets samling.

Kirkemøtets kontrollutvalg forbereder behandlingen av mistillitsforslaget i en særskilt sak. Saksdokumentet skal gjøre rede for forslagsstillernes begrunnelse for forslaget, Kirkerådet skal gis anledning til å kommentere forslaget, og kontrollutvalget skal komme med en innstilling til Kirkemøtet.

I Kirkemøtets behandling legger kontrollutvalget frem sin innstilling. Det åpnes så opp for debatt, før Kirkemøtet voterer over mistillitsforslaget. Kirkerådets leder og medlemmer anses ikke som ugild til å delta i behandlingen av og avstemmingen over et mistillitsforslag.

Kap. 4 Dagsorden

§ 4-1. Dagsorden

Kirkemøtet arbeider dels gjennom plenumssamlinger og dels gjennom komiteer oppnevnt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fatter vedtak om dagsorden.

Forslag om endret dagsorden fremlegges for og fremsettes av dirigentskapet. Forslaget om endret dagsorden skal være begrunnet.

Vedtak om endret dagsorden krever alminnelig flertall.

Kirkemøtet kan i særlige tilfeller med 2/3 flertall vedta en behandlingsform for det enkelte møtet som fraviker bestemmelsene i denne forretningsorden.

Kap. 5 Komiteéene

§ 5-1. Fordeling i komiteer

Kirkemøtets medlemmer og andre med tale- og forslagsrett, fordeles for hele valgperioden på faste komiteer innenfor de saksområder som møtet skal arbeide med. Kirkerådet fastsetter komiteenes saksområde.

Andre komiteer oppnevnes etter behov. Komiteene arbeider mens Kirkemøtet er samlet, hvis ikke annet følger av Kirkemøtets forretningsorden.

§ 5-2. Komiteésammensetting

Det enkelte bispedømmeråd skal på forhånd fremlegge forslag til hvordan rådets medlemmer fordeles på de faste komiteene. Forslaget skal innsendes til sekretariatet ti uker før møtet. Bispedømmerådene og møtets geistlige og leke medlemmer bør være forholdsmessig representert i komiteene. Dersom en komité finner det ønskelig med en endring av antall medlemmer, fremlegges forslag om dette for Kirkemøtet.

§ 5-3. Komiteeledelse

Kirkemøtet velger leder og nestleder i de enkelte komiteer for en periode på to år. Lederen innkaller til komitémøtene. Komiteene velger saksordførere til de enkelte saker. Kirkemøtet skal gjøres kjent med valgresultatet.

§ 5-4. Arbeidsform

Komiteens møter er lukket.

Komiteen velger selv arbeidsform. Komiteen kan innhente uttalelser. Den enkelte komité kan gi skriftlige innspill til andre komiteer. Dette må skje tidlig, slik at komiteene kan vurdere innspillene før de fremmer første komitéinnstilling.

Kirkerådet sørger for sekretærhjelp til komitéene.

Komiteens leder kan i særlige tilfeller i samråd med Kirkerådet innkalle komiteen til å avholde møte én dag før Kirkemøtets åpning.

§ 5-5. Komitéhøringer

Komiteen kan avholde høringer. Med høring menes et møte i komiteen der den mottar muntlige redegjørelser fra personer som den selv anmoder om å komme, eller som søker om å få legge frem opplysninger for komiteen.

En person som ønsker å delta i en høring, må sende en søknad til Kirkerådet innen den frist Kirkerådet setter.

Komiteen avgjør selv om søknaden skal godkjennes.

Meningsutveksling mellom komitémedlemmene skal ikke finne sted under en høring.

Komiteen fastsetter selv den nærmere prosedyren for sine høringer.

§ 5-6. Innstilling

Saker behandles vanligvis minst to ganger i komiteen, og skal resultere i en kortfattet skriftlig innstilling til Kirkemøtet. Innstillingen skal inneholde en begrunnelse for det eller de forslag som fremlegges. I saker hvor komiteen er delt, har mindretallet rett til å ta inn sin begrunnelse og alternative forslag som en del av innstillingen.

Innstillingen undertegnes av komitéleder og saksordfører i komiteen.

§ 5-7. Protokoll

Det føres protokoll fra komitéens møter. Protokollen undertegnes av komitéleder og sekretær.

Kap. 6 Plenum

§ 6-1. Fremmøte

Kirkemøtet kommer sammen i plenum til fastsatte tider.

Søknad om fravær sendes til dirigentskapet. Dirigentskapet avgjør om fraværet godkjennes.

§ 6-2. Tidsfrister i plenum

I saker som har vært behandlet i en av komiteene, skal innstilling foreligge utdelt minst én time før sesjonen begynner.

§ 6-3. Behandlingsform

Kirkemøtet vedtar behandlingsform for de enkelte saker.

Saker av stor prinsipiell og praktisk betydning skal som hovedregel komme til behandling i minst to atskilte plenumssamlinger.

Innstillingen fra komiteene fremlegges i plenum av saksordfører eller et annet medlem av komiteen.

§ 6-4. Endringsforslag

Forslag som et medlem ønsker å få tatt opp til votering, skal gis dirigentskapet skriftlig på papir eller ved bruk av elektronisk møtesystem umiddelbart etter at det er fremsatt, påført forslagsstillers navn. Endringsforslag skal fremmes i første plenumsbehandling, normalt i starten av debatten. Nye forslag skal som hovedregel ikke fremmes i senere plenumsbehandlinger, med mindre det berører et punkt i komiteens forslag til vedtak som er nytt i forhold til første plenumsbehandling.

Kap. 7 Om debatten

§ 7-1. Innlegg og replikk

Under debatt i plenum tillates to replikker og én svarreplik i forbindelse med hvert innlegg.

Innlegg til dagsorden, forretningsorden, voteringsorden eller for å oppklare åpenbar misforståelse får man ved å vise stemmetegn og si "til dagsorden", "til forretningsorden", "til voteringsorden" eller "til oppklaring av åpenbar misforståelse". Slike innlegg skal slippes til utenom talerlisten, og bare omhandle saksbehandlingen, ikke selve saken.

I behandlingen av sakene på saklisten, kan dirigentskapet la representant for komiteen, Kirkerådets leder og direktør slippe til utenom talerlisten for å svare på spørsmål eller oppklare misforståelser.

Forslag i saksspørsmål som ikke gjelder dagsorden, forretningsorden eller voteringsorden, skal formes skriftlig og leveres dirigentskapet.

§ 7-2. Taletid

Dirigentskapet kan når som helst innføre begrensning i taletid. Herunder kan det gis lengre taletid eller anledning til sluttinnlegg for forslagsstillere eller spesielt berørte.

Før dirigenten setter strek for en debatt, må alle forslag som det skal voteres over, være presentert, og det må gis anledning til å tegne seg mellom vedtaket om og gjennomføringen av å sette strek, og talelisten skal refereres.

§ 7-3. Ferdigstillelse

Når et spørsmål er satt under debatt, må ikke møtet heves før spørsmålet er avgjort ved avstemning eller forsamlingen har vedtatt at forhandlingene skal utsettes.

§ 7-4. Stemmeplikt

Kirkemøtets medlemmer har stemmeplikt, jf. kirkeordningen § 38 annet ledd. Det er likevel anledning til å stemme blankt ved personvalg.

Et medlem som ikke er til stede når dirigenten erklærer at en sak er tatt opp til votering, deltar ikke i avstemningen. De medlemmer som er til stede, må ikke forlate salen før voteringen er ferdig.

§ 7-5. Om avstemninger

Når samtlige som har fått ordet har holdt sine innlegg, erklærer dirigenten diskusjonen for avsluttet, redegjør for de fremsatte forslag til vedtak og hvorledes voteringen vil foregå. Saken tas opp til votering.

Avstemning foregår åpent eller lukket ved bruk av elektronisk møtesystem, ved å vise stemmetegn eller i særskilte tilfeller ved stemmesedler på papir.

Vedtak i Kirkemøtet treffes med alminnelig flertall av de stemmer som avgis, hvis ikke annet er fastsatt.

Ved stemmelikhet i andre saker enn valg er Kirkerådets leders stemme avgjørende. Møter Kirkerådets leder uten stemmerett, jf. § 1-4 første ledd, er stemmen til Bispemøtets preses avgjørende.

§ 7-6. Avstemning ved personvalg

Ved valg av Kirkerådet gjelder egen regler fastsatt av Kirkemøtet.

Ved andre personvalg kan hvert enkelt medlem kreve lukket avstemning. Ved personvalg er den eller de valgt som har fått mer enn halvparten av de avgitte stemmer. Hvis ingen eller et utilstrekkelig antall får slikt flertall, holdes ny avstemning blant den eller de kandidater som fikk flest stemmer, eventuelt nest flest stemmer. Ved denne er den eller de valgt som får flest stemmer. Ved stemmelikhet avgjøres hvem som er valgt ved loddrekning.

Ved personvalg presenteres kandidatene av valgkomiteen. Kirkemøtet gis anledning til å komme med andre forslag til kandidater. Disse må være forespurt på forhånd.

Dersom valget foregår som lukket avstemning kan det skje enten ved bruk av elektronisk møtesystem eller ved stemmesedler på papir. På stemmeseddelen føres opp så mange navn som det antall som skal velges. Dersom noen skriver flere navn skal det eller de navn som står sist på stemmeseddelen ikke telles med. Lister med for få navn skal ikke forkastes.

Dersom det er avgitt blanke stemmer, skal disse telles med ved optellingen for å fastslå om møtet er beslutningsdyktig, men ikke telle med i selve valgoppgjøret.

Kap. 8 Andre bestemmelser

§ 8-1. Forholdet til annet lovverk

For Kirkemøtet gjelder bestemmelsene i forvaltningsloven og offentleglova, jf. kirkeordningen § 42.

§ 8-2. Endringer i forretningsorden

Endringer i denne forretningsorden krever 2/3 flertall.

Tweet

Regler for valg av Kirkerådet

Fastsatt av Kirkemøtet 7. august 2023 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 29 tredje ledd.

Kapittel 1. Generelle bestemmelser

§ 1-1. *Valgperiode. Nyvalg i valgperioden*

Kirkerådets valgperiode er fire år fra Kirkemøtets første møte i bispedømmerådets valgperiode frem til Kirkemøtets første møte i den påfølgende valgperioden.

Kirkerådet tiltrer umiddelbart etter Kirkemøtet hvor valget har funnet sted. Ved nyvalg innenfor valgperioden tiltrer Kirkerådet straks det er valgt.

Mistillit til Kirkerådets leder eller samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, kan fremmes av minst ett medlem av Kirkemøtet.

Hvis mistillitsforslaget får alminnelig flertall, skal det velges en ny leder eller et nytt Kirkeråd for resten av valgperioden.

§ 1-2. *Valgkomiteen. Hemmelig valg*

Valgkomiteen leder valget og foretar valgoppgjøret.

Valgkomiteen sørger for stemmesedler til den enkelte valgomgang. Stemmegivningen kan i stedet gjennomføres ved bruk av elektronisk møtesystem.

Stemmegivningen er hemmelig.

§ 1-3. *Valgbarhet*

Kirkerådets medlemmer og varamedlemmer må være medlemmer av Kirkemøtet.

Kapittel 2. Valg av leder

§ 2-1. *Nominasjon av leder*

Bispedømmerådene kan komme med forslag til lederkandidater overfor valgkomiteen.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet.

§ 2-2. *Valg av leder*

Kirkemøtet velger først leder av Kirkerådet blant Kirkemøtets leke medlemmer ved særskilt avstemning. Det skal avgis stemme på én kandidat. Det er også adgang til å stemme blankt. Hvis ingen ved første stemmegivning får alminnelig flertall av de stemmer som er avgitt, holdes ny

stemmegivning. Ved denne skal det bare stemmes på de to som ved første stemmegivning har fått flest stemmer.

Lederen velges for fire år. Kirkerådet velger selv nestleder for fire år.

Kapittel 3. Valg av leke medlemmer

§ 3-1. Valgform

Kirkerådets øvrige leke medlemmer velges ved avtalevalg eller flertallsvalg.

§ 3-2. Avtalevalg

Kirkemøtet kan med 2/3 flertall vedta at valg av de leke medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, skal foregå som avtalevalg.

Valget gjennomføres på grunnlag av en innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer, inkludert varamedlem for Kirkerådets leder. Innstillingen skal inneholde minst et medlem og et varamedlem fra hvert bispedømme, og det kan angis hvilken gruppe medlemmene representerer.

Innstillingen skal inneholde minst 40 prosent kvinner og minst 40 prosent menn. Det skal tilstrebes at den også inneholder en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Innstillingen vedtas med 2/3 flertall av Kirkemøtet.

§ 3-3. Valgliste ved flertallsvalg

Hvis valget ikke gjennomføres som avtalevalg, skal valgkomiteen fremme en liste med 26 leke kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Valgkomiteen skal sikre at kvinner og menn er representert med minst 40 prosent blant de foreslåtte kandidatene på valglisten. Tilsvarende skal valgkomiteen tilstrebe at det er en andel kandidater under 30 år på minst 20 prosent.

Valglisten skal slås sammen med valglisten for prest og lek kirkelig tilsatt etter § 4-1.

Kirkemøtets medlemmer kan fremme forslag til kandidater under Kirkemøtet. Slike kandidater skal føres opp på valglisten. Kandidatene ført opp på valglisten etter dette ledd er ikke omfattet av kravet i annet ledd.

§ 3-4. Valg av medlemmer ved flertallsvalg

Ved flertallsvalg velger Kirkemøtet først seks leke medlemmer, sammen med lek kirkelig tilsatt og prester etter § 4-2 annet ledd. De leke medlemmene skal velges fra bispedømmene leder ikke ble valgt fra. Det skal avgis stemme på seks leke kandidater, én kandidat per bispedømme, én lek kirkelig tilsatt og én prest.

Etter at resultatet av ovenstående valg foreligger, foretas valg av de resterende seks leke medlemmer og én prest. Det skal avgis stemme på seks leke kandidater – én lek kandidat per bispedømme som det ikke allerede er valgt medlemmer fra, og to leke kandidater blant alle bispedømmer – og én prest. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

§ 3-5. Valg av varamedlemmer ved flertallsvalg

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer ved flertallsvalg velger Kirkemøtet varamedlemmer i en egen valgomgang.

Kapittel 4. Valg av prester og lek kirkelig tilsatt

§ 4-1. Valgliste ved valg av prester og lek kirkelig tilsatt

Alle prester og leke kirkelig tilsatte i Kirkemøtet er å anse som kandidater til Kirkerådet. Valgkomiteen fremmer derfor en valgliste med:

- a. de elleve leke kirkelig tilsatte, ordnet bispedømmevis, og
- b. de elleve prestene, ordnet bispedømmevis

Ved valg av varamedlemmer, fremmer valgkomiteen en valgliste med de gjenværende kandidatene som ikke er blitt valgt, ordnet bispedømmevis.

Ved nyvalg og suppleringsvalg i valgperioden kommer første og annet ledd til anvendelse så langt det passer.

§ 4-2. Valg av medlemmer

Etter valget av de leke medlemmene ved avtalevalg velger Kirkemøtet en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det skal avgis stemme på en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke medlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av leke medlemmer, lek kirkelig tilsatt og prester i to valgomganger i henhold til § 3-4.

§ 4-3. Valg av varamedlemmer

Etter valget av Kirkerådets faste medlemmer velger Kirkemøtet varamedlemmer for prest og lek kirkelig tilsatt i en egen valgomgang. For lek kirkelig tilsatt skal det velges ett personlig varamedlem. For prestene skal det velges to varamedlemmer i nummerert rekkefølge. Stemmeligket avgjøres ved loddtrekning. I valgomgangen skal det gis stemme på en lek kirkelig tilsatt og to prester. Det er også adgang til å stemme blankt. De som får flest stemmer innenfor sin kategori, er valgt.

Om valget av leke varamedlemmer gjennomføres som flertallsvalg, gjennomføres valget av leke varamedlemmer og varamedlemmer for lek kirkelig tilsatt og prester i samme valgomgang.

Kapittel 5. Felles bestemmelser

§ 5-1. Stemmeligket ved flertallsvalg. Forkasting av stemmesedler

Ved stemmelighet ved flertallsvalg gjøres det omvalg mellom kandidatene som har fått like mange stemmer. Ved fortsatt stemmelighet treffes avgjørelsen ved loddtrekning.

Valgkomiteen skal forkaste stemmesedler som er feil utfylt.

§ 5-2. Presentasjon av kandidater

Kandidatene føres opp på listen med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet, alder, bispedømme og relevante opplysninger om kandidatene.

§ 5-3. Fratredelse

Hvis Kirkemøtet vedtar mistillit til Kirkerådets leder eller til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, plikter vedkommende å tre ut av rådet fra det tidspunkt ny leder av Kirkerådet eller nytt Kirkeråd er valgt.

Har Kirkemøtet vedtatt mistillit til sittende leder i Kirkerådet, vil vedkommende være utelukket fra å stille til gjenvalg. Har Kirkemøtet vedtatt mistillit samlet til alle medlemmene av Kirkerådet som er valgt av Kirkemøtet, vil fratredende medlemmer, inkludert leder, kunne stille til gjenvalg.

§ 5-4. Nærmere regler ved nyvalg og suppleringsvalg

Ved nyvalg og suppleringsvalg innenfor Kirkerådets valgperiode skal Kirkemøtets valgkomité fungere som nominasjonskomité for valget hvis det gjennomføres som flertallsvalg.

Ved nyvalg i valgperioden kan Kirkemøtet med 2/3 flertall vedta at valg av de leke medlemmene til Kirkerådet, utenom leder, skal foregå som avtalevalg. Valgkomiteen ber Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater til flertallsvalg innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden ber valgkomiteen Kirkemøtets medlemmer om å fremme forslag til kandidater innen en frist.

Ved suppleringsvalg i valgperioden skal valgkomiteen fremme forslag på en til to kandidater til den plassen som står ubesatt. Gjelder det valg av prest eller lek kirkelig tilsatt, anses alle prester og leke kirkelig tilsatte å være kandidater, jf. § 4-1 tredje ledd.

Suppleringsvalg gjennomføres som flertallsvalg.

§ 5-5. Mindre endringer

Kirkerådet kan fastsette mindre endringer i reglene.

§ 5-6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 14. november 2021 nr. 3434 om valg av Kirkerådet.

Mellomkirkelig råd / Om Mellomkirkelig råd / **Regler for Mellomkirkelig råd**

Regler for Mellomkirkelig råd

Fastsatt av Kirkemøtet 9. oktober 2020.

§ 1. *Mellomkirkelig råd*

Mellomkirkelig råd er Den norske kirkes fagråd for økumenisk og internasjonalt samarbeid.

§ 2. *Mellomkirkelig råds oppgaver*

Mellomkirkelig råd

- ivaretar Den norske kirkes medlemskap i økumeniske organisasjoner, avtaler om kirkefelleskap og nasjonale søsterkirkesamarbeid,
- arbeider med de teologiske og sosiale sakene som Den norske kirke møter i det økumeniske arbeidet,
- fremmer økumenisk engasjement og samordner kontakt mellom Den norske kirke og andre kirker, på nasjonalt og internasjonalt nivå og
- fremmer samarbeid og dialog med andre tros- og livssynssamfunn, på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Rådet kan innenfor sitt mandat komme med uttalelser som rådet selv står for. Rådet kan også bistå Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet i slike saker.

§ 3. *Mellomkirkelig råds sammensetning*

Rådet består av:

- a) Mellomkirkelig råds leder, valgt av Kirkemøtet.
- b) Fire representanter valgt av og blant Kirkemøtets medlemmer.
- c) En biskop oppnevnt av Bispemøtet.
- d) Den norske kirkes medlemmer i Kirkenes verdensråds sentralkomité, Det lutherske verdensforbunds råd, Konferansen av europeiske kirkers styre og ett av medlemmene i Norges Kristne Råds styre.
- e) En representant fra henholdsvis Kirkens Nødhjelp, Sjømannskirken og Bibelselskapet. I tillegg

DEN NORSKE KIRKE

kan misjonsorganisasjonene tilknyttet Den norske kirke i fellesskap utpeke en representant etter

nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkerådet.

Medlemmene etter første ledd bokstav c og e skal være oppnevnt før valget av medlemmene etter bokstav a og b. Kirkemøtets nominasjonskomité forbereder valget av lederen og medlemmene etter bokstav b etter forslag fra bispedømmerådene.

For hvert medlem skal det velges eller oppnevnes ett varamedlem, unntatt for de som er nevnt i første ledd bokstav d.

Ledere i faste underutvalg møter i rådet med tale- og forslagsrett, uten stemmerett.

Rådet kan invitere personer som representerer Den norske kirke i kommisjoner og utvalg i de økumeniske organisasjonene til å møte i rådets møter med talerett.

Medlemmene etter bokstav b, c og e velges og oppnevnes for fire år. Medlemmene etter første ledd bokstav d er medlemmer av rådet så lenge de innehar vervene i de økumeniske organisasjonene.

§ 4. Mellomkirkelig råds leder

Kirkemøtet velger ved særskilt avstemning leder for en periode på to år.

Medlemmer etter § 3 første ledd bokstav e er utelukket fra å bli valgt.

Hvis lederen tilhører § 3 første ledd bokstav d og trer ut av vervet i en økumenisk organisasjon i løpet av toårsperioden, fortsetter vedkommende som medlem og leder av rådet ut den toårsperioden vedkommende er valgt for.

Leder kan gjenvelges. Kirkemøtets valgkomité forbereder og gjennomfører valget av leder midt i valgperioden.

Rådet velger selv nestleder for en periode på to år.

§ 5. Oppnevning og nominasjon til økumeniske organisasjoner

Rådet skal legge frem for Kirkerådet forslag til delegater til generalforsamlinger og større møter i de økumeniske organisasjoner og kandidater til av de styrende organer i disse organisasjonene.

§ 6. Arbeidsutvalg

Rådet skal ha et arbeidsutvalg som består av leder, nestleder, Bispemøtets representant og et rådsmedlem valgt av rådet.

§ 7. Mindre endringer. Ikrafttredelse.

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i regelverket.

Reglene trer i kraft fra valget på Kirkemøtet 2020. Fra samme tidspunkt oppheves statutter for Mellomkirkelig råd.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet fastsatte 29. januar 2021 følgende nærmere bestemmelser i medhold av regler for Mellomkirkelig råd § 3 første ledd bokstav e):

SMM-rådet oppnevner en representant og en vararepresentant fra misjonsorganisasjonene for en periode på fire år. Den norske kirkes medlemmer i SMM-rådet deltar ikke i oppnevningen.

Tweet

Forskrift om regler for Den norske kirkes klagenemnd

Dato	FOR-2021-11-14-4032
Departement	Barne- og familiedepartementet
Avd/dir	Kirkemøtet
Ikrafttredelse	14.11.2021
Endrer	FOR-2016-04-11-1765
Hjemmel	LOV-2020-04-24-31-§12, FOR-2019-03-30-2307-§33
Kunngjort	15.07.2022 kl. 15.05

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:26

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 14. november 2021 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 12 annet ledd og kirkeordning 30. mars 2019 nr. 2307 for Den norske kirke § 33 tredje ledd.

§ 1. Valg og sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd (heretter klagenemnda) velges og sammensettes slik som bestemt i kirkeordningen § 32.

Medlemskap i Den norske kirke er et vilkår for å være medlem eller varamedlem av klagenemnda, jf. kirkeordningen § 40 første ledd.

§ 2. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda utfører de oppgaver den er gitt i og i medhold av kirkeordningen § 33.

§ 3. Alminnelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.

Så langt det passer gjelder regler for Kirkerådets virksomhet § 2, § 3, § 5 og § 7 også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av forvaltningsloven § 11d og § 12, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om ugildhet for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder kirkeordningen § 42 tredje ledd.

§ 5. Kirkerådets myndighet til å gjøre endringer i regelverket

Kirkerådet kan gjøre mindre endringer i regelverket.

§ 6. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 11. april 2016 nr. 1765 om regler for Den norske kirkes klagenemnd.

Kirkeordning for Den norske kirke

Dato	FOR-2019-03-30-2307
Departement	Barne- og familiedepartementet
Avd/dir	Kirkemøtet
Ikrafttredelse	01.01.2021
Sist endret	FOR-2023-08-08-1345
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2020-04-24-31-§11, LOV-2020-04-24-31-§12, LOV-2020-04-24-31-§15, LOV-2020-04-24-31-§17
Kunngjort	17.12.2020 kl. 09.45
Korttittel	Kirkeordning for Den norske kirke

Hjemmel: Fastsatt av Kirkemøtet 30. mars 2019 med hjemmel i lov 24. april 2020 nr. 31 om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven) § 11 fjerde ledd, § 12, § 15 og § 17.

Endret ved forskrifter 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021), 10 mars 2021 nr. 687, 15 nov 2021 nr. 3351, 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022), 26 sep 2022 nr. 1683, 25 sep 2022 nr. 1695, 7 aug 2023 nr. 1341, 8 aug 2023 nr. 1345.

Endres ved forskrift 8 aug 2023 nr. 1345 (i kraft 1 jan 2024).

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

0 Tilføyd ved forskrift 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021).

§ 1. Den norske kirkes læregrunnlag

Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke som bekjenner troen på den treenige Gud og evangeliet om frelse i Jesus Kristus slik det er gitt oss i Det gamle og Det nye testamente og uttrykt i den apostoliske, den nikenske og den athanasianske trosbekjennelse samt Den uforandrede augsburgske bekjennelse fra 1530 og Luthers lille katekisme.

§ 2. Forholdet til den øvrige kirkeordning

Den norske kirkes ordninger og praksis skal være i samsvar med Den norske kirkes grunnlag.

Forslag til endringer i bestemmelsene i kapittel 1 må fremsettes på det første, andre eller tredje kirkemøtet etter et valg. Det første, andre eller tredje kirkemøtet etter neste valg tar stilling til forslaget. Et vedtak om endring krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer. Før Kirkemøtet tar stilling til forslag til endringer i bestemmelsene, skal forslaget ha vært gjenstand for en forutgående behandling i Bispemøtet etter nærmere regler gitt av Kirkemøtet.

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelige registre og kirkelig stemmerett

§ 3. Kirkelig inndeling, navn på kirker og kirkelige enheter, særskilte menighetsformer

Soknet er den geografiske rammen om menigheten.

Hvert sokn hører til et prosti. Hvert prosti hører til et bispedømme.

Opprettelse av og navn på nye bispedømmer og andre endringer i grensene for bispedømmer fastsettes av Kirkemøtet. Andre endringer i den kirkelige inndeling samt navn på kirke, sokn og prosti fastsettes av bispedømmerådet etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkerådet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer, og foretar samtidig de nødvendige lempninger i anvendelsen av kirkeordningen.

Særskilt ordning for kategorialmenigheter og valgmenigheter fastsettes av Kirkemøtet.

§ 4. Medlemskap

Dåp er en forutsetning for medlemskap i Den norske kirke.

Bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet, kan være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet bestemme at også andre personer kan være medlem av kirken.

Barn anses å høre inn under Den norske kirke fra fødselen dersom foreldrene er medlemmer.

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler om framgangsmåte for inn- og utmelding.

Biskopen avgjør i tvilstilfelle om en person skal anses som medlem av Den norske kirke.

0 Endret ved forskrift 25 sep 2022 nr. 1695.

§ 5. Registrering i Den norske kirkes medlemsregister

Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister.

Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.

0 Endret ved forskrift 25 sep 2022 nr. 1695.

§ 6. Soknetilknytning

Medlemskap i Den norske kirke er knyttet til det sokn medlemmet er bosatt i.

Biskopen kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sin tilknytning overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i. Biskopen kan samtykke i at et medlem beholder valgbarheten i et sokn ut valgperioden, selv om vedkommende flytter eller får sin tilknytning overført.

Medlemmer av Den norske kirke blir betjent i det soknet de er knyttet til og får likeledes tilbud om kirkens tjenester i gudstjenester og kirkelige handlinger.

0 Endret ved forskrift 26 sep 2022 nr. 1683.

§ 7. Stemmerett og valg

Hvert medlem av Den norske kirke som bor i eller er registrert i soknet og som senest i det år det stemmes vil ha fylt 15 år, har kirkelig stemmerett.

Ingen kan ha stemmerett i mer enn ett sokn.

Kirkemøtet gir regler om kirkelig manntall og om innføring i dette.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.

§ 8. Soknets organer

I hvert sokn skal det være et menighetsråd. I kommuner med flere sokn skal det i tillegg være et kirkelig fellesråd.

Menighetsrådet treffer avgjørelser og opptrer på vegne av soknet når det ikke er fastsatt i eller i medhold av kirkeordningen at myndigheten er lagt til kirkelig fellesråd eller annet organ. I kommuner med bare ett sokn utøver menighetsrådet de funksjoner som ellers ligger til kirkelig fellesråd. Kirkerådet avgjør i tvilstilfelle hvilket organ som treffer avgjørelse og opptrer på vegne av soknet samt når den kommunale representanten skal tiltre menighetsrådet i henhold til annet punktum.

Menighetsråd innenfor en og samme kommune kan med bispedømmerådets godkjenning etablere et felles menighetsråd etter nærmere bestemmelser fastsatt av Kirkemøtet. Det felles menighetsrådet overtar den myndigheten som i og i medhold av trossamfunnsloven og kirkeordningen er lagt til menighetsrådet.

I prosti hvor ikke alle sokn hører til samme kommune og i andre tilfeller der det ligger til rette for det, kan Kirkerådet samtykke til etablering av kirkelig fellesråd som omfatter flere kommuner. I kommuner med særlig mange sokn kan Kirkerådet også foreta andre tilpasninger av bestemmelsene om kirkelig fellesråd.

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene kan Kirkerådet godkjenne forsøk som avviker fra kirkeordningens bestemmelser om organiseringen av soknets organer i kommuner med mer enn ett sokn, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Kirkerådet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

Ved endringer i kommunegrenser eller sammenslåing av kommuner gjelder bestemmelsene i inndelingslova om økonomisk oppgjør i kapittel V og gjennomføring i kapittel VI tilsvarende for kirkelig fellelråd så langt det passer. Bispedømmerådet utøver den myndighet som i inndelingslova er lagt til statsforvalteren.

0 Endret ved forskrifter 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022), 8 aug 2023 nr. 1345.

§ 9. Menighetsrådets sammensetning

Menighetsrådet består av soknepresten og – etter menighetsmøtets bestemmelse – fire, seks, åtte eller ti andre medlemmer og et antall varamedlemmer som velges ved flertalls- eller forholdsvalg for fire år etter regler fastsatt av Kirkemøtet. Endring av tallet på de medlemmer som skal velges, må være vedtatt i menighetsmøtet før valget kunngjøres.

I kommuner med bare ett sokn kan kommunen velge ett medlem og ett varamedlem til menighetsrådet, som tiltrer rådet når dette behandler saker som i kommuner med flere sokn tilligger kirkelig fellelråd. Dette medlem kommer i tillegg til dem som velges etter første ledd.

Valgbar til menighetsråd og pliktig til å ta imot valg, er alle som har stemmerett ved valget og som vil ha fylt 18 år innen utgangen av valgåret, og som ikke er fritatt.

Rett til å kreve seg fritatt for valg til menighetsråd har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist menighetsrådet setter, ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg.

Biskopen kan bestemme at en annen prest enn soknepresten skal være medlem av menighetsrådet. Biskopen bestemmer også hvordan prestene skal være varamedlemmer for hverandre.

Biskopen og prosten har rett til å ta del i menighetsrådsmøte, men uten stemmerett. Det samme gjelder soknepresten dersom vedkommende ikke er medlem av rådet. Menighetsrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

0 Endret ved forskrift 26 sep 2022 nr. 1683.

§ 10. Uttreden av menighetsrådet i valgperioden

Den som taper valgbarheten til menighetsrådet i valgperioden, trer endelig ut av rådet. Hvis tap av valgbarhet skyldes registrert utflytting fra soknet for to år eller mindre, trer vedkommende ut av vervet for den tid utflyttingen varer.

Menighetsrådet kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet.

Hvis det blir tatt ut siktelse eller tiltale mot et menighetsrådsmedlem for et straffbart forhold som er nevnt i straffeloven § 151 til § 154, § 170 bokstav b, § 171 til § 173, § 208 til § 211, § 353, kapittel 27 eller 30, samt straffebud som nevnt i politiregisterloven § 39, og forholdet er knyttet til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellelråd, kan menighetsrådet vedta å suspendere vedkommende fra vervet inntil saken er rettskraftig avgjort. Hvis det dreier seg om forhold som er nevnt i straffeloven § 151 til § 154 eller straffebud nevnt i politiregisterloven § 39, gjelder ikke vilkåret om at forholdet skal være knyttet til utøvelse av verv eller tjeneste for menighetsrådet eller kirkelig fellelråd. Hvis et menighetsrådsmedlem dømmes for ett eller flere av de nevnte straffbare forholdene, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre endelig ut av rådet.

Hvis et menighetsrådsmedlem har brutt taushetsplikten etter kirkeordningen § 42 første ledd, kan menighetsrådet selv vedta at vedkommende skal tre ut av rådet. Menighetsrådets vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagemnd.

Hvis departementet som tilsynsmyndighet etter trossamfunnsloven kommer til at et rådsmedlem i tilknytning til utøvelse av tjeneste eller et verv for menighetsråd eller kirkelig fellelråd har utøvet vold eller tvang, fremsatt trusler, krenket barns rettigheter, brutt lovbestemte diskrimineringsforbud eller på andre måter alvorlig krenket andres rettigheter og friheter, kan Kirkerådet treffe vedtak om å frata medlemmet vervet. Kirkerådet kan også

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

treffe vedtak om å suspendere medlemmet fra vervet inntil saken etter første punktum er avgjort. Kirkerådets vedtak etter første og annet punktum kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved flertallsvalg, skal varamedlemmer tre inn i den nummerorden de er valgt. Hvis medlemmer av menighetsrådet trer endelig ut, og de er valgt ved forholdsvalg, skal varamedlemmer fra samme liste tre inn i deres sted i den nummerorden varamedlemmene er valgt.

0 Endret ved forskrift 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022).

§ 11. Formene for menighetsrådets virksomhet

Menighetsrådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Menighetsrådet kan bestemme at en av soknets tilsatte skal være daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for menighetsrådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 12. Menighetsrådets oppgaver

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i soknet, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, døpte gis trosopplæring, barn og unge samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetsrådet har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet.

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken og forvalter de midler som blir samlet inn, bevilget eller gitt som gave til kristelig virksomhet i soknet, med mindre annet er fastsatt. Avgjørelse om opprettelse av stillinger skal godkjennes av kirkelig fellelsråd.

Menighetsrådet medvirker ved tilsetning i kirkelige stillinger etter de regler som gjelder til enhver tid.

Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger.

Menighetsrådet forbereder og gir innstilling til avgjørelse i alle saker som legges frem for menighetsmøtet, jf. § 13, eller som menighetsmøtet selv tar opp.

Menighetsrådet gir hvert år menighetsmøtet en orientering om det kristelige arbeidet i soknet.

Menighetsrådet skaffer til veie de opplysninger og gir de uttalelser som kirkelig myndighet ber om.

0 Endret ved forskrift 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022).

§ 13. Menighetsmøtet

Menighetsmøtet består av de stemmeberettigede i soknet. Bare de som møter frem personlig, kan stemme. Menighetsmøtet kan i særlige tilfeller også gjennomføres som fjernmøte. Også biskopen, prosten og soknepresten kan ta del i møtet, men bare stemme om de ellers er stemmeberettiget i soknet.

Menighetsmøtet kalles sammen av menighetsrådet så ofte det er påkrevd eller finnes ønskelig eller når minst 20 av soknets stemmeberettigede krever det.

Nærmere regler om formene for menighetsmøtets virksomhet gis av Kirkemøtet.

0 Endret ved forskrift 10 mars 2021 nr. 687.

§ 14. Menighetsmøtets oppgaver

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

Menighetsmøtet avgjør saker om innføring av gudstjenstlige bøker i kirken når Kirkemøtet har overlatt spørsmålet til menighetsmøtets avgjørelse. Menighetsmøtet avgjør også andre saker som etter nærmere bestemmelse av Kirkemøtet eller andre kirkelige organer blir overlatt til menighetsmøtets avgjørelse.

Før vedkommende myndighet treffer avgjørelse, skal menighetsmøtet gis anledning til å uttale seg om oppføring eller nedlegging av kirke og om deling, sammenslåing eller andre endringer i grensene for sokn. Dette gjelder likevel ikke når endringer i soknegrensene er en følge av endringer i kommunegrenser.

For øvrig gir menighetsmøtet uttalelse når kirkelige myndigheter ber om det eller når menighetsmøtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

0 Endret ved forskrift 8 aug 2023 nr. 1345.

§ 15. Kirkelig fellesråds sammensetning

Kirkelig fellesråd består av:

- a. to menighetsrådsmedlemmer fra hvert menighetsråd i kommunen, valgt av det enkelte menighetsråd, og
- b. en prost eller annen prest oppnevnt av biskopen. Biskopen kan unnlate oppnevning dersom det er valgt inn en prest etter bokstav a.

I tillegg kan kommunen velge en representant.

Er det fem eller flere sokn i kommunen, velges bare ett menighetsrådsmedlem fra hvert menighetsråd.

Representantene velges sammen med et tilsvarende antall vararepresentanter for fire år.

Nærmere regler om valg av kirkelig fellesråd gis av Kirkemøtet.

Biskopen har rett til å ta del i fellesrådsmøte, men uten stemmerett. Fellesrådet kan innkalle andre til å ta del i forhandlingene, men uten stemmerett.

§ 16. Formene for kirkelig fellesråds virksomhet

Kirkelig fellesråd kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Kirkelig fellesråd skal ha en daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for kirkelig fellesråds virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 17. Kirkelig fellesråds oppgaver

Kirkelig fellesråd skal ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene, utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen, fremme samarbeid mellom menighetsrådene og ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen.

Kirkelig fellesråd er ansvarlig for

- a. bygging, drift og vedlikehold av kirker,
- b. anlegg, drift og forvaltning av gravplasser,
- c. opprettelse og nedleggelse av stillinger som lønnes over fellesrådets budsjett,
- d. anskaffelse og drift av kirkekontor,
- e. administrativ hjelp for prosten når kirkens virksomhet nasjonalt yter tilskudd til det,
- f. anskaffelse av lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring.

Kirkelig fellesråd foretar tilsetning av og har arbeidsgiveransvaret for alle tilsatte som lønnes over fellesrådets budsjett. Før tilsetning og fastsetting av instruks skal vedkommende menighetsråd gis anledning til å uttale seg. Kirkelig fellesråd kan bemyndige menighetsråd til å utøve tilsetningsmyndighet og andre arbeidsgiverfunksjoner for stilling hvor dette ellers ville ligge til fellesrådet. Kirkelig fellesråd kan også tildele

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

utvalg som nevnt i § 41 første ledd myndighet til å foreta tilsetning og treffe avgjørelser i saker som gjelder forholdet mellom soknene eller soknet som arbeidsgiver og de tilsatte.

Kirkelig fellesråd forvalter inntekter og formue knyttet til kirke og kirkefond, tilskudd til kirkelig virksomhet fra kommunen eller kirkens virksomhet nasjonalt og midler menighetsråd stiller til fellesrådets disposisjon for å løse oppgaver i soknene.

Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd.

0 Endret ved forskrift 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022).

§ 18. Opptak av lån på soknets vegne og andre økonomibestemmelser for soknet

På soknets vegne kan det bare opptas lån når dette er godkjent av bispedømmerådet.

På soknets vegne er det ikke tillatt å garantere for andres økonomiske forpliktelser eller stille eiendeler til sikkerhet for andres gjeld.

Kirkelig fellesråd plikter å treffe vedtak om betalingsinnstilling når et sokn på grunn av vanskeligheter som ikke er helt forbigående, ikke kan betale forfalt gjeld. Melding om slikt vedtak skal straks sendes bispedømmerådet. Bispedømmerådet iverksetter de tiltak som anses nødvendig.

I medhold av forskrift om økonomiforvaltningen i sokn i Den norske kirke skal bispedømmerådet

- a. motta melding fra kirkelig fellesråd om utsatt inndekning i organet i henhold til forskriftens § 17 syvende ledd siste punktum,
- b. motta kopi av revisjonsberetning fra revisor hvis revisor i revisjonsberetningen konkluderer negativt eller ikke har tilstrekkelig grunnlag for å konkludere om godkjenning av regnskapet i organ for soknet, jf. forskriftens § 18 tredje ledd annet punktum og
- c. motta innberetning fra revisor dersom det i organ for soknet ikke er avlagt regnskap innen 1. juli i året etter regnskapsåret, jf. forskriftens § 18 fjerde ledd.

0 Endret ved forskrifter 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021), 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022).

Kapittel 4. Kirker

§ 19. Definisjon av og eiendomsrett til kirke

Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, som er kirke fra gammelt av eller som etter kirkeordningens ikrafttredelse er godkjent som kirke av Kirkerådet.

Det skal være kirke i hvert sokn.

Kirkene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag. Soknene i en kommune kan i fellesskap eie kirker.

§ 20. Forvaltning av kirkene og begrensning i rådighet

Forvaltningen av kirkene hører under kirkelig fellesråd, med mindre annet er bestemt av departementet før kirkeordningens ikrafttredelse eller deretter av Kirkerådet.

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Biskopen kan likevel samtykke i avhending og påhefte av bruksretter når særlige grunner tilsier det. Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Kirkerådet. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.

Formuesrettigheter som er knyttet til en kirke, kan ikke skilles fra den. Fast eiendom som ikke er nødvendig for kirken, kan likevel avhendes med samtykke av bispedømmerådet.

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

Menighetsrådet fører fortegnelse over inventar og utstyr i soknets kirker. Anskaffelse og avhendelse av kirkens inventar og utstyr skal godkjennes av biskopen.

0 Endret ved forskrift 15 nov 2021 nr. 3351 (se denne for overgangsregler).

§ 21. Kirkefond

Kapital som er knyttet til en kirke, samles i et kirkefond. Fondet forvaltes av kirkelig fellesråd. Kirkerådet kan gi nærmere regler om forvaltningen. Avkastningen skal benyttes til kirkens drift og vedlikehold. Med bispedømmerådets samtykke kan avkastningen benyttes til andre kirkelige formål i soknet eller i andre sokn i kommunen.

Fondets kapital kan med bispedømmerådets samtykke benyttes til kirkelige formål i soknet eller i andre sokn innen kommunen.

Reglene i første og annet ledd gjelder ikke dersom noe annet følger av testamentariske eller andre særlige bestemmelser.

§ 22. Betaling for bruk av kirken mv.

For benyttelse av kirken til gudstjeneste eller annen oppbyggelse tas det ikke betaling. Det samme gjelder kirkelige handlinger som utføres i forbindelse med en gudstjeneste.

For benyttelse til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste kan kirkelig fellesråd kreve betaling etter nærmere regler godkjent av bispedømmerådet.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser om bruk av kirkene.

§ 23. Oppføring av ny kirke mv.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukbar og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan Kirkerådet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring av ny kirke skal godkjennes av Kirkerådet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.

Tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke skal godkjennes av biskopen. Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak. Biskopens vedtak kan påklages til Kirkerådet.

På uteområdet ved en listeført kirke som ikke har en tilknyttet gravplass, skal tiltak som ikke er søknadspliktige etter plan- og bygningsloven og som vil kunne ha en negativ innvirkning på kulturhistoriske verdier, ikke finne sted uten biskopens godkjenning. Før biskopen treffer sin avgjørelse, skal saken forelegges rette kulturmiljømyndighet for uttalelse.

0 Endret ved forskrift 15 nov 2021 nr. 3351 (se denne for overgangsregler).

Kapittel 5. Regionale og nasjonale kirkelige organer

§ 24. Bispedømmerådets sammensetning

Bispedømmerådet består av:

- a. biskopen,

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

- b. en prest valgt av prestene i bispedømmet,
- c. en lek kirkelig tilsatt valgt av de leke kirkelig tilsatte i bispedømmet,
- d. sju andre leke valgt direkte av bispedømmets stemmeberettigede medlemmer ved flertalls- eller forholdsvalg,
- e. en nordsamisk representant i Nord-Hålogaland bispedømmeråd, en lulesamisk representant i Sør-Hålogaland bispedømmeråd, og en sørsamisk representant i Nidaros bispedømmeråd og
- f. en representant fra døvemenighetene i Oslo bispedømmeråd.

Presten og de leke medlemmene velges for fire år. For medlemmene valgt ved flertallsvalg etter bokstav d, velges det like mange varamedlemmer. For medlemmene valgt ved forholdsvalg etter bokstav d, skal hver liste tildeles like mange varamedlemmer som den får medlemmer, med tillegg av tre. For medlemmene valgt etter bokstav b, c, e og f, velges det to varamedlemmer. Kirkemøtet gir nærmere regler om valget, herunder regler som presiserer hvem som er stemmeberettiget og valgbar etter første ledd bokstavene b, c, d, e og f.

Reglene i § 9 tredje og fjerde ledd og § 10 gjelder tilsvarende for bispedømmerådet.

0 Endret ved forskrift 26 sep 2022 nr. 1683.

§ 25. Formene for bispedømmerådets virksomhet

Bispedømmerådet kan gi lederen eller et arbeidsutvalg bestående av lederen og minst to av rådets øvrige medlemmer fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av rådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet.

Bispedømmerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Nærmere regler om formene for bispedømmerådets virksomhet gis av Kirkemøtet.

§ 26. Bispedømmerådets oppgaver

Bispedømmerådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet mellom de enkelte menighetsråd og andre lokale arbeidsgrupper innen bispedømmet.

Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

Bispedømmerådet utfører de oppgaver som det etter avtale blir overlatt av det enkelte menighetsråd eller kirkelige fellestråd.

§ 27. Kirkemøtets sammensetning

Kirkemøtet består av preses i Bispemøtet, medlemmene av bispedømmerådene og lederen av Samisk kirkeråd valgt etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

0 **Endres** ved forskrift 8 aug 2023 nr. 1345 (i kraft 1 jan 2024).

§ 28. Kirkemøtets oppgaver

Kirkemøtet er Den norske kirkes øverste representative og besluttsende organ og fastsetter kirkens grunnlag og lære og alle liturgier og gudstjenstlige bøker i kirken. Kirkemøtet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på saker av felles kirkelig karakter og ellers på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menighetene, og det skal fremme samarbeidet innen Den norske kirke. Kirkemøtet skal verne og fremme samisk kirkelig og ivareta Den norske kirkes økumeniske oppgaver og internasjonale samarbeid.

Kirkemøtet

- a. gir uttalelse i saker om vesentlige endringer i bestemmelsene i kapittel 3 i trossamfunnsloven,
- b. fastsetter retningsgivende planer og programmer for den kirkelige undervisning, diakoni, kirkemusikk og for økumenisk virksomhet,

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

- c. fastsetter kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for særskilte stillinger innen kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk,
- d. gir regler om kirkens inventar og utstyr.
- e. utfører de oppgaver det er gitt i trossamfunnsloven eller kirkeordningen.

Kirkemøtet kan uten hinder av bestemmelsene i kirkeordningen her godkjenne forsøk med valgperiode på to år til kirkelig fellestråd og bispedømmeråd og direkte valg til kirkelig fellestråd. Nærmere vilkår for det enkelte forsøk fastsettes av Kirkemøtet.

Saker av læremessig karakter forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkemøtet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkemøtet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Ved annen gangs behandling i Kirkemøtet stilles krav om minst 2/3 flertall dersom vedtaket ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding.

Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagemnd.

§ 29. Kirkerådets sammensetning

Kirkerådet består av 13 leke medlemmer, en lek kirkelig tilsatt og to prester valgt av Kirkemøtet og preses i Bispemøtet. Visepreses er vara for preses. For hvert øvrig medlem velges det ett varamedlem.

Reglene i § 10 gjelder tilsvarende for Kirkerådet.

Nærmere regler for valg av Kirkerådet fastsettes av Kirkemøtet.

0 Endret ved forskrift 7 aug 2023 nr. 1341.

§ 30. Kirkerådets oppgaver m.m.

Kirkerådet forbereder de saker som skal behandles av Kirkemøtet, og iverksetter Kirkemøtets beslutninger.

Kirkerådet leder kirkens arbeid på nasjonalt nivå.

Kirkerådet har ansvaret for at økonomiforvaltningen og økonomistyringen av de midlene som Kirkemøtet disponerer, er forsvarlig. Kirkerådet fastsetter regnskapet.

Saker av læremessig karakter hvor Kirkerådet er vedtaksorgan, forelegges Bispemøtet før behandling i Kirkerådet. Saker som omhandler kirkens liturgier og gudstjenstlige bøker, skal være behandlet i henhold til reglene for saksbehandling i liturgisaker før endelig vedtak om ordninger fattes.

Hvis en tilråding etter fjerde ledd som har minst 2/3 flertall i Bispemøtet, ikke får flertall i Kirkerådet, sendes saken tilbake til Bispemøtet. Hvis Kirkerådets vedtak i andre gangs behandling ikke er i samsvar med Bispemøtets siste tilråding, oversendes saken til Kirkemøtet for avgjørelse. Reglene i § 28 femte ledd kommer da til anvendelse.

Kirkerådet skal ha en daglig leder av virksomheten.

Kirkemøtet fastsetter nærmere regler for Kirkerådets virksomhet.

§ 31. Bispemøtet

Bispemøtet består av samtlige tjenestegjørende biskoper.

Bispemøtet har et særskilt ansvar for kirkens lære og skal bidra til å fremme enhet i kirken og med andre kirker. Den kollegiale siden ved biskopenes tilsyn utøves i Bispemøtet. Bispemøtet virker også for samordning av de gjøremål som etter gjeldende regler tilligger biskopene. Bispemøtet utfører for øvrig de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved bestemmelse av Kirkemøtet og avgir uttalelse i saker som det blir forelagt av Kirkemøtet, Kirkerådet og Den norske kirkes klagemnd.

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

Bispemøtet kan ikke binde den enkelte biskop i utøvelsen av egne tjenestefunksjoner, med mindre det er særskilt bestemt i medhold av kirkeordningen.

Bispemøtet behandler læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.

Bispemøtet skal ha sekretær.

Bispemøtet fastsetter nærmere forretningsorden for sin virksomhet.

§ 32. Klagenemndas sammensetning

Den norske kirkes klagenemnd består av følgende medlemmer:

- en leder som er eller har vært dommer i de alminnelige domstoler eller i Arbeidsretten,
- ett medlem som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap,
- ett medlem som har teologisk doktorgrad,
- ett medlem som er prest og har særlig kompetanse i kirkerett,
- ett øvrig medlem.

Klagenemndas medlemmer velges med et tilsvarende antall personlige varamedlemmer av Kirkemøtet på det første møtet i dets valgperiode. Blant medlemmene skal det være minst to personer av hvert kjønn og tilsvarende for varamedlemmene. Medlemmene velges for fire år.

Kirkemøtet velger leder av klagenemnda. Klagenemnda velger selv sin nestleder.

Utelukket fra å bli valgt inn i klagenemnda er biskoper, medlemmer av Kirkerådet og de øvrige sentralkirkelige råd, tilsatte i den sentralkirkelige administrasjon samt tilsatte i bispedømmeadministrasjonene.

§ 33. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a. avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd og § 39 tredje ledd,
- b. avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,
- c. treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop,
- d. avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e. utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

Klagenemndas avgjørelser kan ikke påklages.

Kirkemøtet gir nærmere regler om klagenemnda.

0 Endret ved forskrift 14 nov 2021 nr. 3252 (i kraft 1 jan 2022).

§ 34. Samisk kirkeråds sammensetning

Samisk kirkeråd består av:

- a. Samisk kirkeråds leder, valgt av Kirkemøtet,
- b. fire andre medlemmer, valgt av Kirkemøtet,
- c. en biskop, valgt av Bispemøtet.

I tillegg kan Sametinget oppnevne ett medlem med varamedlem. For hvert medlem skal det velges ett personlig varamedlem.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for valg av Samisk kirkeråd.

§ 35. Samisk kirkeråds oppgaver

Samisk kirkeråd for Den norske kirke er Kirkemøtets organ for samisk kirkeliv og har som oppgave å fremme, verne og samordne samisk kirkeliv i Den norske kirke.

Kirkemøtet gir nærmere bestemmelser for Samisk kirkeråd.

§ 36. Ungdomsdemokrati

Den norske kirke skal ha en ungdomsstruktur bestående av regionale og nasjonale organer som skal gi unge i alderen 15-30 år mulighet til å medvirke i aktuelle saker regionalt, nasjonalt og internasjonalt i Den norske kirke.

I hvert bispedømme skal det være et ungdomsting og et ungdomsråd. På nasjonalt nivå skal det være et Ungdommens kirkemøte og et ungdomsutvalg.

Forslag til vesentlige endringer i denne paragraf skal forelegges Ungdommens kirkemøte.

Kirkemøtet fastsetter nærmere bestemmelser om organene etter annet ledd.

Kapittel 6. Forskjellige bestemmelser

§ 37. Retningslinjer for arbeid i møter og råd.

De kirkelige møter og råd etter denne ordning skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot Den norske kirkes læregrunnlag.

§ 38. Rett og plikt til å delta i møte

Medlemmer av et kirkelig organ plikter å delta i organets møter hvis de ikke har gyldig forfall.

Medlemmer som er til stede i et kirkelig organ når en sak tas opp til avstemning, plikter å stemme. Ved valg og vedtak om tilsetning er det adgang til å stemme blankt.

Medlemmer i et kirkelig organ omtalt i § 36 kan avstå fra å stemme.

§ 39. Prestenes, prostenes og biskopenes tjeneste

Ingen kan tilsettes som prest eller ordineres til prestetjeneste i Den norske kirke uten å ha de kvalifikasjoner som fastsettes av Kirkemøtet.

All prestetjeneste skal organiseres slik at prestene kan utøve sin tjeneste i samsvar med ordinasjonens forutsetninger og forpliktelser.

Prest som gjør seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på ordinasjonsforpliktelsen, kan fratras retten til å utføre prestetjeneste etter nærmere regler om saksbehandling og klageadgang fastsatt av Kirkemøtet.

Kirkemøtet fastsetter tjenesteordning og gir nærmere regler om vilkår mv. for prester, proster og biskoper.

§ 40. Adgang til å oppstille vilkår om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte og ombud

Kirkelige ombud skal være medlem av Den norske kirke. Biskopen kan dispensere fra kravet når særlige grunner tilsier det. For nasjonale ombud er preses i Bispemøtet dispensasjonsmyndighet. Ved tilsetning i kirkelige stillinger som er av betydning for å virkeliggjøre Den norske kirkes formål, skal tilsettingsmyndigheten oppstille krav om medlemskap i Den norske kirke i tråd med adgangen til dette i likestillings- og diskrimineringsloven § 9, jf. § 30. Det skal oppgis i utlysningen av stillingen at medlemskap kreves. Biskopen kan gi dispensasjon fra tilsettingsmyndighetens plikt til å oppstille slikt krav til medlemskap når særlige grunner tilsier det.

§ 41. Partssammensatt utvalg m.m.

I tilknytning til kirkelig fellestråd og menighetsråd som utøver arbeidsgiveransvar, skal det opprettes et partssammensatt utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og soknene eller soknet som arbeidsgiver. Hvis partene avtaler det, kan slike utvalg erstattes med andre ordninger. Utvalget settes sammen av representanter for rådet og representanter for de tilsatte. De tilsattes representanter velges av og blant de tilsatte for to år av gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for rådet. Rådet velger utvalgets leder og nestleder blant disse.

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

Menighetsrådet og kirkelig fellesråd kan selv gi en arbeidsgiverorganisasjon fullmakt til å inngå og si opp tariffavtale, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på soknets vegne.

Representanter for de tilsatte har møte- og talerett i kirkelig fellesråd og menighetsråd samt i underutvalg oppnevnt av slikt organ når disse behandler saker som gjelder forholdet mellom de tilsatte og fellesråd/menighetsråd som arbeidsgiverorgan.

Representanter for de tilsatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelse av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikt, rettsvister med arbeidstakere eller oppsigelse av tariffavtaler.

Kirkelig fellesråd fastsetter selv nærmere retningslinjer for møterett etter annet ledd.

§ 42. Saksbehandlingsregler for kirkelige organer og forholdet mellom kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- a. Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b. Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Bokmål og nynorsk er likeverdige skriftspråk i kirkelige organer. For kirkelige organer som opptre på vegne av rettssubjektet Den norske kirke, anvendes språklovas regler om statsorgan for så vidt gjelder den administrative delen av virksomheten.

Bestemmelsene i kirkeordningen skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

0 Endret ved forskrifter 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021), 8 aug 2023 nr. 1345.

§ 43. Endringsregler

Endringer av bestemmelsene i kapittel 1 skjer slik det er bestemt i § 2. Et vedtak om endring av § 28 fjerde og femte ledd, § 30 fjerde og femte ledd og § 43 krever tilslutning fra to tredjedeler av Kirkemøtets medlemmer.

Øvrige bestemmelser kan endres ved alminnelig flertall.

§ 44. Overgangsregler

Forskrifter og andre bestemmelser gitt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ i medhold av kirkeloven gjelder også etter at kirkeordningen har trådt i kraft. Så langt de passer gjelder det samme for bestemmelser truffet av departementet i medhold av kirkeloven der disse ikke er erstattet av nye bestemmelser vedtatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

0 Tilføyd ved forskrift 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021).

§ 45. Ikrafttredelse

Kirkeordningen trer i kraft 1. januar 2021.

Utskrift fra Lovdata - 07.11.2023 17:33

0 Tilføyd ved forskrift 9 okt 2020 nr. 2797 (i kraft 1 jan 2021)

Aslak Wegge

Fra: Kristian Myhre
Sendt: mandag 15. januar 2024 11:24
Til: Aslak Wegge
Emne: Re: Ad valgsaken som vi utsatte på kst BDRmøte til kommende møte 26.01

Hei Aslak,

Jeg skal nevne dette for de som har programmet i kveld, men jeg tror det er relativt tettpakket, så jeg forklarer også her:

Denne formuleringen skyldes først og fremst at valgkomiteen er bundet av andre regler enn bispedømmerådene. Mens bispedømmerådene kan foreslå hvem som helst av sine leke medlemmer, må valgkomiteen ta hensyn til både regelstyrte begrensninger, som kjønns- og aldersfordeling i valglisten som helhet, i tillegg til andre hensyn komiteen eventuelt måtte ønske å legge til grunn, som politisk spredning, komplementær kompetanse eller lignende.

Det er altså ikke noen garanti for at de to kandidatene som foreslås fra bispedømmerådet er de samme to navnene som ender på valgkomiteens valgliste - og derfor er det også mulig for Kirkemøtets medlemmer å fremme ytterligere kandidater under møtet. Ved å prioritere kandidater kan imidlertid bispedømmerådene signalisere for valgkomiteen hvem som etter deres syn er viktigst at kommer med på listen dersom ikke begge kommer med. Så er det riktig at når valgkomiteen legger frem valglisten står kandidatene i alfabetisk rekkefølge under hvert bispedømme.

Det er ikke noe krav om at forslag må være prioriterte (eller om å levere forslag i det hele tatt), så bispedømmerådet kan også levere forslag til kandidater i uprioritert form, om det er ønskelig.

Håper dette var oppklarende!

Med vennlig hilsen

Kristian Myhre
seniorrådgiver

Direktørens stab
Kirkerådet

+47 48 24 86 25

DEN NORSKE KIRKE

From: Aslak Wegge <aw852@kirken.no>
Sent: Monday, January 15, 2024 11:11
To: Kristian Myhre <km289@kirken.no>
Subject: VS: Ad valgsaken som vi utsatte på kst BDRmøte til kommende møte 26.01

Hei Kristian!

Er dette et spørsmål som dere kan besvare i forbindelse med møtet på Teams i kveld?

Mvh
Aslak

Fra: Terje Damman <te-damma@online.no>
Sendt: mandag 15. januar 2024 10:53
Til: Aslak Wegge <aw852@kirken.no>
Kopi: Margot Tangen <MT588@kirken.no>
Emne: Ad valgsaken som vi utsatte på kst BDRmøte til kommende møte 26.01

Hei dere

Jeg har et spørsmål jeg ikke finner svaret på selv, derfor utfordrer jeg dere.
Det gjelder "Forslag til kandidater til Kirkerådet".

I saksutredningen er vi bedt om å foreslå minst to av våre leke medlemmer som kandidater til Kirkerådet i prioritert rekkefølge.
Husker jo at vi gjorde det slik sist, men så skjønner jeg det er ulik praksis rundt omkring på dette.

For i brevet fra Kirkerådet av 07.11.23 står det jo i siste avsnitt på side 1 (utdraget fra reglene for valg av kirkeråd) at hvis man ikke kommer frem til avtalevalg "skal valgkomiteen fremme en liste med 26 leke kandidater, minst to fra hvert bispedømme, ordnet bispedømmevis og i alfabetisk rekkefølge.

Og her er kjernen i spørsmålet: Hvorfor skal vi prioritere kandidater når disse navnene hvis de i det hele tatt skal brukes kun brukes til en alfabetisk rekkefølgeliste.

Jeg vil gjerne ha en avklaring på dette og evt en avgivelse av hvor det fremkommer at vi må prioritere noe som senere blir til en alfabetisk liste.
Eller er teksten å forstå slik at det er lista med de 26 navnene som skal fremmes alfabetisk bispedømmevis?

Mvh
Terje Damman

DEN NORSKE KIRKE

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/03701
 Arkivkode
 Saksbehandler Margot Tangen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	04.12.2023	3/23

Nominasjon av kandidater til de sentralkirkelige råd samt komitédeltakelse under Kirkemøtet for bispedømmerådets medlemmer

---

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 har behandlet saken i møte 04.12.2023 sak 3/23

Møtebehandling

Forslag til vedtak fremsatt av Terje Damman;

- Saken utsettes til nytt møte i januar.
Ny møtedato settes til 26. januar kl. 10.00

Votering

Forslag til vedtak fremsatt i møte enstemmig vedtatt

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

- Saken utsettes til nytt møte i januar.
Ny møtedato settes til 26. januar kl. 10.00

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-6	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
4/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Orientering budsjett 2024

Vedlegg:

Budsjett 2024

Budsjett drift Agder og Telemark bispedømmeråd 2024

Budsjett tilskudd Agder og Telemark bispedømmeråd 2024

Saksprotokoll ATBR, 04122023, Sak 69/23, Budsjett 2024, behandling i bispedømmerådet

Saksorientering

Avtroppende bispedømmeråd behandlet i sitt møte 4. desember 2023 budsjett for 2024.

Den økonomiske situasjonen og det vedtatte budsjettet krever ganske betydelig uspesifisert innsparing det kommende året. Lønnsutgiftene utgjør 93% av budsjettet, noe som tilsier at innsparing også må tas på lønnsområdet. Det er forutsatt en generell samlet innsparing på ca. 3,8 mill av det samlede driftsbudsjettet som er på ca. kr. 137 mill.

Regnskap for 2023 foreligger ikke enda når denne saken skrives. Men tallene tyder på et betydelig merforbruk.

Saksfremlegget og vedtaket i bispedømmerådet 4. desember 2023 legges derfor ved denne saken til nytt bispedømmeråd slik at man er kjent med det økonomiske bildet. Detaljene fremkommer av disse vedleggene.

Forslag til vedtak

Budsjett 2024 tas til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 23/03756
 Arkivkode
 Saksbehandler Aslak Wegge

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020-2023	04.12.2023	69/23

Budsjett 2024, behandling i bispedømmerådet

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020-2023 har behandlet saken i møte 04.12.2023 sak 69/23

Møtebehandling

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020-2023s vedtak

- 1 Forslag til budsjett for 2024 vedtas med en netto driftsramme på kr. 188.598.000
- 2 Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreføres i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.
- 3 Det legges til grunn videreføring av økt bruk av vakansestyling og innfasing av faste stillinger i hjemler som menighetsprestestillinger for å kunne oppfylle den forutsatte generelle innsparingen i driftsbudsjettet.
- 4 Møtehonorerar for bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1500.- pr møte. I tillegg godtgjøres rådets leder, med kr. 3000.- pr. mnd.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
69/23	Agder og Telemark bispedømmeråd 2020-2023	04.12.2023

Budsjett 2024

Vedlegg:

Budsjett drift Agder og Telemark bispedømmeråd 2024

Budsjett tilskudd Agder og Telemark bispedømmeråd 2024

Saksorientering

1. Generelle forutsetninger

Forslag til budsjett bygger på notat fra Felles økonomienhet (FØ). Bispedømmet har når denne saken skrives, ikke mottatt noe brev fra Kirkerådet med informasjon om rammer for bispedømmerådernes budsjett 2024. Tidligere år har man mottatt slikt brev som grunnlag.

Det foreløpige budsjettet bygger på en antatt tildeling for 2024 da tildelingen ikke er mottatt enda. Forslag til tildeling fra departementet til kirkerådet har en økning på 4,21 % når økt tildeling til pensjon holdes utenfor. I budsjettet nå er tildelingen for 2023 økt med 4,21 % med et fratrekk for en forholdsmessig del av utgifter til Samisk prest i Sør-Norge og 50 % stilling i Nord-Hålogaland for «Sannhet og forsoning».

Tildelingen til tilskudd har en økning på 3,91 %. Dette skyldes et fratrekk på 0,3 % som foreslås å settes av til kvalifiseringsstipendordning sentralt.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd for 2024 er antatt å bli kr 188 258 000 – fordelt som følger;

- kr 137.295.000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 51.303.000 budsjettgruppe 2 – tilskudd

Statsbudsjettet er ikke vedtatt, og det kan bli endringer på kirkebudsjettet ved statsbudsjettets behandling i Stortinget i desember. Det er også ventet en økning i pensjonsutgiftene i 2023, og det er mulig bispedømmerådernes tildeling må reduseres for å dekke deler av denne økningen. FØ ber bispedømmerådet være forberedt på at endelig tildeling kan bli lavere, og at det kan bli nødvendig å justere budsjettet.

Budsjettforslaget for 2024 tar utgangspunkt i budsjett for 2023, og saksfremlegget begrenses derfor til å kommentere hovedsummene, samt vesentlige endringer/presiseringer i forhold til foregående år.

Budsjettekniske forutsetninger:

Felles økonomienhet har fastsatt noen budsjettekniske forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet for 2024, spesielt gjelder dette budsjettering av lønn og godtgjørelser. Dette er i hovedsak en videreføring av tidligere års forutsetninger.

- *Lønn til faste stillinger:*

For fast ansatte er det budsjettert med reell årslønn og stillingsprosent, med tillegg av feriepenger og arbeidsgiveravgift.

For vakante stillinger er det budsjettert med en fastsatt årslønn avhengig av stillingstype (prost, sokneprest, kapellan/prostiprest, rådgiver), med tillegg av feriepenger og arbeidsgiveravgift. Dette gir budsjettmessig dekning for vikar i vakante stillinger.

- *Lønn til vikarer:*

Det er satt av en mindre sum til vikar i prostiene. Dette er vikarer som kommer i tillegg til full bemanning. Det er også budsjettert med 30 % vikar for frikjøp leder av presteforeningen.

- *Stiftspraksis:*

Budsjetteres ikke. Forventes at kandidatene trer inn i tjenester hvor det er vakanse/sykdom.

- *NAV-refusjoner:*

Det budsjetteres ikke med NAV-refusjoner (sykepenger og foreldrepenger). Arbeidsgiverperioden er 16 dager. Maks grense for NAV-refusjoner er 6G – for 2023 tilsvarer det ca. kr 711 720.

Når man mottar NAV-refusjoner gir det et handlingsrom for å dekke opp med vikar, evt. inndekning av krav til generell innsparing gjennom året. Hovedregelen er at vikar ved settes inn ved sykdom i prestatjenesten, etter arbeidsgiverperioden. Men erfaringsmessig blir ikke vikarutgiftene likevel 100% pga ulike omstendigheter.

- *Tilleggs lønn presteskapet:*

Gjelder tilleggs lønn som følger av prestenes arbeidstidsavtale (tillegg for arbeidstid på ettermiddag, kveld, helge- og høytidsdager).

Konsekvensene av endringer i satsene fra 01.07.23 er ikke klar enda. Det er foreløpig budsjettert med en økning på kr 300 000 fra 2023. Konsekvensene av endringer i tilleggs lønn tas inn før endelig budsjett vedtas.

- *Beredskaps godtgjørelse presteskapet:*

Gjelder godtgjørelser som følger av beredskapsavtalen for prestene, dvs. avtalt godtgjøring for vaktuke/-dager og for evt. utrykninger. Budsjettposten er budsjettert med samme sum som i 2023.

- *OVF-boliger:*

Opplysningsvesenets fond sender faktura til bispedømmerådene hver måned for de boliger som inngår i den nye boligordningen. De ansatte blir trukket for husleie. Når bolig evt. står ubrukt vil det medføre en merkostnad. Dette begrenses til et minimum.

- *Lønnsoppgjør 2024:*

Den antatte tildelingen for 2024 er lønns- og prisjustert. I forslag til statsbudsjett er det lagt til grunn en lønnsøkning i 2024 på 4,9 %, og i foreslått budsjett for bispedømmet er det derfor lagt inn en kalkulert lønnsøkning på 4,9 %.

I budsjettet for Agder og Telemark er det satt av kr 3 635 000 til å dekke lønnsøkningen for perioden mai til desember 2024. Beløpet inkluderer feriepenger og arbeidsgiveravgift. Grunnlag for utregning av lønnsoppgjøret er budsjettert lønn inkludert beredskap. Det er ikke gjort fratrukk i beregningsgrunnlaget for innsparingskrav på lønn.

Grunnlaget for budsjettarbeidet ble drøftet med tillitsvalgte i kontaktmøte 17.11.23.

Selve tallbudsjettet fremkommer i vedlegg.

2. Driftsbudsjett inkludert både administrasjon og presteskap.

Driftsbudsjettet tar utgangspunkt i budsjettet for 2023. Nedenfor presiseres endringer som er av betydning og justert i forhold til forrige års budsjett. Det er ikke lagt inn noen nye tiltak i lys av den pressede økonomiske situasjonen. Punktene nedenfor er innarbeidet i tallbudsjettet som er vedlagt.

Bispedømmerådet

Det ble i 2023 lagt inn kr. 50.000.- for å kunne håndtere kostnader til eventuelle møter mellom bispedømmeråd/menighetsråd/fellesråd som følge av kirkelig organisering. Kr. 25.000.- er videreført i 2024.

Ungdomsrådet

Det er lagt inn en økning i reisekostnader knyttet til ungdomsrådet med kr. 25.000.- Dette for å muliggjøre felles samling med ungdomsråd i Nidaros, Stavanger og Bjørgvin. Denne økningen er videreført også i 2024 for å sikre muligheten for videre samarbeid.

HEL-konferanse

Det ble i budsjettet for 2023 avsatt kr. 45.000.- til gjennomføring av HEL konferanse. Vi har ikke ansvar for denne konferansen i 2024, og beløpet er derfor kuttet.

Innsparing ved vakanse/vikarbruk/stillinger

Fra og med budsjett 2020 er ikke sykepengerefusjoner ført budsjettet eksplisitt, og dermed heller ikke vikarkostnader. Erfaringsmessig gir vikarbruk noe innsparing.

For 2023 ble det lagt inn ytterligere 1.820.000.- utover de tidligere 2 mill. som har ligget som generell innsparing for prestatjenesten over flere år. Totalt ca 3.8 mill på presteskabet.

I 2024 er den generelle innsparingen på prestatjenesten redusert med ca 800.000 til kr. 3.044.000, på administrasjonen er det lagt inn en innsparing på kr. 780.000.-

Denne ytterligere reduksjonen ligger som en generell innsparing som vi vil forsøke å håndtere ved økt vakansestyling, samt ved senere innfasing av ansatte i faste menighetsprestehjemler. Vi ser at dette blir krevende, og det er mulig at man må gjøre en ny vurdering av dette ved behandling av revidert budsjettforslag når endelig tildeling foreligger.

Samtidig som bispedømmerådet har tidligere avsatte midler som buffer dersom ikke helårsvirkningen skulle bli tilstrekkelig i 2024. For ordensskyld kan det nevnes at bufferen var på 4.861.000 ved inngangen til 2023. Det er sannsynlig at noe av denne vil måtte brukes for å dekke underskudd i 2023.

Stillinger

Følgende årsverk er budsjettet for Agder og Telemark bispedømme:

Koststed	Budsjetterte årsverk	Finansiert eksternt	Netto budsjetterte årsverk
Bispedømmekontoret	15,05	0,50	14,55
Kristiansand domprosti	24,00	2,65	21,25
Lister prosti	19,60	0,45	19,15
Otredal prosti	7,50	0,00	7,50
Vest-Nedenes prosti	8,60	0,00	8,60
Arendal prosti	14,00	0,00	14,00
Aust-Nedenes prosti	8,00	0,50	7,50
Bamble prosti	9,00	0,00	9,00
Skien prosti	21,00	0,00	21,00
Øvre Telemark prosti	19,50	0,50	19,00
TOTALT	146,45	4,60	141,55

Studentprester og fengselsprestene er inkludert i antall prester i prostiene.

I 2023 var det budsjettert med 142,7 hele stillinger. Reduksjonen i 2024 med 1,15 stillinger er fordelt på 35 % administrasjonen, og 80% i preste-tjenesten.

Noen av stillingene blir helt/delvis finansiert av andre, og dette er budsjettert som forventet inntekt. I fire av prostiene er bemanningen noe høyere enn vedtatt, og de har et krav om innsparing på mellom 10 og 70 % stilling.

Valg

Det er ikke lagt inn kostnader knyttet til valg.

3. Fordeling av tilskudd

Tildeling til diakoni, undervisning og kirkemusikk utgjør kr 17.682.000.- inkludert videreføring av de nye diakonstillingene som kom i 2019 og 2020. Det kom ikke midler til nye diakonstillinger i 2024.

Tilskudd til trosopplæring utgjør for 2023 kr. 33.775.000

Det ytes ikke tilskuddsmidler knyttet til ovf tilskudd siden 2022.

4. Godtgjørelse

Det er lagt til grunn videreføring av dagens satser for godtgjøring til bispedømmerådet jfr sak

5. Oppsummering

Budsjettet er drøftet med tillitsvalgte i kontaktmøte 17.11.23. Det kom ikke andre innspill.

Budsjettforslaget for 2023 fremkommer av vedlegg. Som for tidligere år skiller ikke oppsettet mellom budsjett for presteskap og administrasjon. Dette er samlet i ett driftsbudsjett. De vesentlige forutsetningene og konkrete endringer fra tidligere år er nærmere beskrevet i denne saksfremstilling.

Det pekes for øvrig på at det er lagt inn en generell innsparing på lønn på preste-tjenesten kr. 3.044.000, og på administrasjonen på kr. 780.000.-

Det er ikke budsjettert med bruk av fond, men dette kan bli nødvendig å benytte ved årets slutt dersom man ikke lykkes å ta ned den generelle innsparingen.

Usikkerheten rundt tildeling gjør at det er mulig at det vil måtte komme et revidert budsjettforslag til behandling i bispedømmerådet på nyåret når endelig ramme er kjent, og dersom det da er store avvik. Stiftsdirektør tenker likevel at dersom behovet for innsparing blir redusert som følge av endelig tildeling kan budsjettet revideres kun ved at «generell innsparing» reduseres tilsvarende, og da uten ny behandling i bispedømmerådet. Skulle behovet for innsparing bli større må man vurdere å starte en prosess med å redusere antall årsverk ytterligere.

Fremlagt budsjettforslag er i balanse basert på premissene i saken.

Budsjettallene skal lastes inn i regnskapssystemet (av FØ) senest før rapportering pr. 31.03.

Forslag til vedtak

- 1 Forslag til budsjett for 2024 vedtas med en netto driftsramme på kr. 188.598.000
- 2 Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreførdes i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.
- 3 Det legges til grunn videreføring av økt bruk av vakansestyling og innføring av faste stillinger i hjemler som menighetsprestestillinger for å kunne oppfylle den forutsatte generelle innsparingen i driftsbudsjettet.
- 4 Møtehonorer for bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1500.- pr møte. I tillegg godtgjøres rådets leder, med kr. 3000.- pr. mnd.

Budsjettgruppe 1 – Drift:

Agder og Telemark bispedømmeråd				
Budsjettforslag 2024 - gruppe 1 Drift				
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Regnskap 10.2023	Budsjett 2024
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig (varer og tjenester)	0		0	0
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-287 500	-287 500	-639 751	-404 500
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-20 000	-69 000	-36 633	-40 000
3xxx - Andre inntekter	-32 000	-5 000	-123 137	-16 500
Sum inntekter	-339 500	-361 500	-799 521	-461 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	102 878 059	105 165 419	83 243 997	110 785 328
5006 - Beredskap	1 298 827	1 376 614	1 097 008	1 376 614
50xx - Diverse tillegg	2 762 756	2 858 833	3 065 138	3 129 987
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	514 288	514 288	8 411 068	157 269
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	351 725	428 218	486 340	426 151
540x - Arbeidsgiveravgift	14 598 845	15 161 231	12 574 266	15 904 251
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv			-4 104 016	
599x - Refusjon lønnskostnader	-4 240 000	-4 370 000	-2 580 589	-4 245 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	363 600	278 600	206 718	353 900
Sum Lønn og godtgjørelser	118 528 100	121 413 203	102 399 930	127 888 500
60xx - Avskrivninger	0		0	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 015 000	2 035 000	1 808 683	2 060 000
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	40 000	75 000	80 392	90 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	170 000	170 000	135 503	170 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	0		20 235	25 000
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	0	150 000	161 831	10 000
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	820 500	930 500	820 426	660 500
6796 - Flytting	180 000		0	150 000
6797 - Annen bistand	1 374 000	1 427 000	1 010 000	1 470 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	434 000	419 797	350 984	306 000
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 499 000	1 771 000	1 065 309	1 281 000
69xx - Telefon, porto mv	10 000	5 000	-59 870	1 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	6 542 500	6 983 297	5 393 493	6 223 500
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	3 199 000	3 998 000	3 246 109	3 624 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon			686	
74xx - Medlemskontingent og gaver	10 000	10 000	40 006	20 000
77xx - Annen kostnad	17 900		10 929	
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	3 226 900	4 008 000	3 297 730	3 644 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0		-245	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	-245	0
TOTALT	127 958 000	132 043 000	110 291 387	137 295 000

Budsjettgruppe 2 - Tilskudd:

Agder og Telemark bispedømmeråd			
Budsjett 2024 - gruppe 2 Tilskudd			
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024
4601 - Tilskudd trosopplæring	31 273 000	31 733 000	33 674 000
4602 - Tilskudd diakoni	7 446 000	7 655 000	8 125 000
4603 - Tilskudd undervisning	8 800 000	8 830 000	9 372 000
4604 - Tilskudd kirkemusikk	125 000	127 000	132 000
4630 - Tilskudd fra OVF	689 000	0	0
TOTALT	48 333 000	48 345 000	51 303 000

Økningen på tilskuddene er 3,91 %.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Vanja Grut	104	24/00236-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
5/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Årsrapport 2023

Saksorientering

Fra og med året 2023 har Kirkerådet vedtatt at det kun skal lages én samlet årsrapport for hele kirken nasjonalt (rDnk). Det etterspørres ikke lenger en årsrapport fra bispedømmet for innsending og rapportering til Kirkerådet slik vi har gjort tidligere. Årsrapporten slik den er laget fram til og med 2022 er en arv etter årene hvor departementet krevde slik rapportering fra hvert bispedømme. Det gjør altså staten ikke lenger – det kreves kun en samlet årsrapport fra rDnk hvor jo også bispedømmenes aktivitet inngår.

Kirkerådet bidrar på denne måten til å redusere omfanget av tid og ressursbruk knyttet til rapportering og kontroll. Bispedømmene står nå fritt til å vurdere behovet for en årsrapport for eget bruk. Tidligere årsrapporter ligger på vår hjemmeside: [Årsrapporter - Agder og Telemark bispedømme \(kirken.no\)](#)

Det er vanskelig å anslå hvor mange som leser og etterspør årsrapporten vi tidligere har laget, men i den grad vi får spørsmål hvor vi da henviser til årsrapporten, så dreier det seg om tallmateriale og statistikk, for presse eller studenter.

En samlet årlig statistikk i et eget hefte eller oversikt på hjemmesiden, kan derfor være nyttig både for intern bruk og for presse og andre som er ute etter tallmateriale om kirken og vårt bispedømme. Dette kan også danne grunnlag for årlige pressmeldinger både regionalt og brutt ned på lokalt nivå, som kan vekke oppmerksomhet og omtale i mediene.

Som ledd i arbeidet med å redusere omfanget av oppgaver i kirken som ikke er nødvendig lenger etter skillet fra staten, anbefaler stiftsdirektør at det derfor ikke lages en tradisjonell årsrapport for bispedømmet. Det utarbeides i stedet en årlig statistikkoversikt for å kunne følge med på utviklingen i bispedømmet.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet ønsker ikke at det lages en tradisjonell årsrapport for bispedømmet etter at Kirkerådet har vedtatt at det skal lages kun én årsrapport for rDnk. Det utarbeides i stedet en årlig statistikkoversikt.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarne Nordhagen	026	24/00190-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
6/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Vedlegg:

Resultatrapport Agder og Telemark bispedømme

Saksorientering

Orientering om medarbeiderundersøkelsen 2023

Det er høsten 2023 gjennomført en medarbeiderundersøkelse som omfatter hele Den norske kirke.

Tidligere omfattet medarbeiderundersøkelsen bare vårt eget bispedømme og var en undersøkelse bispedømmet selv hadde ansvar for å utvikle og gjennomføre. For noen år siden startet Kirkerådet opp med en nasjonal undersøkelse i alle bispedømmene. Fra 2021 har medarbeiderundersøkelsen omfattet hele trossamfunnet. Undersøkelsen i 2023 er altså andre gang vi får en undersøkelse som omfatter begge arbeidsgiverlinjene.

Medarbeiderundersøkelsen har som hensikt å få en samlet kartlegging av arbeidsmiljø for kirken. Dette er en fellesløsning som Kirkerådet, KA, Norges kirkevergelag og Nettverk for kirkelige fellesråd står sammen om. Medarbeiderundersøkelsen gjennomføres av Rambøll. Det er obligatorisk for alle ansatte hos oss å svare på undersøkelsen.

Undersøkelsen gjennomføres som en konfidensiell spørreundersøkelse hvor det både lages lokale rapporter og aggregerte rapporter på overordnede nivå. For at en enhet skal kunne få ut resultater må enheten ha minst 5 besvarelser. Leder inngår ikke i dette tallet.

I tillegg til en rapport som omfatter alle ansatte i Agder og Telemark bispedømme, (se vedlegg), har vi tilgang på rapporter som omhandler alle prestene fordelt på de ulike prostier. Vi får også en egen rapport som kun inneholder besvarelse for prestene. Samtidig blir også prestenes besvarelse tellet med i den staben de tilhører. Dette gjelder ikke når spørsmålet gjelder ledelse. Her svarer alltid prestene på prostens ledelse. Videre lages det to rapporter for bispedømmekontoret, en for hele kontoret og en for kirkefagsavdelingen. Personalavdelingen er for liten til å omfattes av en egen rapport.

I alle rapporter kan man måle sitt eget resultat opp mot resten av trossamfunnet og rDnk. Videre kan man måle resultatet mot undersøkelsen som ble foretatt i 2021.

Medarbeiderundersøkelsen er et viktig verktøy for å kunne måle om arbeidsmiljøet er godt og preges av trivsel. Samtidig gir undersøkelsen indikatorer på om de ansatte mener at man oppnår virksomhetens mål og planer.

I en lokal stab kan man bruke undersøkelsen på tvers av arbeidsgiverlinjene noe som er svært nyttig.

Det avgjørende for at en slik undersøkelse skal ha noen verdi er at det foregår en god oppfølging av rapporten. Forskning viser at der man ikke konkret følger opp et slikt tiltak vil det være bedre å ikke ha undersøkelsen i det hele tatt. Derfor er det utarbeidet en metodikk for hvordan medarbeiderundersøkelsen skal behandles og arbeide videre med. I denne prosessen vil vernetjenesten, sammen med ledelsen for de ulike avdelingene, ha en sentral rolle. Det er laget en tidslinje hvor man innen 1.mai skal ha laget konkrete tiltak for den aktuelle avdeling på bakgrunn av de data som kommer frem i undersøkelsen. I utgangspunktet skal det lages tre forbedringstiltak og tre bevaringstiltak. Disse tiltakene skal rapporteres inn til regionalt arbeidsmiljøutvalg (RAMU).

I løpet av høsten skal man evaluere arbeidet med disse tiltakene for å se på fremdrift og måloppnåelse.

Personalavdelingen har sammen med kirkeverkelaget hatt et eget webinar for proster og kirkeverger hvor vi har gjennomgått hvordan man skal arbeide med undersøkelsen i prostiene og stabene.

Administrasjonen ønsker å gi en ny orientering til bispedømmerådet etter at man har arbeidet med undersøkelsen for å se på om det finnes markante tendenser som det bør utarbeides tiltak for i hele bispedømmet.

Forslag til vedtak

1. Bispedømmerådet tar arbeidet med Medarbeiderundersøkelsen 2023 for Den norske kirke, Agder og Telemark bispedømme, til orientering
2. Bispedømmerådet ønsker at det legges frem en oppdateringssak for rådet når undersøkelsen er behandlet i de ulike enhetene i bispedømmet.

MEDARBEIDERUNDERSØKELSEN 2023

AGDER OG TELEMAR

RAMBOLL

Resultatrapport

Svarprosent: 89%

Antall besvarelser: 125

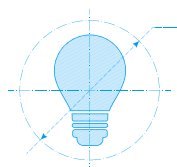
Rapportens innhold

Rapporten består av 3 deler.

Del 1: Modell og prosess

Denne delen tar for seg hvordan organisasjonsutvikling foregår i steg, tolkning av resultater, samt hvordan oppfølgingsprosessen bør legges opp.

Del 2: Overblikk

Oversikt over de viktigste resultatene i undersøkelser. Her vises resultatene sammenlignet med aktuelle benchmark for å gi et inntrykk av hvor gode resultatene er.

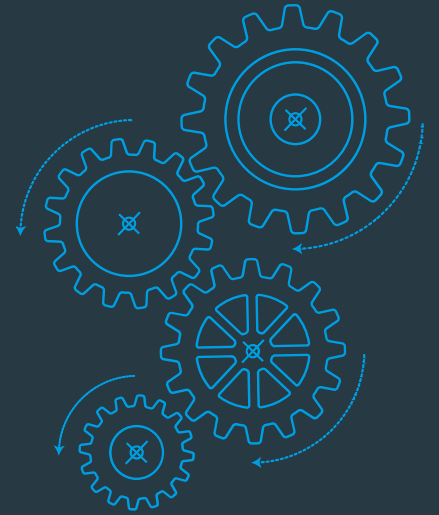

Del 3: Resultater

Her vises resultat på enkeltspørsmål med sammenligning. Her kan man se hvordan resultatene er på enkeltutsagn i undersøkelsen, og gir et detaljert bilde av resultatene.

Del 1

Modell og prosess

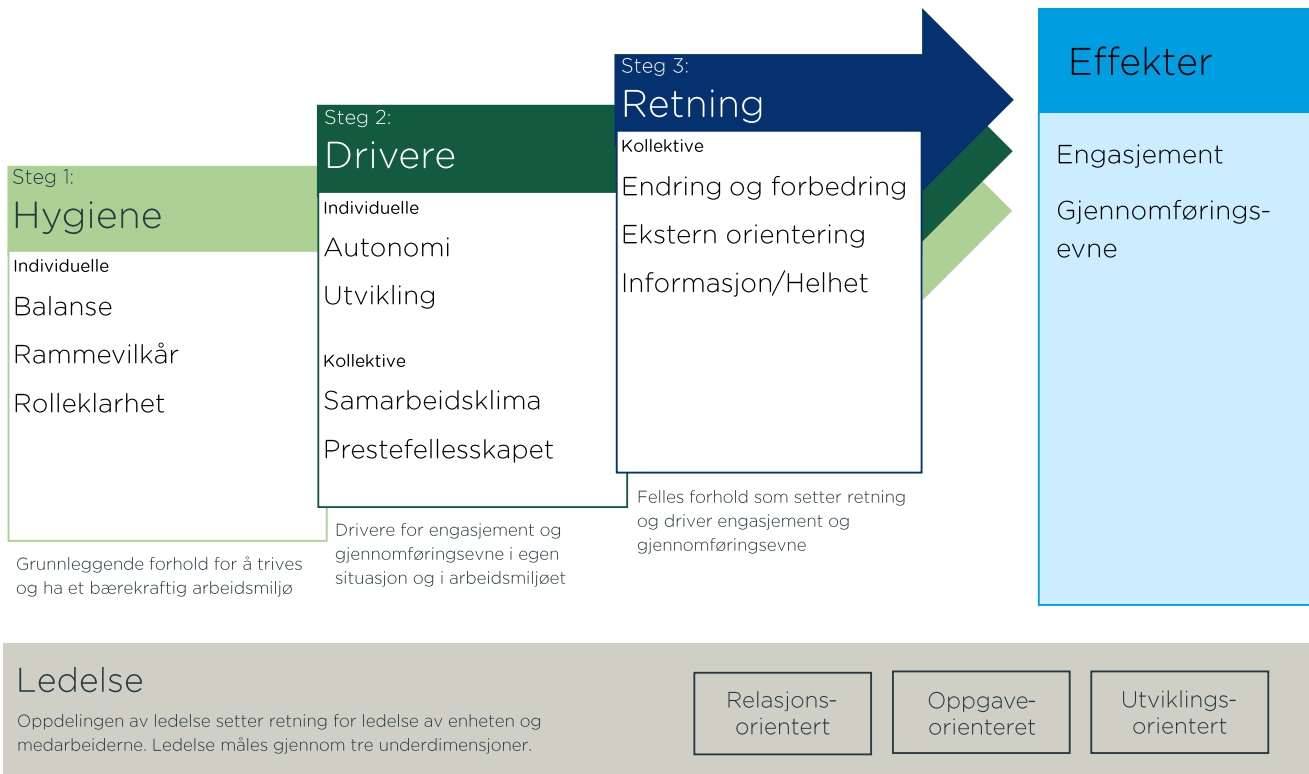

UTVIKLINGSPROSESSEN

AGDER OG TELEMARKE

Organisatorisk utvikling foregår stegvis. I modellen under er ulike temaområder i undersøkelsen plassert inn i ulike *steg*. Dersom man har lave resultater på steg 1 bør man starte med disse temaområdene før man beveger seg inn på områdene på steg 2 og 3.

I bunnen av modellen finner vi ledelse. God og balansert ledelse ligger som et grunnlag og en forutsetning for å jobbe med de øvrige temaene i undersøkelsen.

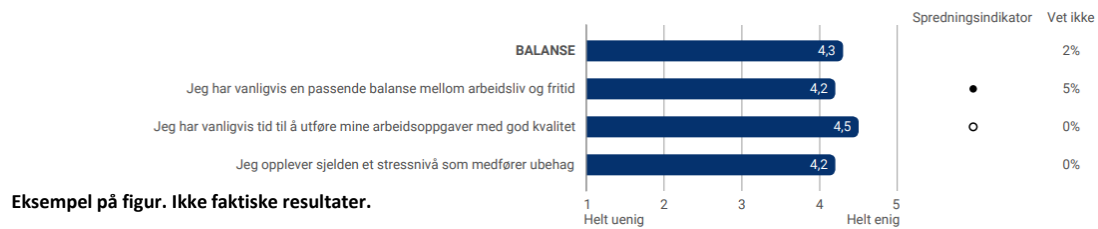

Tolkning av resultatene

Alle spørsmålene i undersøkelsen er stilt på en 5-punkts skala. Et høyt svar er uttrykk for noe positivt ved arbeidshverdagen.

Når du skal lese resultatene, se etter spørsmål som har fått spesielt høye eller spesielt lave skårer. Dersom det er enkeltspørsmål som skiller seg fra andre spørsmål i samme temaområde, eller har spesielt store differanser til en benchmark kan dette være lurt å være oppmerksom på.

Figurene i rapporten

I figuren vises resultatene på hovedområder og på enkeltspørsmål.

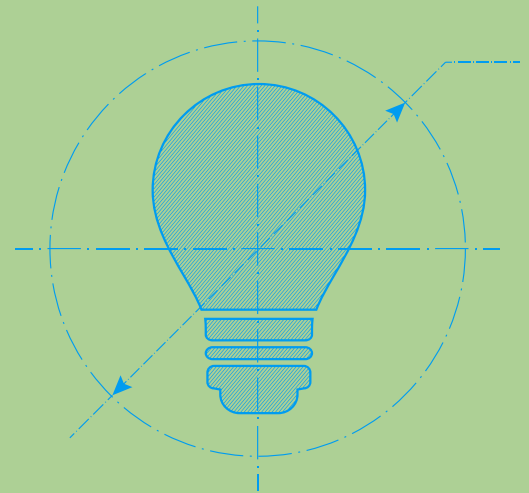
Spredningsindikatoren viser hvor stor uenighet det er mellom respondentene i rapporten. Dersom det vises en svart prikk er dette uttrykk for høy spredning. En sirkel er uttrykk for lav spredning. Dersom det ikke vises noen indikator er spredningen innenfor normalområdet.

Det vises også hvor mange som har svart "vet ikke" på et spørsmål.

Helt til høyre i figuren er resultatene sammenlignet med benchmark. En grønn pil oppover betyr at resultatet ditt er bedre enn benchmarken, mens en pil nedover indikerer lavere resultat enn benchmark.

Del 2

Overblikk

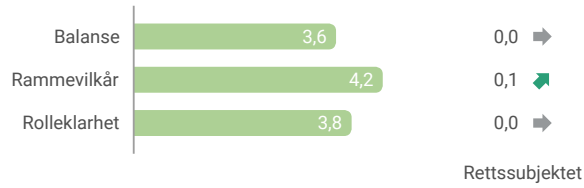

RESULTATER PÅ HOVEDOMRÅDER

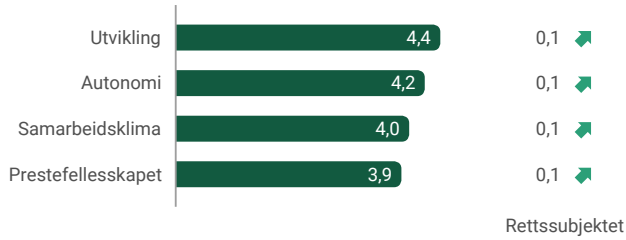
AGDER OG TELEMARKE

Miljø

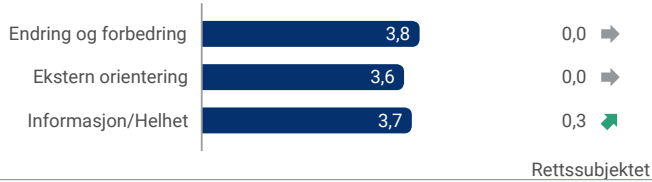
Hygiene

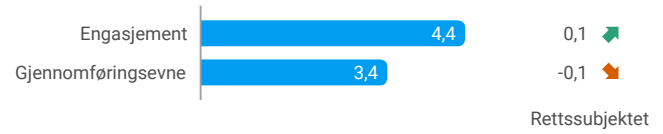
Drivere

Retning

Effekt

Ledelse

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

AGDER OG TELEMARKE

Nedenfor vises de høyeste og lavest vurderingene blant spørsmålene i undersøkelsen. Dette kan gi en indikasjon på hvilke utsagn og forhold som oppleves som utfordringer og styrker blant de ansatte.

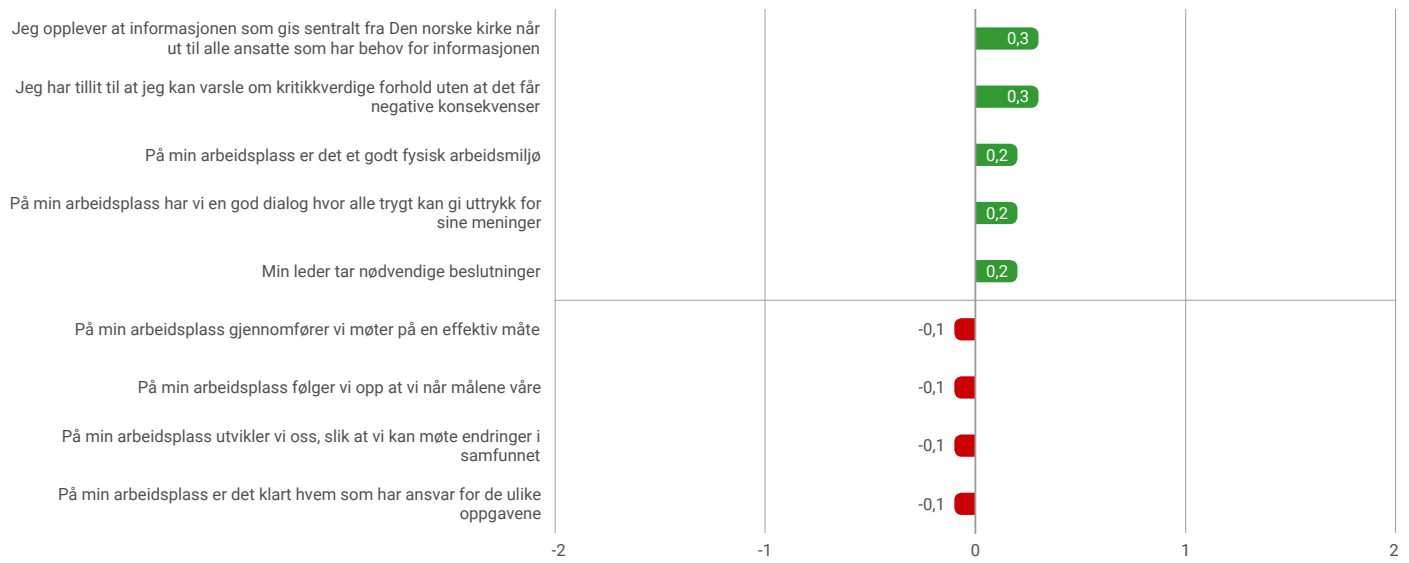

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

AGDER OG TELEMAR

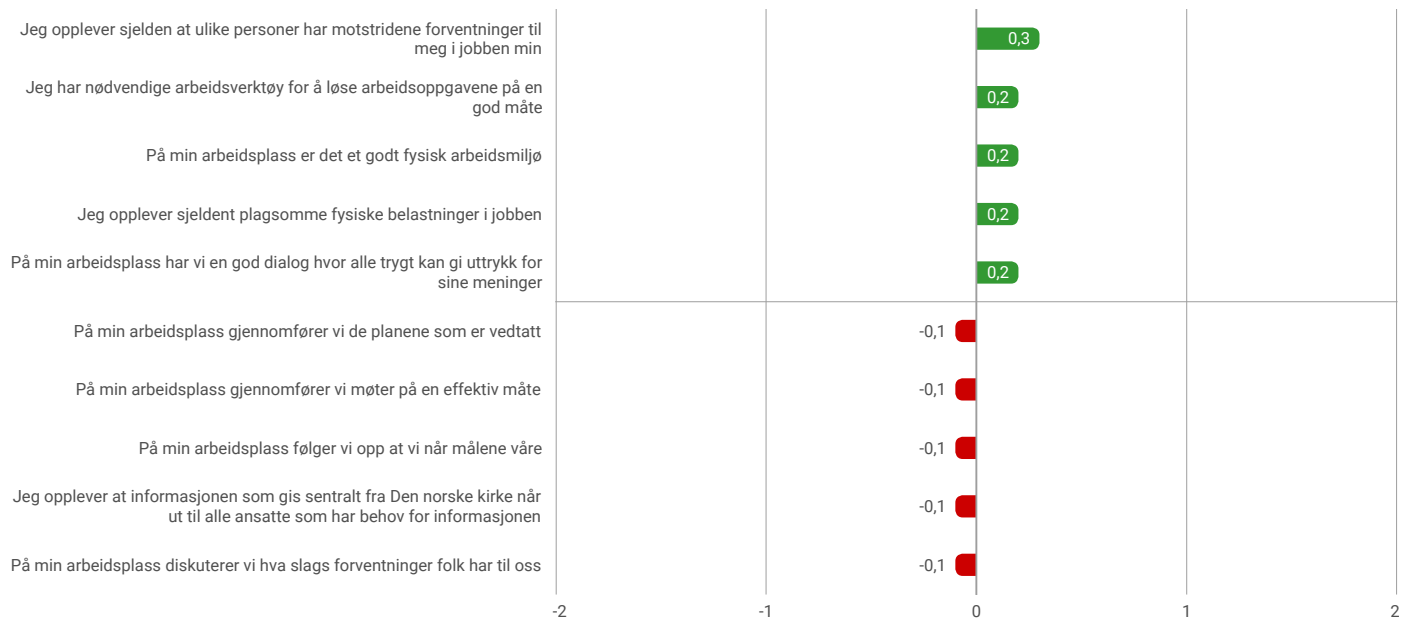
Nedenfor vises de største differansene til resultatene for Rettssubjektet totalt.

HØYESTE OG LAVESTE VURDERINGER

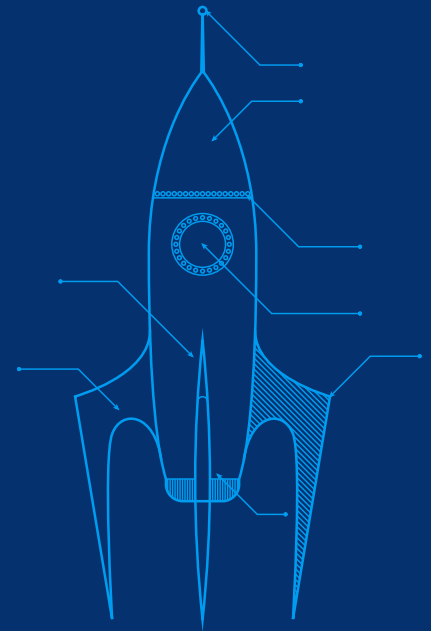
AGDER OG TELEMAR

Nedenfor vises de største differansene til forrige måling.

Del 3

Resultater

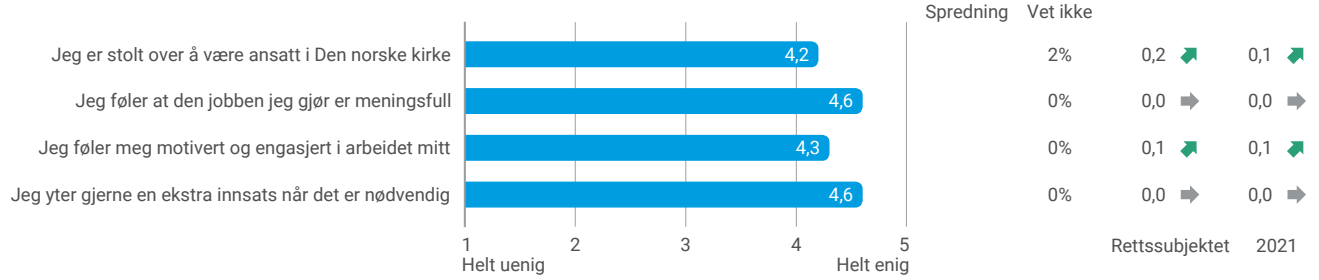

ENGASJEMENT, GJENNOMFØRINGSEVNE OG ALT I ALT

AGDER OG TELEMARKE

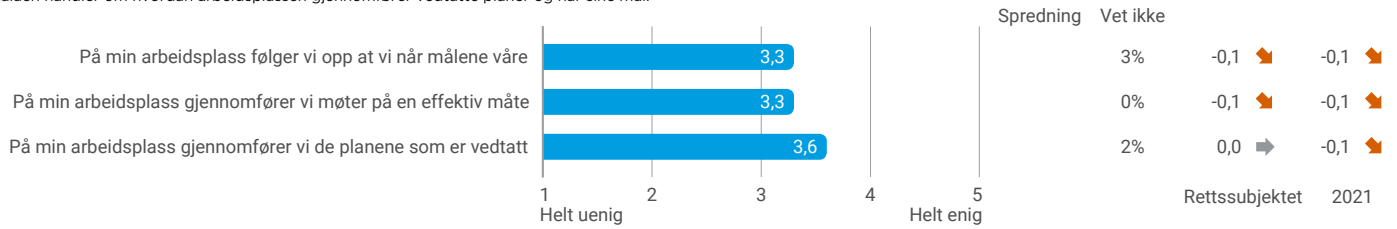
ENGASJEMENT

Skalaen kartlegger medarbeidernes holdninger og motivasjon tilknyttet egen jobb.

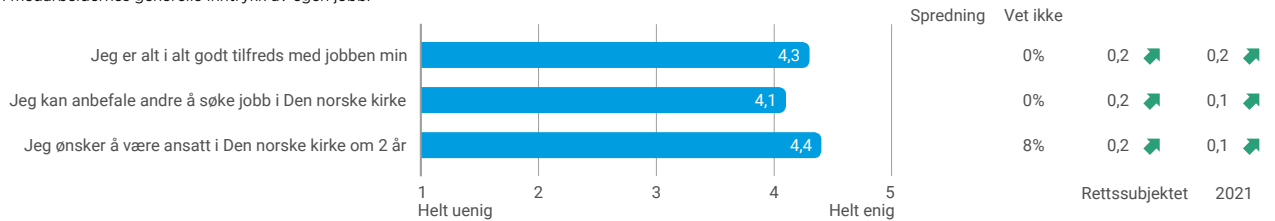
GJENNOMFØRINGSEVNE

Skalaen handler om hvordan arbeidsplassen gjennomfører vedtatte planer og når sine mål.

ALT I ALT

Skalaen handler om medarbeidernes generelle inntrykk av egen jobb.

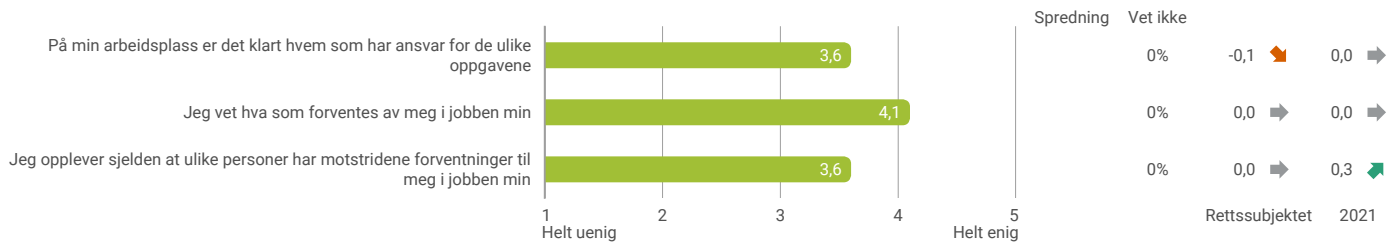

ROLLEKLARHET OG BALANSE

AGDER OG TELEMARKE

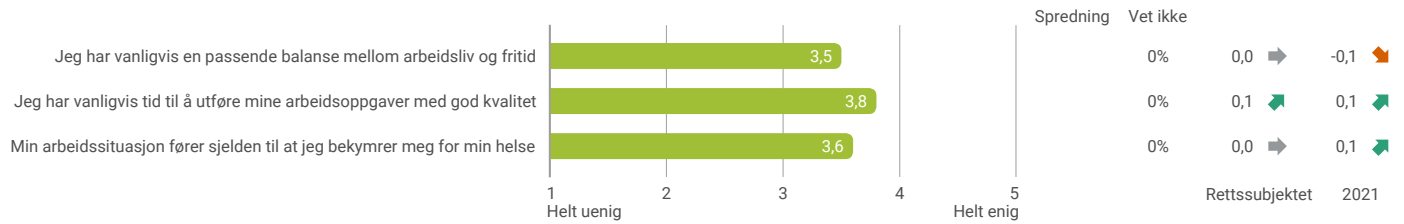
ROLLEKLARHET

Kartlegger hvor tydelige forventninger er kommunisert, samt sammenhengen mellom disse og overordnede mål.

BALANSE

Her kartlegges balansen mellom jobb og fritid, samt anledning til å løse arbeidsoppgaver med god kvalitet, uten negativt stress.

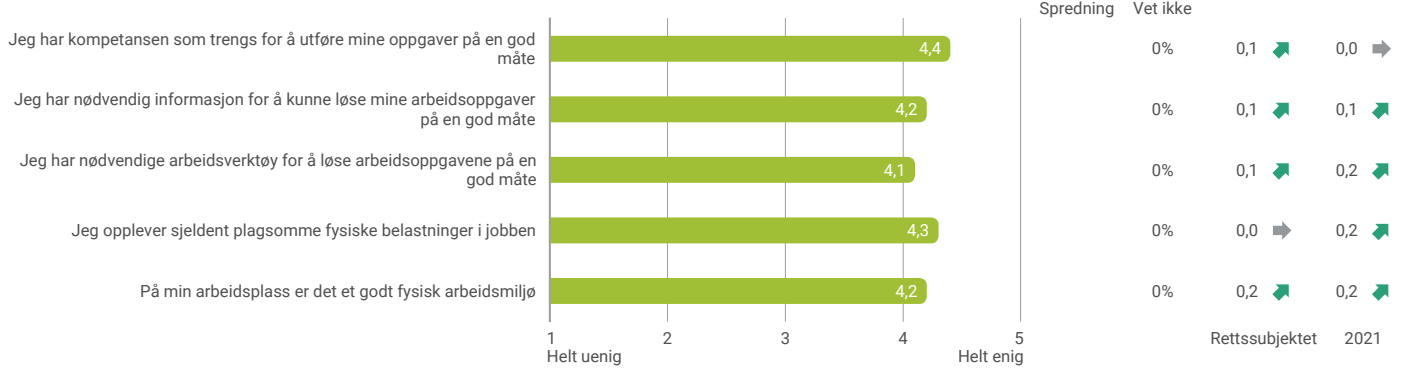

RAMMEVILKÅR

AGDER OG TELEMAR

RAMMEVILKÅR

Skalaen kartlegger hvordan rammevilkår som kunnskap, informasjon og verktøy er på plass.

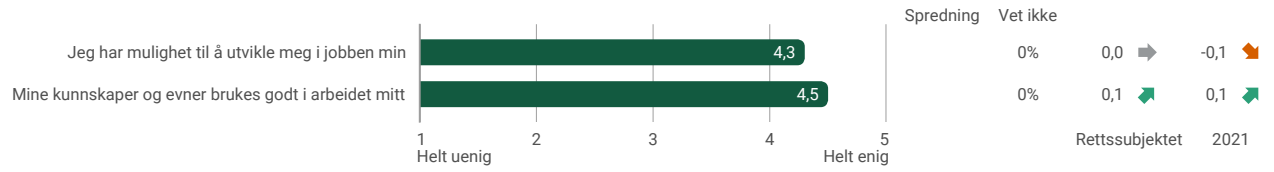

AUTONOMI OG UTVIKLING

AGDER OG TELEMAR

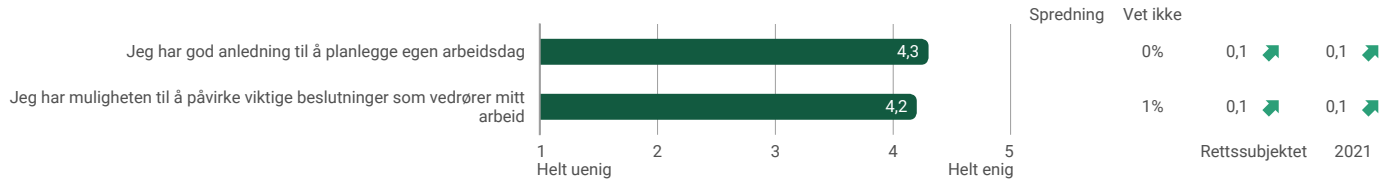
UTVIKLING

Muligheten til å bruke egne kunnskaper og ferdigheter i jobben, samt muligheten til å håndtere positive utfordringer i hverdagen og utvikle egen kompetanse.

AUTONOMI

Skalaen kartlegger hvordan medarbeidere har innflytelse på egen arbeidssituasjon og kan påvirke hvordan oppgaver løses.

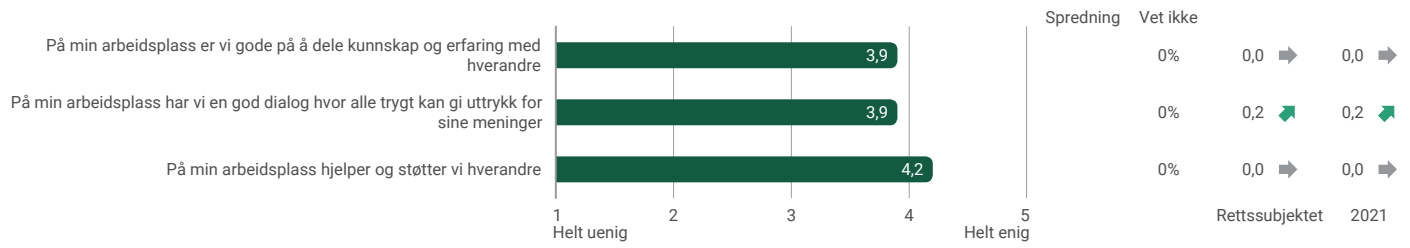

SAMARBEIDSKLIMA

AGDER OG TELEMAR

SAMARBEIDSKLIMA

Kartlegger deling av kunnskap, takhøyde for ulike meninger, kollegial støtte og evne til å håndtere uenighet.

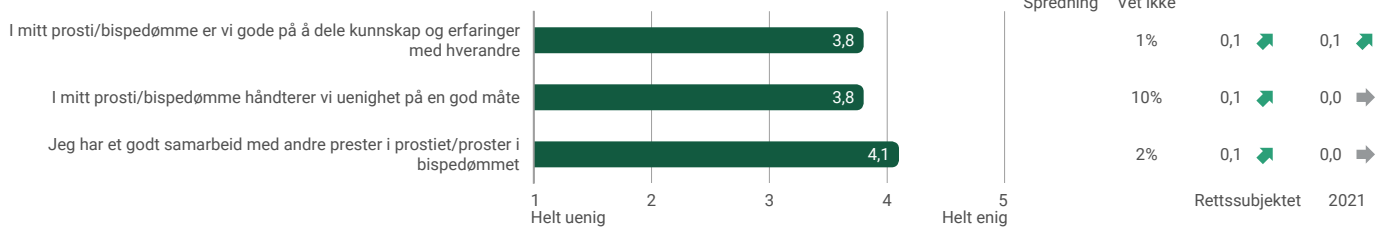

PRESTEFELLESKAPET

AGDER OG TELEMAR

PRESTEFELLESKAPET

Skalaen kartlegger samarbeid, måloppnåelse og psykologisk trygghet i prostiet/bispedømmet

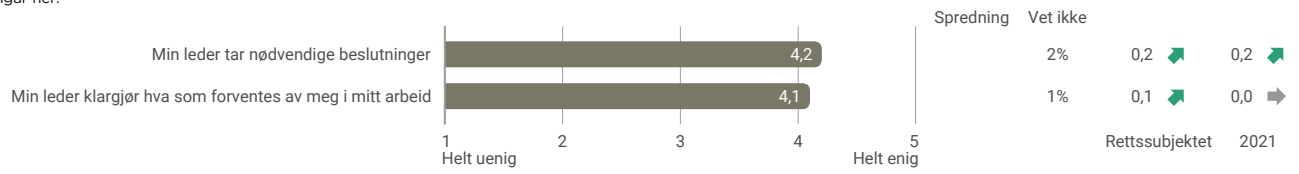

LEDELSE

AGDER OG TELEMAR

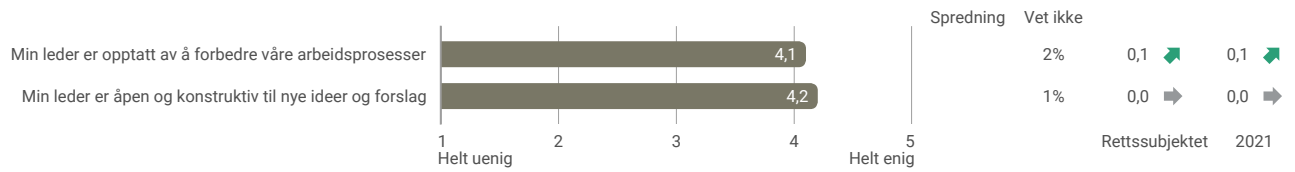
OPPGAVEORIENTERT LEDELSE

Opgaveorientert ledelse omhandler nærmeste leders orientering mot oppgavene og målsettingene med arbeidet. Tydelig kommunikasjon rundt mål og forventninger, samt evnen til å treffe beslutninger inngår her.

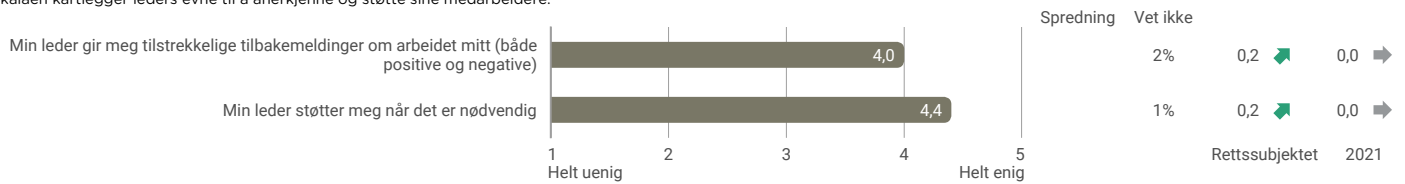
UTVIKLINGSORIENTERT LEDELSE

Utviklingsorientert ledelse kartlegger nærmeste leders endringsorientering, åpenhet for innspill fra andre, og vilje til å teste ut nye og forbedrede tilnæringer.

RELASJONSORIENTERT LEDELSE

Skalaen kartlegger leders evne til å anerkjenne og støtte sine medarbeidere.

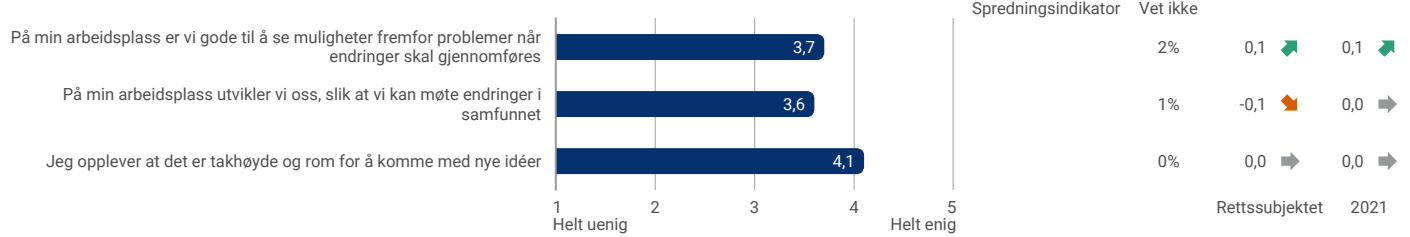

ENDRING OG FORBEDRING OG EKSTERN ORIENTERING

AGDER OG TELEMARKE

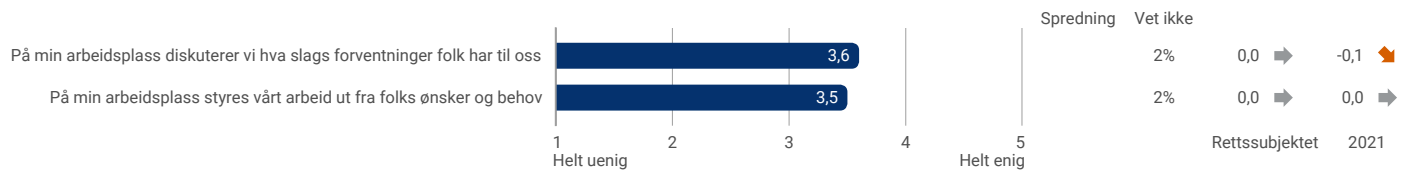
ENDRING OG FORBEDRING

Skalaen kartlegger hvor endrings- og utviklingsorienterte medarbeiderne er, samt deres opplevelse av arbeidsplassens åpenhet for nye ideer.

EKSTERN ORIENTERING

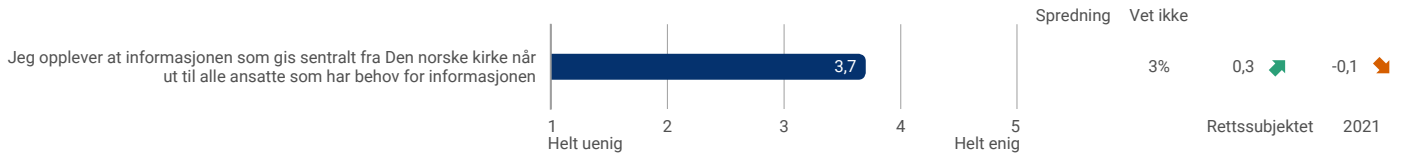
Skalaen kartlegger hvordan arbeidsplassen forholder seg til folks forventninger, ønsker og behov.

INFORMASJON/HELHET, MANGFOLD/INKLUDERING OG KONFLIKT AGDER OG TELEMAR

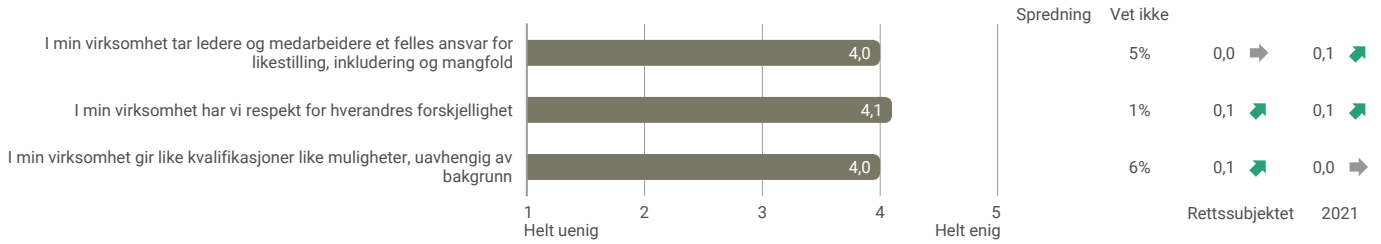
INFORMASJON/HELHET

Skalaene kartlegger kvalitet og omfang på informasjonen som gis ut fra fellesråd, menighetsråd og Den norske kirke sentralt.

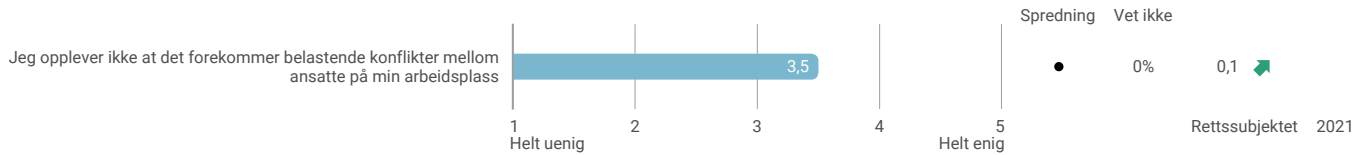
MANGFOLD OG INKLUDERING

Skalaen kartlegger hvordan virksomheten møter sine medarbeidere.

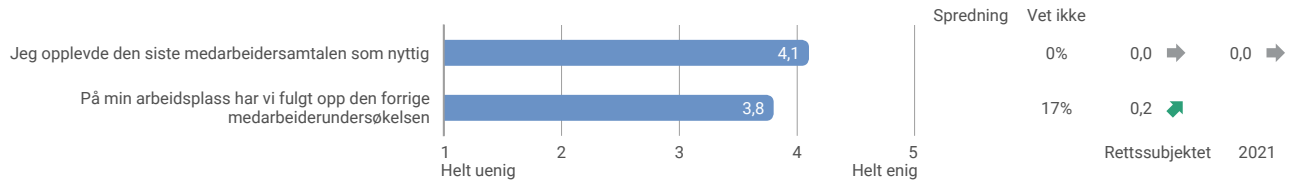
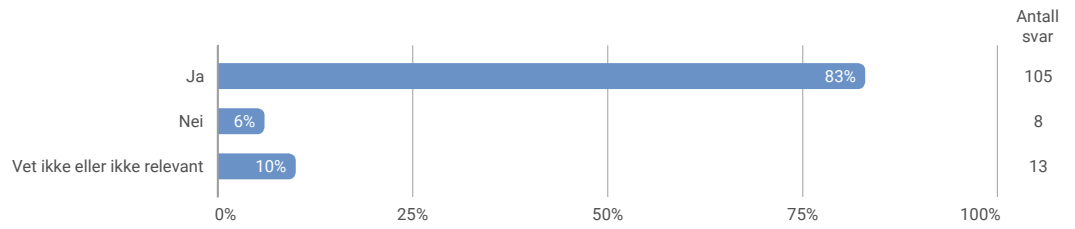

KONFLIKT

Skalaen kartlegger medarbeidernes opplevelse av konflikter på arbeidsplassen.

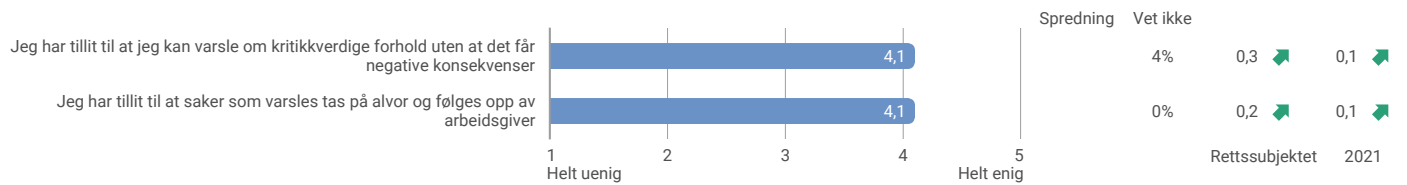
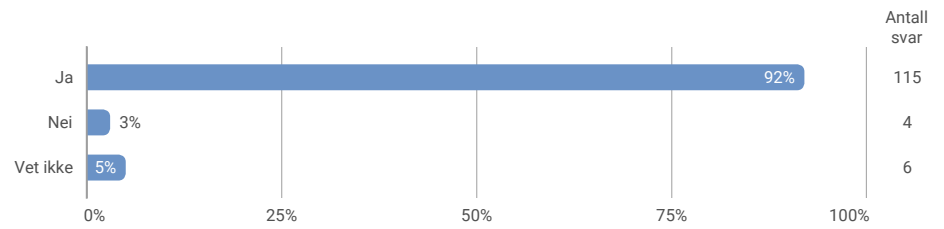
Har du hatt medarbeidersamtale med din nærmeste leder siste 12 mnd.?

VARSLING

AGDER OG TELEMAR

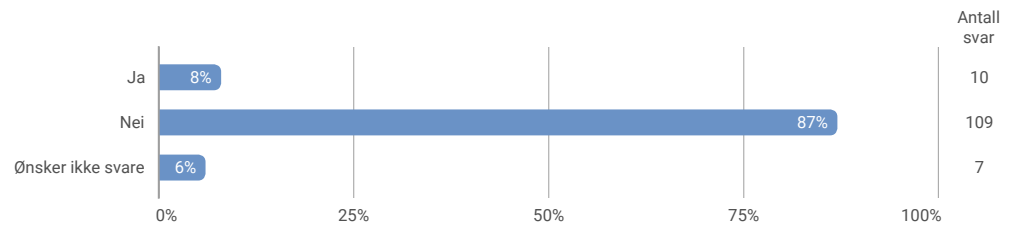
Jeg er kjent med virksomhetens rutiner for varsling av kritikkverdige forhold

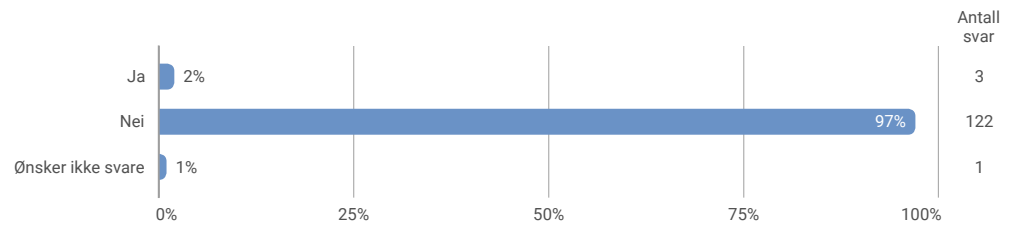
UØNSKET ATFERD

AGDER OG TELEMARKE

Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen blitt utsatt for mobbing eller trakassering?

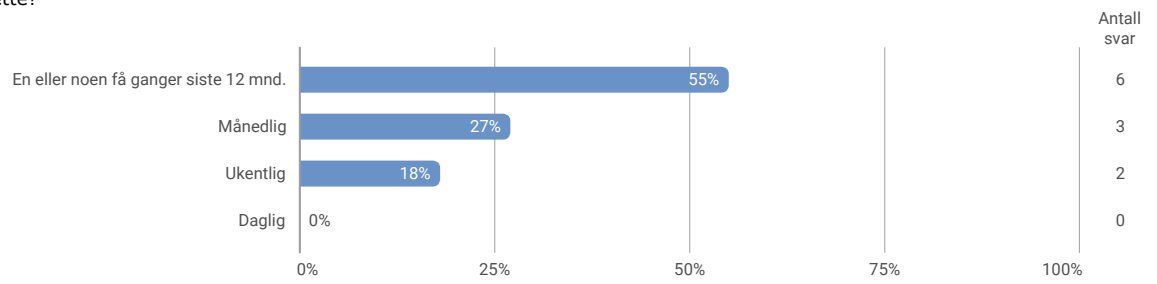
Har du de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet eller kommentarer som har vært plagsom eller krenkende?

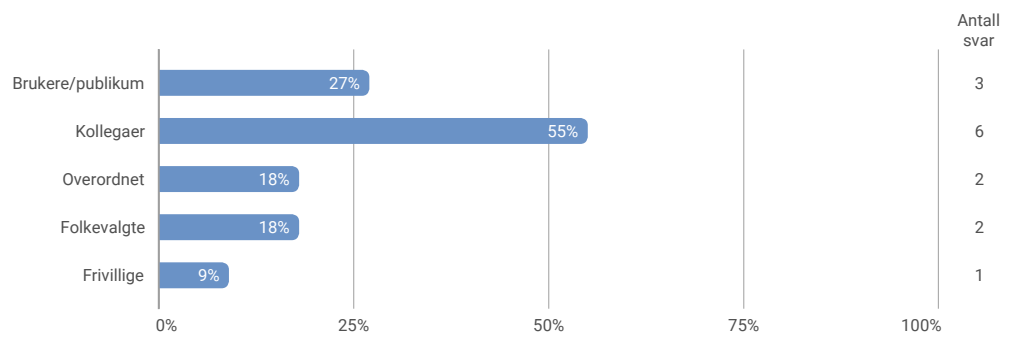
UØNSKET ATFERD

AGDER OG TELEMARKE

Hvor ofte har du opplevd dette?

Av hvem ble du mobbet/trakassert?

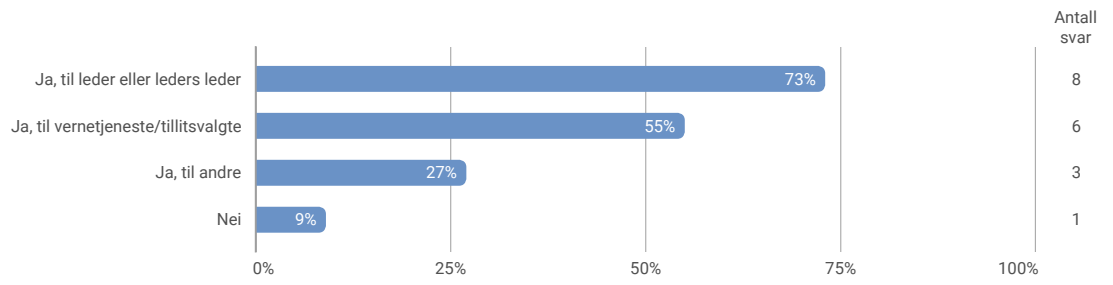

UØNSKET ATFERD

AGDER OG TELEMARKE

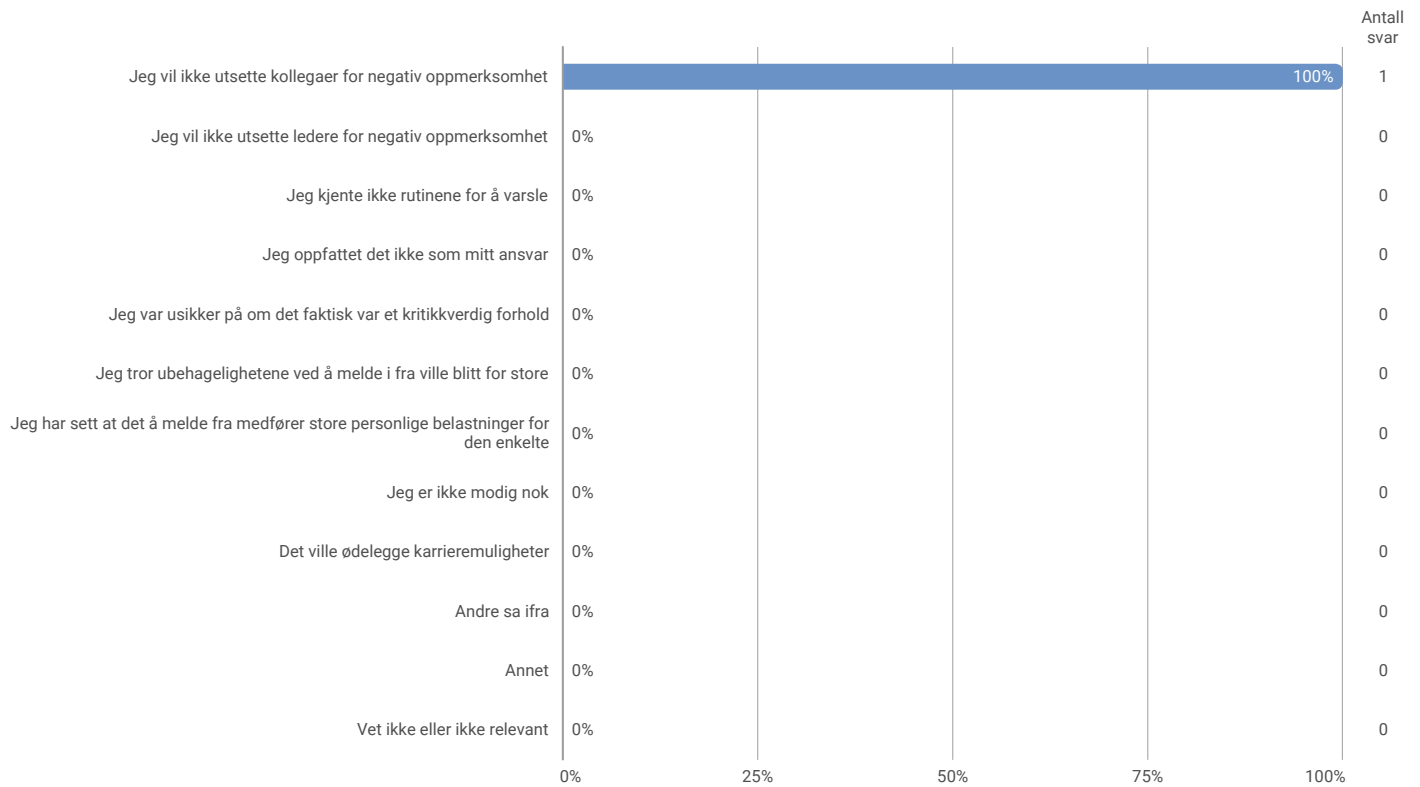
Har du sagt i fra om at du har opplevd mobbing/trakassering?

UØNSKET ATFERD

AGDER OG TELEMAR

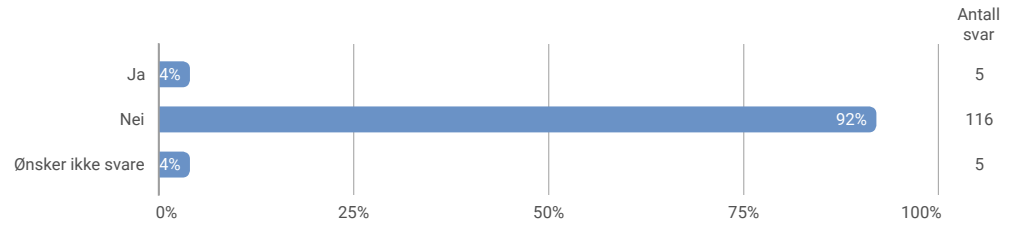
Hvorfor har du ikke sagt ifra?

UØNSKET ATFERD

AGDER OG TELEMARKE

Har du i løpet av de siste 12 månedene på arbeidsplassen opplevd å bli utsatt for diskriminering?

STILLINGER

AGDER OG TELEMAR

Nedenfor ses et gjennomsnitt for alle temaområder oppdelt i stillingsgrupper. I tilfelle, hvor en "Other"-kolonne er synlig, betyr det, at der er stillingsgrupper, der har færre enn fem svar. De klumpes deretter sammen med den stillingsgruppe, der er tettest på i antall svar. Dette er for å sikre konfidensialitet.

STILLINGSGRUPPER	Administrative stilling	Prestestilling	Total
Engasjement	4,5	4,4	4,4
Gjennomføringsevne	3,5	3,4	3,4
Alt i alt	4,3	4,3	4,3
Rolleklarhet	4,0	3,8	3,8
Rammevilkår	4,5	4,2	4,2
Balanse	4,4	3,6	3,6
Autonomi	4,4	4,2	4,2
Utvikling	3,9	4,4	4,4
Samarbeidsklima	4,0	4,0	4,0
Prestefellesskapet		3,9	3,9
Oppgaveorientert ledelse	4,1	4,1	4,1
Utviklingsorientert ledelse	4,1	4,2	4,1
Relasjonsorientert ledelse	4,2	4,2	4,2
Endring og forbedring	3,9	3,8	3,8
Ekstern orientering	3,6	3,6	3,6
Informasjon/Helhet	3,2	3,7	3,7
Mangfold og inkludering	3,9	4,0	4,0
Konflikt	3,6	3,5	3,5
Oppfølging	3,4	4,0	4,0
Varsling	4,5	4,0	4,1

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Tone Klev Furnes	632	22/02291-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
7/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Pilegrimsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme - statusorientering

Saksorientering

En pilegrim er en person som av religiøse grunner reiser til et sted som i vedkommende religion blir ansett for å være hellig. Motivasjonen kan være takknemlighet kombinert med et løfte om å tilbe en guddom eller helgen der, eller et ønske om å få del i stedets spesielle velsignelse. (Store norske leksikon).

Ordet pilegrim kommer av det latinske «peregrinus» som betyr fremmed. Det er et bilde på alle troende. Pilegrimen henter sine forbilder i Bibelens verden. Gjennom alle århundrer har troende sett på seg selv som del av et folk underveis, for eksempel slik Moses ledet folket gjennom ørkenen på vei mot det lovende land, på vei mot løftene Gud har for alle mennesker. Noen ganger har dette blitt forstått som en indre reise. Andre ganger har løftet om framtid og håp bokstavelig talt satt mennesker i bevegelse mot fremmede kyster og nye mål. Begge deler er en pilegrimsreise. («Pilegrimsleden gjennom Vestfold». Notat til Tunsberg bispedømme av sokneprest i Tønsberg domkirke, Jan Terje Christoffersen, 2018).

Pilegrimsmotivet som trosvandring har potensiale til å nå mennesker som definerer seg utenfor kirken. Pilegrimsvandring og bruk av pilegrimsmotivet handler også om diakoni, om det å være medvandrer for andre gjennom smerte, sorg eller mørke. Pilegrimsarbeidet har generelt vist seg å utløse stort frivillig arbeid i menighetene. Tema for vandringene og bruk av pilegrimsmotivet generelt favner vidt; fra gudstjeneste, konserter, messer, kultur, diakoni, skaperverket, klima, konfirmanter, misjon, padlepilegrim, avhandlinger og forskning, våre nye landsmenn, kirkebygg og kulturarv.

I et internasjonalt perspektiv er pilegrimsinteressen stor, og pilegrimsarbeidet er i hurtig fremvekst.

Det har gjennom årene vært mange prisverdige og gode pilegrimstiltak i Agder og Telemark bispedømme. Et strategisk og målrettet arbeid med å inspirere og motivere til bruk av pilegrimsmotivet i menighetenes arbeid har vært videreført siden siste sak i bispedømmerådet i 2016. I strategiplanen for bispedømmet 2022-2029 heter det under Kirken for den enkelte, bærekraftmål 4: Øke antall pilegrimsvandringene i bispedømmet.

Noen vandringar legges ned, og nye etableres. Etter pandemien har fokuset vært at etablerte vandringar tas opp igjen og samtidig øke antallet vandringar. Det er derfor gledelig å notere tilvekst på antall vandringar, i bruk av pilegrimsmotivet i kirkelige sammenhenger og på å åpne kirker i forbindelse med vandringane.

Nasjonalt kirkelig pilegrimsarbeid blir koordinert av rådgiverne på kulturfeltet i nær samarbeid med Nasjonal kirkelig pilegrimsutvalg (NKPU).

Dette saksfremlegget presenterer et lite tilbakeblikk over pilegrimsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme og en kortfattet status av hovedtrekkene i dag.

Bakgrunn

Noen hovedtrekk knyttet til leden mellom Vest-Telemark og Røldal:

Departementet sendte i 2009 utredningen På livets vei. Pilegrimsmotivet - et nasjonalt utviklingsprosjekt til høring. I høringsuttalelsen ga Agder og Telemark bispedømmeråd sin tilslutning til hovedpunktene i Kirkerådets uttalelse som blant annet ga honnør for utredningen og regjeringens initiativ til å få utarbeidet en nasjonal strategi for pilegrimssatsing og finansiering av tiltak. Et pilegrimssenter i Røldal som del av den statlige satsingen sluttet også biskopene i Agder og Telemark, Bjørgvin, Stavanger og Møre seg til, i både 2009 og 2013. Et pilegrimssenter i Røldal var planlagt etter arkitektkonkurranse i 2011, men er ikke realisert.

Gjennom «Pilegrimsvegen til Røldal» ble Røldal som pilegrimsmål en hovedsatsning, og Agder og Telemark bispedømmeråd bidro med ressurser som tilskudd til forprosjekt og til drift og bruk av prestetjeneste som ledsagere på vandringane. Samarbeidet var også med Telemark fylkeskommune, Vest- Telemark Museum, Odda kommune og kirkelige og lokale kulturelle krefter og mange frivillige. Leden mellom Seljord og Røldal ble merket med skilt og logo, og frivillige har bistått med rydding av skog der det gjennom årene har vært aktuelt.

Et nasjonalt initiativ for kystpilegrimsleden som St. Olavs vei til Nidaros var også del av nasjonal satsing. Agder og Telemark bispedømmeråd hadde da valgt å prioritere menighetsfokus og den etablerte leden til Røldal som utgangspunkt for pilegrimsarbeidet. Det er kommunene langs en kystled som søker fylkene og igjen fylkenes ansvar å sende en innstilling til Nasjonalt pilegrimssenter (NPS) i Nidaros for deres godkjenning om eventuell deltakelse på en kystled.

Status for vandringane til Røldal

Pilegrimsvandringar fra Telemark til Røldal startet i 2003. Det var «Pilegrimsvegen til Røldal» som organiserte disse vandringane gjennom Røldal sokneråd og historielagane i de Telemarks -kommunene som leden går gjennom. Det er tre pilegrimsleder fra Vest-Telemark til Røldal: Fra Seljord, Kviteseid og Dalen. Ledene møtes i Vinje, til en felles led mot Røldal. Turen tar ni dagar langs stier og veier merket med pilegrimslogo. Disse vandringane har nå avtatt, og det meldes fra både Røldal og Telemark at dette skyldes mangel på personer som kan organisere turene. Logo og merking fra Telemark til Røldal er intakt, og enkeltpersoner og små grupper bruker tidvis leden.

Fra 2008 kom de diakonale vandringane til prostidiakon Eilev Erikstein i Øvre Telemark i tillegg til de ordinære vandringane til Røldal. Prostidiakonen har gjennom en 15- års periode lagt grunnlaget for tre diakonale vandringar: Vandring for Håp, Vandring for Fridom og Vandring til forandring. Vandringane er fortsatt årlige og går fra Grunge/Vinje eller Øyfjell til Røldal.

Fra Hovden i Setesdal ble det fra 2006 arrangert årlige pilegrimsvandringar over fjellet til Røldal etter initiativ fra private aktører og i samarbeid med prest og prostidiakon som ansvarlige for vandringen. Bispedømmet stilte fjellprest, senere pilegrimsprest til rådighet, og rådgiver på bispedømmekontoret har deltatt i organisering av turene. Ruta mellom Hovden og Røldal er ikke merket som pilegrimsled, men følger delvis Den Norske Turistforenings stier. Vandringen mellom Hovden og Røldal ble for noen år siden lagt ned av praktiske og økonomiske årsaker.

Pilegrimsvandring og pilegrimsarbeid i Agder og Telemark bispedømme

Vedtakene fra sak 163/16 *Pilegrimsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme - Status og videre utvikling* er fulgt opp med kartlegging av pilegrimsarbeidet i bispedømmet som questbackundersøkelser i 2018 og 2023 til alle menigheter og fellesråd, pilegrimsseminarer i 2018 og 2023, seminar på stiftsdager i 2018, og videreføring av kontakt og møter med fylkeskommunene. I tillegg søknadsveiledning, samt rådgivning og veiledning til menigheter og andre som søker informasjon og kompetanse på fagfeltet.

I 2023 ble det notert 25 aktive vandring i bispedømmet der 40 menigheter er involvert. En del av disse vandringene er årlige. I tillegg kan nevnes; pilegrimsgudstjenester, pilegrimsmesser, padlepilgrim, og en rekke menigheter har vandring for konfirmanter. Anslagsvis 700 personer deltar årlig i lokale pilegrimsvandring i Agder og Telemark bispedømme. Organiseringen av vandring i menighetens regi er gjerne gjennom utvalg innen gudstjeneste, kultur eller diakoni. Vandring er ofte avhengig av frivillige fra menigheten, historielag og andre.

Agder og Telemark bispedømme har stor aktivitet på pilegrimsfeltet, og den årlige pilegrimskonferansen i Trondheim er et viktig møtepunkt i nasjonalt pilegrimsnettverk. Her er det også anledning til å presentere bispedømmenes pilegrimsarbeid. Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (NKPU) er et utvalg for kirken og bispedømmene, og her er Kirkerådet, bispedømmene og Nasjonalt pilegrimssenter i Nidaros (NPS) representert. I august 2023 la NKPU sitt komitemøte til bispedømmekontoret i Kristiansand og ønsket i den forbindelse samtale og presentasjon av vårt pilegrimsarbeid. Utvalget var svært fornøyd med pilegrimsarbeidet, både med etablerte vandring og nye vandring i prosess, og viste det med blant annet å invitere sokneprest Kathrine Tallaksen Skjerdal til den nasjonale pilegrimskonferansen i Trondheim i mars 2024 for at hun der kan presentere *Agderleden. Vandring mellom 12 middelalderkirker*.

Det vil føre for langt å omtale alle pilegrimsvandringene i bispedømmet.

Blant nye pilegrimsvandring:

*Agderleden er i utvikling og vil med sin store geografiske utstrekning, Fra Lista til Sønedeled og vandring mellom 12 middelalderkirker, bli en sentral led i vårt bispedømme.

*Bispedømmekontoret arrangerte i fjor seminaret Hvordan nytte pilegrimstemaet i menighetens arbeid med en vandring mellom to bykirker; fra Grim kirke til domkirken, som del av seminaret. Vandringen var tenkt som eksempel på hvordan en pilegrimsvandring i byer kan organiseres.

*Sokneprest i Flekkerøy menighet, Håkon Borgenvik, har lang erfaring på pilegrimsfeltet, blant annet for konfirmanter; til Skottland/England for å gå St. Cuthberts Way fra Melrose til The Holy Island, Lindisfarne. Borgenvik arrangerte en vandring på pilegrimsruten St. Magnus Way på Orknøyene i fjor og en ny vandring for 2025 er under planlegging. Orknøyene og fortellingen om St. Magnus og hans etterfølger, nevøen St Ragnvald, er en viktig kilde til kunnskap om norsk middelalderhistorie og især til vår region og til Agder og Telemark bispedømme.

*Fjære menighets arbeid med «Havets pilegrim» og kontakten med - og besøk til Orknøyene gjennom flere år har tilført Fjære menighet og Grimstad kommune en rik kulturutveksling. De siste år har Fjære menighet, Fjære kammerkor og den katolske kirke, St. Franciskus, stått sammen om en vandring fra Fjære kirke til Olavskilden i nærheten av kirken etter gudstjenesten.

Blant etablerte vandring kan nevnes:

*Fra Nes kirke til Bø gamle kirke i Telemark. «Fotefar fra fortid til framtid» og vandring i et spennende og interessant kulturlandskap. Årlig tiltak.

* Vandring mellom Tveit kirke til Oddernes kirke ble arrangert for 7. gang i 2023.

* Munkekirka (ruiner) ligger på Rudjord på Lista, og det antas at det har bodd irske munk her fra 8- 900 – tallet. Lista menighet arrangerer pilegrimsvandring til Munkekirka hvert år i august.

* En treårig plan for besøk i alle prostiets kirker ble gjennomført i perioden 2021- 2023, som pilegrimsvandring gjennom Otredal prosti. Det var prostidiakonene Helga Victoria Aas Johnsen (Vennesla) og Per Emanuelsen (Setesdal) som tok initiativ til vandringene. Resultatet fra dette pilegrimsinitiativet er at alle prostiets 15 kirker har vært besøkt som pilegrimsmål i den aktuelle perioden.

* Mandal menighet og årlig pilegrimsvandring fra Tregde til Harkmark kirke.

* «Dei kvite kyrkjene langs Tinnsjøen» Fem av kirkene rundt Tinnsjøen er bygget etter tegninger av slottsarkitekt Hans Ditlev von Linstow: Austbygde, Dal, Gransherad, Hovin og Mæl.

Vandringen organiseres på egen hånd etter en guidebok. Noen vandring der diakon og frivillige leder. Årlig tiltak.

*Kvitsund gymnas arrangerer sammen med prostidiakon i Øvre Telemark, Eilev Erikstein, årlige vandring for elever til Røldal.

* Diakonale vandring siste 15 år ved prostidiakonen i Øvre Telemark: Vandring for Håp, Vandring for Fridom og Vandring til forandring. Vandringene er fortsatt årlige og går fra Grunge/Vinje eller Øyfjell til Røldal.

Oppsummering

Pilegrimsarbeidet i bispedømmet er i vekst med nye vandring i utvikling og etablerte årlige vandring. Flere menigheter tar kontakt med rådgiver for tilrettelegging og koordinering av nye vandring. Menighetsfokuset er del av det strategiske arbeidet som bispedømmet har på pilegrimfeltet. Målsetting er å styrke og inspirere menigheter i arbeidet med pilegrimsmotivet; gi råd og veiledning ved praktiske spørsmål rundt innhold, gjennomføring, rydding og merking, samtidig koordinere og legge til rette for samarbeid med andre, som kommuner, menigheter, museer, lag og foreninger, der det er ønskelig.

Agder og Telemark bispedømme er del av det nasjonale kirkelige pilegrimsnettverket og Nasjonalt kirkelig pilegrimsutvalg (NKPU). Nasjonalt pilegrimssenter i Nidaros (NPS) gir råd og veiledning i spørsmål knyttet til nasjonalt pilegrimsarbeid. For bispedømmet er det viktig å ha nær kontakt med kirkelig pilegrimsnettverk, NKPU og NPS og delta i de ulike fora for slik å få kompetanseheving og fagkunnskap på feltet.

En prioritert oppgave for bispedømmet er å oppmuntre og bistå arbeidet lokalt i Røldal og Telemark for at vandringene mellom Telemark og Røldal tas opp igjen som organiserte vandring. Sett i lys av det arbeidet som ble gjort fra 2003 med tilskudd, driftsmidler og prestetjeneste til disposisjon på vandringene til Røldal, er det naturlig å bistå i arbeidet med organisering og gjenopptakelse av de ordinære vandringene på pilegrimsvegen fra Telemark til Røldal.

Det har allerede vært møtepunkt mellom bispedømmet, fylket og aktuelt pilegrimsmiljø i Røldal og Telemark om behov for organisering. Kontakt og samhandling planlegges videre. Statistikken viser at antall dager med åpne kirker ikke har tatt seg helt opp igjen etter pandemien. Informasjon og formidling til menigheter, fellesråd og ansvarlige for vandringene om åpne kirker og Kirkemøtets vedtak om viktigheten av åpne kirker i KM 11/18 opprettholdes. KA har gitt ut veileder om Åpne kirker og denne er distribuert til fellesråd og blir formidlet i fora der det er aktuelt.

Sett i lys av den økonomiske situasjonen synes det ikke aktuelt fra bispedømmet å legge ytterligere faste økonomiske ressurser inn i pilegrimsarbeidet.

Forslag til vedtak

Status for pilegrimsarbeidet i Agder og Telemark bispedømme, tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
8/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Orienteringssaker 26.01.24

Saksorientering

A. Nasjonalt samrådsmøte før Kirkemøtet.

Det planlegges et digitalt nasjonalt samrådsmøte mellom bispedømmerådene (Kirkemøtet) og menighetsråd/fellesråd trolig **4. mars**, på ettermiddag/kveld. Dette er et digitalt møte hvor tanken er at bispedømmerådets medlemmer skal få synspunkter fra menighetsråd og fellesråd i forhold til aktuelle saker som skal opp på Kirkemøtet.

B; Faste orienteringer

1. Orientering fra biskopen
2. Orientering fra bispedømmerådets medlemmer
3. Orientering fra stiftsdirektøren

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KYRKJA

Agder og Telemark bispedømmeråd

Sakshandsamar	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
9/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.01.2024

Referatsaker 26.01.24

Vedlegg:

Protokoll fra biskopens visitas i Kragerø 2023
 Visitasforedrag Kragerø, Levangsheia, Helle, Skåtøy og Sannidal 2023
 Visitasmelding 2023 for menighetene i Kragerø kommune
 Program visitas november 2023
 Kirkebyggrapport
 Kontorvisitas Kragerø, Helle, Levangsheia, Sannidal, Skåtøy

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Address information is filled in at dispatch.
See recipients list below.

Dato: 29.11.2023

Vår ref: 22/03965-16 THS

Deres ref:

Protokoll fra biskopens visitas i Kragerø 2023

Biskopen takker igjen for flotte visitasdager i Kragerø, Levangsheia, Helle, Skåtøy og Sannidal sokn 21. – 26.11.23.

Vedlagt er visitasprotokoll som inneholder:

- Biskopens visitasforedrag
- Menighetens visitasmelding
- Kirkebyggrapport
- Kontorvisitas
- Visitasprogram

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Kragerø, Levangsheia, Helle, Skåtøy og Sannidal 2023

Visitasmelding 2023 for menighetene i Kragerø kommune

Program visitas november 2023

Kirkebyggrapport

Kontorvisitas Kragerø, Helle, Levangsheia, Sannidal, Skåtøy

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.bdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Prosten i Bamble prosti	Postboks 128	KRISTIANSAND S 3791 KRAGERØ
Kragerø kirkelige fellesråd	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Soknepresten i Kragerø sokn	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Soknepresten i Levangsheia sokn	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Soknepresten i Sannidal sokn	Kirkestua, Gamle Sørlandske 23	3766 SANNIDAL
Helle menighetsråd	Gamle Sørlandske 23	3766 SANNIDAL
Kragerø menighetsråd	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Levangsheia menighetsråd	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Sannidal menighetsråd	Gamle Sørlandske 23	3766 SANNIDAL
Skåtøy menighetsråd	Postboks 128	3791 KRAGERØ
Kragerø kommune	Pb. 128	3791 KRAGERØ

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Kragerø 21. – 26.11.23

Kjære menigheter!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådene, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer, for alle som finner sin plass i menighetene, og for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Trond Engnes har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas, og en rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menighetene har levert en fylldig visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med en fin morgenbønn i Kragerø kirke og møte med storstab.

Sammen gjennomgikk vi program for visitasen.

Å møte de ansatte i menighetene og bli litt bedre kjent med dem har vært en stor glede. Vi har samtalt, spist sammen, ledd sammen. Jeg vil si til dere menigheter: Dere er heldige som har så mange dyktige medarbeidere i menighetene. Vis at dere setter pris på at de er her!

Jeg møtte Kragerø menighetsråd til en samtale om Skipet, og utfordret dere på å jobbe først og fremst med hva dette bygget skal fylles med. Hvilke menighetsaktiviteter ser dere for dere at dette skal huse? Hvilke og hva slags rom trenger dere? Det ble en ærlig samtale om arbeidet med dette bygget som noen av dere har jobbet med i svært mange år.

I Hellekirken møttes alle menighetsrådene. Det var flott å registrere hvor mange dere er, og å få si noen ord til dere – enten dere er helt nye eller har lang fartstid. Takk for at dere er villige til å ta på dere denne viktige oppgaven. Jeg tror dere går fire spennende år i møte, og håper dere prioriterer oppgavene først og fremst ut ifra hvilke behov dere har i deres egen menighet.

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Det hører til sjeldenhetene at jeg får møte en så ung varaordfører som Jonas Nilsen. Sammen med han var kommunedirektør Dag Willien Eriksen og kommunalsjef helse og omsorg Alv Dag Brandal, og det ble et veldig godt og nyttig møte. Jeg opplever at ledelsen i Kragerø kommune er svært positive til kirken og det

vi kan bidra med. Blant temaene vi snakket om var kommunens planarbeid, beredskap, psykososialt kriseteam, og å formalisere møter mellom kirkeverge og kommune.

Vi hadde også et eget møte med kommunens skoleledelse om samarbeidsmuligheter mellom kirke og skole. Det finnes mange møtepunkt her allerede, og vi snakket om muligheten for å nedfelle dette i en plan.

Skolebesøk

I løpet av en visitasuke er jeg ofte på skolebesøk. Denne gangen gikk turen til oppvekstsenteret på Stabbestad. Her møtte jeg både små og store, som blant annet imponerte oss med et stort sangkor. De hadde fine spørsmål til meg om hva en biskop er og gjør. Oppvekstsenteret virket som et godt sted å være!

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet. Det ble en tur med ferja til Kragerø fjordbåtselskap i den sjeldent vakre skjærgården, med god orientering om det å drive ferje, og hvor viktig den er for øysamfunnet. I tillegg ble det et interessant historisk riss av å være kirke på øyene opp gjennom tidene, fortalt av beboere. Et annet besøk var hos Kragerø Blad Vestmar, med en nyttig samtale om det å drive lokalavis, og om hvilke gode historier de hele tiden er på jakt etter.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien. Dere i Kragerø menighet er heldige som har en dedikert diakoniarbeider. Diakonalt arbeid rettet mot barn og unge vil det dessverre bli enda mer behov for fremover.

Diakoni er det også å være frivillig som stiller opp og ordner mat, noe som blant annet ble gjort da det var dekket til lunsj på omsorgsboligen på Stabbestad, der kantor Jorunn Myre spilte og jeg hadde andakt.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Dere har satt ord på et sterkt ønske om å få med enda flere til gudstjenestene, og dette er jo ord som gleder en biskop å høre! Det finnes ingen enkel fasit for å få til dette, men jeg hører at dere på ulike måter forsøker etter beste evne med å nå nye grupper.

Jeg vil nevne to eksempler som jeg har merket meg:

- Meditasjonssamlingen som Pål og Monica Wirkola driver ukentlig i Kragerø kirke ser ut til å tiltrekke seg også en del som ellers ikke oppsøker kirken. Det gir nye muligheter.
- I Skåtøy kirke fikk vi høre et grundig og godt forberedte foredraget på Skåtøy av Harald Gulstad. Temaet var kystpilegrim, og hvilke konkrete muligheter som kan finnes i deres nærområde. Dette er noe dere bør jobbe mer med.

I løpet av visitasen har jeg vært innom alle fem kirkene og møtt noen av dere som har deres tilhørighet der. Det har vært morgenbønn i Kragerø og Støle, inspirasjonssamling i Helle, kulturarrangement i Skåtøy og gudstjeneste i Sannidal kirke, med etterfølgende samling på bedehuset.

Musikk, trosopplæring, frivillighet

Blant alle de flotte aktivitetene dere har i menighetene, må jeg bemerke at det er sjelden jeg i løpet av en visitas får gleden av å oppleve så mange kor! I Hellekirken hørte jeg Angels, i Sannidal Soul Kids og et stort prosjektkor, og her har jeg hatt gleden av å høre Kantoriet. I tillegg vet jeg at dere har flere kor, det er musikkverksted på Støle – for å nevne noe. Dere er beriket med dyktige kantorer og frivillige som sørger for dette flotte arbeidet.

I tillegg til alt musikkarbeidet, fikk jeg i Sannidal innblikk i noe av arbeidet som gjøres der. Det ble fortalt i ord og bilder om påskevandringen som har holdt på i 20 år. Jeg fikk fortalt om det gode samarbeidet med speideren, og SMUK som møtes hver fredag - og som ikke en gang tok pause under pandemien, men kreativt klarte å møtes hver uke. Jeg setter stor pris på å høre om et fungerende ungdomsarbeid i en tid der mange menigheter strever med å få til akkurat dette.

Frivillighet i menighet kan være Kirkens venner som ordnet lunsj i Skippergata, og som ellers har bidratt med så mye i Kragerø menighet, men det kan også være å hjelpe med lekser på læringscenteret – slik jeg fikk se gode eksempler på under visitasen. Det er mange som gjør en uvurderlig innsats på ulike områder, der man bruker av sin tid og evner til å bidra i menighetens mange oppgaver. Takk til alle dere som stiller opp – igjen og igjen.

Økumenikk

Der det finnes andre kirkesamfunn eller kristne organisasjoner, setter jeg pris på å møte dem. Vi er ikke flere enn at vi må jobbe for å stå sammen!

Det ble et fint møte med Felleskomiteen og Skjærgårds. Her var alle representert, og jeg setter stor pris på å høre hvor godt dere samarbeider i Kragerø. Jeg ønsker dere Guds velsignelse over det viktige arbeidet dere gjør sammen, og håper dere videreutvikler dette slik dere finner det formålstjenlig.

Varierte arbeidsformer

Tirsdag kveld ble det et viktig arrangement på biblioteket i regi av Kirkeakademiet. Jeg hadde gleden av å samtale sammen forfatter Aslaug Klausen. Biblioteket var fullt. De som hørte på, sa at det ble en fin og respektfull samtale om tro og traumer ut ifra Klausens bok «Ingen er så trygg i fare». Jeg tror vi alle fikk med oss tanker som vi kan samtale videre om.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Til dere som sitter i menighetsrådene vil jeg si: Fortsett å ha drømmer for menighetenes arbeid! Jobb med givertjenesten, som gir gode muligheter for å realisere noe av alt dere drømmer om. Bruk verktøyet Kirka vår – samlet plan, som jeg nevnte for dere. Trenger dere hjelp. Er det bare å ta kontakt med bispedømmekontoret.
- Til dere i Kragerø menighetsråd: Hvis Skipet skal bli en realitet, er det viktig at det er godt forankret i menigheten og at dere har gode planer for hva det skal fylles med, slik at det kan bli et nyttig redskap for menighetens arbeid iblant annet trosopplæring og diakoni. Et bygg er ikke målet, men middelet for å nå våre mål.
- Trosopplæring: Dere har uttrykt bekymring for manglende oppslutning om noen av de mange godt forberedte tiltakene. Den bekymringen deler jeg. Barne- og ungdomsarbeidet har en tendens til å gå i bølger. Se på muligheten til å tenke

annerledes: Bygg relasjoner med foreldre, vurder om noen tiltak skal legges om. Samarbeid der dere finner det naturlig; dere har blant annet en dyktig menighetspedagog som er ansatt i de fleste menighetene, og dette kan gi muligheter for økt samarbeid.

- Utforsk nye måter å være kirke på, som passer i deres kontekst. Meditasjon i Kragerø og kystpilegrim på Skåtøy kan her være stikkord. Dere må selv vurdere hvordan dere kan være en relevant kirke i deres nærområde.
- Til kommunen vil jeg si som jeg nevnte i vårt møte:
Skriv kirken inn i kommunens planer, enten det gjelder beredskap og psykososialt team, eller samarbeidet mellom kirke og skole. Jeg har stor tro på at dette som allerede er veldig bra, bare kan bli enda bedre.
- Takk til avisen for at dere oppfordrer menighetene til å bruke dere. Dere i menigheten har hørt at det er lov å skrive leserinnlegg! Det er lov å kontakte avisa med gode historier, og høre om de kan være aktuelle. Så er det opp til avisas redaksjon å vurdere hva de kan bruke.

Jeg drar fra visitasen i menighetene i Kragerø kommune fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: *Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.*

Agder og Telemark bispestol 26.11. 2023
Stein Reinertsen, biskop

Bispevisitas

ved biskop Stein Reinertsen

Helle sokn

Levangsheia sokn

Kragerø sokn

Skåtøy sokn

Sannidal sokn

21 – 26. november 2023

VISITASMELDING

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	4
1.1 KART PÅ FØRSTE SIDE SOM VISER OMRÅDET VISITASMELDINGEN GJELDER FOR	4
1.2 KORT HISTORISK RISS SIDEN SISTE VISITAS	4
1.2.1. Gjeldende for Helle, Levangsheia, Kragerø og Skåtøy	5
1.2.2. Sannidal	5
2. SOKNET.....	7
2.1 GRENSE, FOLKETALL, KIRKEMEDLEMSKAP	7
2.2 DEMOGRAFI, SOSIOLOGISK BESKRIVELSE (LEVEKÅRSUTFORDRINGER, TROS- OG LIVSSYNSMANGFOLD).....	7
2.2 LOKALSAMFUNNET- KULTUR- OG SAMFUNNSLIV	7
2.2.1. Helle sokn.....	7
2.2.2. Levangsheia sokn	7
2.2.3. Kragerø sokn.....	8
2.2.4. Skåtøy sokn.....	8
2.2.5. Sannidal sokn	8
3. ARBEIDET I MENIGHETENE	9
3.1 MENIGHETENS STRATEGI OG VISJON	9
3.1.1. Helle sokn.....	9
3.1.2. Levangsheia sokn.....	9
3.1.3. Kragerø sokn.....	9
3.1.4. Skåtøy sokn.....	9
3.1.5. Sannidal sokn.....	9
3.2 GENERELL VURDERING AV MENIGHETSLIVET/MENIGHETENS ÅNDELIGE SITUASJON.....	10
Helle sokn.....	10
Levangsheia sokn.....	10
Kragerø sokn.....	10
Skåtøy sokn.....	10
Sannidal sokn.....	11
3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse.....	11
3.2.2 Kirkelige handlinger	12
3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid.....	13
3.2.4 Voksenarbeid.....	14
3.2.5 Diakoni.....	15
3.2.6 MISJON/SMM (SAMARBEID MENIGHET OG MISJON)	16
3.2.7 Givertjeneste	16
3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet.....	17
3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.	18
3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv.....	19
3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer.....	20
3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer	20
4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE	22
4.1 MENIGHETSRAÐ, NAVNELISTE.....	22
4.1.1. Helle menighetsråd 2019-2023	22
4.1.2. Levangsheia Menighetsråd 2019-2023	22
4.1.3. Kragerø menighetsråd 2019-2023	23
4.1.4. Skåtøy menighetsråd 2019-2023	23
4.1.5. Sannidal menighetsråd 2019-2023.....	23
4.2 FELLESRÅD, NAVNELISTE	24
Sammensetning av fellesrådet 2019 - 2023.....	24
4.3 ANSATTE, NAVNELISTE – STILLING, STILLINGSSTØRRELSE OG ARBEIDSSTED	24
5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS	25
5.1 KIRKENE – KORT BESKRIVELSE OG VURDERING	25
5.1.1. Helle kirke.....	25
5.1.2. Levangsheia/Støle kirke	25
5.1.3. Kragerø kirke	25

5.1.4. Skåtøy kirke	26
5.1.5. Sannidal kirke	26
5.2 ANDRE BYGG - KORT BESKRIVELSE AV MENIGHETSHUS OG LIGNENDE	26
5.2.1 Sannidal kirkestue	26
5.2.2 Støle menighetshus	26
5.2.3 Skippergata/Kragerø menighetshus	26
5.3 KORT BESKRIVELSE AV TILTAK GJORT SIDEN FORRIGE VISITAS	27
6. KOMMUNEN OG KIRKEN	27
6.1 GENERELLE VURDERINGER	27
6.2 KIRKEN I KOMMUNEPLANENE: ØKONOMI, HELSE, OPPVEKST, KULTUR MM	27
6.3 EVENTUELLE NYE KOMMUNALE PROSJEKTER/PLANER/SAKER	27
6.4 SAMARBEID KIRKE - SKOLE – BARNEHAGE	28
6.4.1. Helle	28
6.4.2. Levangsheia	28
6.4.3. Kragerø	28
6.4.4. Skåtøy	28
6.4.5. Sannidal	28
7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER	29
7.1 SAMARBEID MED KRISTNE OG HUMANITÆRE ORGANISASJONER/INSTITUSJONER	29
7.1.1. Helle	29
7.1.2. Levangsheia	29
7.1.3. Kragerø	29
7.1.4. Skåtøy	29
7.1.5. Sannidal	29
7.2 SAMARBEID/FORSØKSORDNINGER MED ANDRE SOKN OG FELLESRÅD	29
7.3 SAMARBEID MED ANDRE KIRKESAMFUNN	30
7.3.1. Kragerø sokn	30
8. FREMTIDSPERSPEKTIV	30
8.1. UTFORDRING I KRAGERØ – «SKIPET/KIRKENS HUS»	30
8.2. TILBUD TIL PSYKISK FUNKSJONSNEDSATTE	30
8.3. ØNSKE OM FELLES GJENKJENNELIG LITURGI OG GUDSTJENESTE	30
8.4. ELDTRETEFF I SANNIDAL	31
VISITASMELDINGEN VEDLEGGES FØLGENDE VEDLEGG:	31

1. INNLEDNING

1.1 Kart på første side som viser området visitasmeldingen gjelder for

1.2 Kort historisk riss siden siste visitas

Reduksjon i prestestillinger og nye gudstjenesteforordninger

Som følge av innsparringsbehov i Agder og Telemark bispedømme, ble det en reduksjon i antall prestestillinger i Bamble prosti tilsvarende 50% stilling. Reduksjonen ble effektivert ved at det ikke ble tilsatt ny sokneprest i Kroken menighet, da Inger Øybekk ble tilsatt som sokneprest i Risør. Stillingsressurser for å dekke opp behovet skulle hentes fra Kragerø. Soknepresten i Sannidal ble også sokneprest i Kroken i en 30% stilling. De resterende, ledige 20% skulle de øvrige prestene i Kragerø dekke opp. Fra og med 2020 har prost Trond Engnes dekt opp disse 20% av soknepreststillingen i Kroken. Dette betyr at det har vært mindre presteresurser tilgjengelig i Kragerø kommune.

Som en følge av denne endringen fastsatte biskopen nye gudstjenesteforordninger for menighetene i prostiet, noe som innebar en noe redusert gudstjenesteforordning for fire av de fem soknene i Kragerø kommune, Helle, Levangsheia, Kragerø og Sannidal. Skåtøys gudstjenesteforordning forble den samme.

Justert gudstjenesteordning

I 2012 arbeidet menighetene fram en ny gudstjenesteordning for hovedgudstjenesten. Denne ble justert i 2021, og er godkjent av biskopen.

Revidert trosopplæringsplan

Menighetenes trosopplæringsplaner ble revidert i 2021, og nødvendige endringer ble gjort i planene som følge av utviklingen som hadde skjedd siden menighetene fikk tildelt trosopplæringsmidler, da den opprinnelige planen ble laget.

1.2.1. Gjeldende for Helle, Levangsheia, Kragerø og Skåtøy

Førrige visitas i Helle, Levangsheia, Kragerø, Skåtøy og Sannidal var 19-23. november 2014 ved biskop Stein Reinertsen.

Kirkeuka i Kragerø

Kragerø menighet har arrangerer kirkeuker hver høst de siste årene, hvor man gjennom ulike arrangementer, har satt søkelys på et tema. I 2017 markerte menigheten reformasjonsjubileet. Det var Armeniabesøk i kirkeuka i 2019, som en markering av Kragerøs sterke bånd til Armenia, ikke minst ved misjonær Bodil Biørns, fra Kragerø, store humanitære innsats i Armenia under folkemordet. Erkebiskop Mikael Ajapahyan besøkte Kragerø by og kragerø menighet. Biskop Stein Reinertsen deltok ved Kragerø bys mottagelse for erkebiskopen, og biskop Stein hadde samtaler med erkebiskop Mikael.

Hellekirken 25 år

I 2019 feiret Hellekirken sitt 25-årsjubileum. Jubileet ble markert med festgudstjeneste og ulike arrangementer i løpet av året, det til tross for at 25 år i kirkelig sammenheng ikke spesielt lenge. Det ble i forbindelse med jubileet også gitt ut en bok om Hellekirkens historie.

Kragerø kirke 150 år

I 2020 var planen at Kragerø menighet skulle feire Kragerø kirke 150-årsjubileum. På grunn av restriksjoner som følge av Covid 19-pandemien, ble feiringen nedskalert i tråd med hva som var tilrådelig. Det ble gitt ut en jubileumsbok, som i stor grad bygde på jubileumsskriftet fra 125-årsjubileet, supplert med et historisk riss av det som hadde skjedd i siste 25 årene.

Året etter, seinhøstes 2021, ble jubileumsfeiringen delvis gjennomført, med en jubileumsuke med historisk tilbakeblikk, kulturinnslag og konsert. På grunn av smittesituasjonen i Kragerø, ble ikke jubileumsgudstjenesten med biskopens deltagelse gjennomført slik den var planlagt, og omgjort til en mindre markering.

«Kirkens venner» har som jubileumsgave og i de påfølgende årene gitt kirken nye kirketekstiler, slik at kirken nå har kirketekstiler til prekestol og lesepult i alle fire liturgiske farger.

Skåtøy kirke – ny messehagel

I 2019 fikk Skåtøy kirke ny messehagel etter at det ble gitt en minnegave til dette formålet.

1.2.2. Sannidal

I 2015 ble kirken malt utvendig og i 2019 ble toalettene totalrenovert.

Sannidal kirke/Våpenhus: I 2017 laget Skilbrei Bygg ny vegg under trappa. I 2018 kom det nye møbler på plass; garderobeløsning, sittebenk, skap og bord. Møblene er produsert i Sannidal, av møbelsnekker Einar Måhr. Det er bestilt nytt teppe som erstatning for teppet som ble

vannskadet. Våpenhuset har blitt det rommet vi ønsket det skulle bli, vakkert og funksjonelt. Det mangler bare litt bedre belysning, og kanskje en oppslagstavle.

Sannidal kirke/sakristiet:

Høsten 2019 kom nye sidedører i kirkerommet på plass. De gamle dørene hadde store gliper og har i mange år gitt i overkant av frisk luft. Ytterdøra i sakristiet har også blitt ny. Det er solid og flott arbeid som er gjort. Sakristiet har også fått en «ansiktsløfting». Vegger og tak er malt i lyse farger, og ny kjøkkeninnredning og skap er satt inn. Bord og stoler har fått et malingstrøk. Det er også montert et nedfellbart stallebord. Sakristiet framstår nå både ryddig og brukervennlig.

Automatisk klokkeringing: I desember 2019 kom tillatelse fra Biskopen til å installere automatisk ringeanlegg for den største av de to klokkene som er i Sannidal kirke. Denne er fra 1830. Det forutsettes at det legges opp til at den også kan brukes manuelt. Våren 2020 kom det tillatelse til at automatisk ringeanlegg også kan installeres for den minste klokken. Dette etter at den var undersøkt for kulturhistorisk verdi. I desember 2020 ble automatisk ringeanlegg installert for begge klokkene. Første gudstjeneste med automatisk klokkeringing var julaften 2020. Det var flott å høre begge klokkene i høytidsringing på både julaften og 1. juledag.

Kirkeskipet: Skipet som henger i Sannidal kirke er fra 1700-tallet. Det er en hollandsk 1600-talls orlogsfartøy som ble kjøpt i Amsterdam av Skipsfører Stian Saltbodtangen, og gitt til den nye kirken i Sannidal. Sannidal menighetsråd fikk i 2020 tilbud om restaurering av skipet fra Birger Nilsen på Helle. Kirkeskipet ble pusset opp. Det ble rensset og malingen ble fornyet der det var nødvendig. Riggene og tauverk ble reparert. Kanonene ble satt på plass og limt og skuten fremstår veldig fint, samtidig som patinaen fra det gamle skipet ble bevart.

Altertavla: Sannidal menighetsråd ønsket i 2020 en restaurering av altertavla, og tok uformell kontakt med konservator Walfried Brandt. Han har vært i Sannidal kirke for å se på altertavla, og fastslo at maleriet er i god stand, men trenger rens. Det er både sot og stearinlysflekker på det. Riksantikvaren avslo søknaden om restaurering på grunnlag av planen for gjennomføring av dette. Brandt ønsket å demontere maleriet, men Riksantikvaren anbefalte rens av maleriet på stedet ved å montere stillas rundt altertavlen. I mai måned i 2022 ble alterbildet rensset, det var Milnes Scharffenberg Malerikonservering som stod for den jobben. De undersøkte og kartla også fargene på alteropsatsen, det som er rundt alterbildet.

Vanntåkeanlegg/ varmeovner: I 2020 bød det seg flere muligheter til å søke Riksantikvaren om midler, nettopp fordi Sannidal kirke er kategorisert som kulturhistorisk verdifull. Riksantikvaren bevilget kr. 500.000 til såkalt klimaskallsikring, og dette arbeidet ble utført tidlig på høsten 2021. Det som ble gjort var å fjerne en pipe (den siste) til under tak, montere snøfangere og skifte ut takrenner og gradrenner. En omfattende jobb, hver eneste takstein ble tatt av og senere lagt på plass igjen. Utbygging av eksisterende vanntåkeanlegg ble sluttført sommeren 2022. Det ble også søkt om tilskudd til nye varmeovner med styringssystem, og arbeidet med utskifting av de gamle rørovnene ble utført i februar 2022. Prosjektet ble finansiert fra Riksantikvaren og Kragerø kommune.

Nytt orgel: Det langsiktige arbeidet med å få på plass et «nytt» orgel ble fullført i 2022. Det ble som kjent en tilnærmet tilbakeføring av det opprinnelige Hollenbach-orgelet som var det første instrumentet i Sannidal kirke. Det var Grønlund orgelbyggeri i Gammelstad, Sverige som fikk kontrakten på å bygge og levere orgelet. Det skulle i utgangspunktet være klart til bruk 1. august 2022. Søndag 4. desember kunne det nye instrumentet for første gang tas i bruk i en gudstjeneste. Orgelet ble høytidelig vigslet, ved prost Trond Engnes. Gjennom hele høsten ble det utført malerarbeider på fasaden til orgelet. Det er de gamle fasadeplatene som nå er restaurert og har kommet til heder og verdighet igjen. De har vært oppbevart i klokketårnet helt siden forrige orgelbytte i 1952.

Jubileum: Sannidal kirke var 250 år i 2022: Tidlig i 2021 ble det satt ned en komite som skulle jobbe med å forberede Sannidal kirkes 250-årsjubileum. Sannidal historielag ble kontaktet og var positive til samarbeid på noen områder. Det ble utgitt en jubileumbok, avholdt flere foredrag, vandring på gamle kirkeveier og gjennomført en flott jubileumsgudstjeneste.

Tidlig på året i 2022 forsvant alle restriksjoner i forbindelse med koronaepidemien. Vi kunne igjen samles som «normalt». Det var en stor lettelse, ikke minst med tanke på alle planlagte arrangement i forbindelse med Sannidal kirkes 250-årsjubileum.

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Kragerø kommune i Agder og Telemark bispedømme består av 5 sokn:

1. Helle sokn, 1533 medlemmer og omfatter området mellom Kragerø sokn og Sannidal sokn.
2. Levangsheia sokn, 343 medlemmer og omfatter området sør/vest i kommunen.
3. Kragerø sokn, 3400 medlemmer og omfatter primært bykjernen og omkringliggende områder.
4. Skåtøy sokn, 330 medlemmer og omfatter øy-distriktene i kommunen.
5. Sannidal sokn, 1473 medlemmer og omfatter området nord i kommunen.

Total er det i Kragerø kommune 7079 medlemmer av Den norske kirke. Kommunen har ca. 10.300 innbyggere. Dette tilsier at 69% av innbyggerne i Kragerø kommune er medlemmer av Den norske kirke.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levetårutfordringer, tros- og livssynsmangfold)

2.2 Lokalsamfunnet- kultur- og samfunnsliv

Kommunen er svært mangfoldig med fantastiske øyriker, bykjerne med rikt kulturliv og jordbruks- og skogbruksområder.

2.2.1. Helle sokn

Helle sokn består av noe spredt eldre bebyggelse med jord- og skogbruk, men flestparten av innbyggerne i soknet bor i nyere boligfelt. Kirken er meget strategisk plassert midt i bebyggelsen. Kommunen driver barnehage som nærmeste nabo til Hellekirken med felles parkeringsplass. Disse ligger sammen i et tun som gjør at samarbeidet blir svært naturlig. Barnehagen har for lite areal og leier underetasjen i kirken. Hjørnesteinsbedriften Vadfoss Bruk AS produserer tremasse fra gran. Tremassen eksporteres ut i verden igjen for produksjon av papir og pappemballasje.

2.2.2. Levangsheia sokn

Levangsheia sokn består av spredt bebyggelse. Det ble åpnet et stort hotell på Stabbestad i 2004. Det er også mye hyttebebyggelse og campingplasser i området. Det er barneskole i soknet, mens elevene på ungdomsskolen tar ferge til skolen i byen. Soknet har en institusjon/omsorgsboliger.

2.2.3. Kragerø sokn

Kragerø sokn består av sentrumsnært strøk med Kragerø kirke, forretningsliv, kontorer og mye gammel historisk trehusbebyggelse. Men det er også store boligområder mot Kalstad som er preget av nyere og moderne bebyggelse. Her er bl.a. hjørnesteinsbedriftene Palla Pharma AS og Den Norske Høytalerfabrikk AS. Det har blitt jobbet mye med ny skolestruktur de siste årene. Dette har resultert i en storskole på Kalstad som huser både barne- og ungdomsskole.

Kulturen er preget av bl.a. byen som «malernes by». Historisk med Kittilsen, Munch m.fl., men også mange kunstnere bosatt og arbeidende her.

Det er et stort og variert sang- og musikktilbud i Kragerø, både for voksne og barn. Sangkorene er utallige, bl.a. Normisjonens Singspiration, Mega og Soul Children og vårt eget Kragerø kantori, som er tilknyttet Kragerø kirke og drives av kantor Robert Carding. Det var Robert som startet Kragerø kantori i 1993. Kantoriet holder et svært høyt musikalsk nivå og er kjent lang utenfor Kragerø. Her møtes kultur og kirke og både kantor og styret er meget bevisste på å være godt synlige i bybildet.

Kirken blir ofte leid ut til konsertarrangementer siden kommunen ikke har eget kulturhus. I sommersesongen mangedobles innbyggertallet og kommunen er kjent for sitt rikholdige hytteparadis. Turismen er med på å opprettholde mange arbeidsplasser i byen.

Idretten har en bred plass, spesielt håndball og fotball. Kultur betyr også kino, kunst og kunstscole.

2.2.4. Skåtøy sokn

Skåtøy sokn består av spredt øy beboelse. Av alle øyene i Kragerø er det Skåtøy som har flest fastboende (ca.250). Her er næringsveiene fiske, husdyrdrift, jord -og skogbruk. I tillegg drives det campingplass, kafe og galleri på Jomfruland. Ellers er mange dagpendlere til byen og kommunene i omegn. Den kommunale grunnskolen på Skåtøy ble lagt ned i 2012 i forbindelse med ny skolestruktur. I etterkant av dette ble det startet montessoriskole og elevtallet er ca. 50 barn, ifølge deres egen nettside.

2.2.5. Sannidal sokn

Sannidal sokn består av gammelt bosettingsmønster med jord- og skogeiendommer. I tillegg er det deler av soknet som har nyere boligområder. Kragerø Næringspark på Fikkjebakke i Sannidal er under stadig utvidelse, flere større entreprenørfirmaer har etablert seg her, samt Vistin Pharma AS som produserer farmasøytiske produkter. På Tangen ligger butikksenteret ALTI som har mange arbeidsplasser. Det drives et utstrakt speiderarbeid i Sannidal i tillegg til aktive idrettslag med fotball og skisport.

I 2022 ble stiftelsen Gautefall fjellkirke som var eid av prostiets 12 sokn, en egen forening. Kragerø, Helle og Sannidal sokn har tegnet seg som medlemmer av foreningen.

Kragerø ligger langt nede på lista når det gjelder levekårsundersøkelser. Det betyr at det i tillegg til de sosiale ytelsene også må satses på miljø og frivillighet i omsorgsarbeid.

Frivillighetssentralen, Norsk folkehjelp, Røde kors og Sanitetsforeningen gjør et viktig arbeid. Kirkens bymisjon er også godt etablert i byen med mange brukere og frivillige medarbeidere.

Kragerø er kjent for sitt mangfoldige kirke- og bedehusmiljø. Normisjon driver et utstrakt arbeid og er godt etablert. Frikirken står også sterkt i Kragerø. I tillegg har byen bl.a. pinsemenigheter, metodistkirke, baptistmenighet og katolsk kirke. Det er etablert et økumenisk samarbeid hvor Den norske kirke medvirker.

3. ARBEIDET I MENIGHETENE

3.1 Menighetens strategi og visjon

3.1.1. Helle sokn

Uten at dette er nedfelt i et strategi- og visjonsdokument eller utmeislet i et fengende slagord, har Helle menighet et uttalt og klart ønske å være et levende kristent fellesskap med rom for alle som ønsker å tilhøre kirken i vårt lokalsamfunn. Terskelen skal være lav, menneskene man treffer der imøtekommende, og i tråd med demografien på Helle og vår historie legges det særlig vekt på at barn skal finne seg til rette i Hellekirken. Menigheten er seg også bevisst at sognekirken skal fungere som en av de felles møteplassene som finnes i vårt lokalsamfunn.

3.1.2. Levangheia sokn

Levangsheia sokn har som målsetting å være en levende menighet både for fastboende og hyttegjester. Menigheten har også som visjon at Støle kirke skal tilby kultur, musikk og konsertopplevelser, ha et levende kor og trosopplæringsarbeid og være en viktig faktor i lokalmiljøet slik. Levangsheia menighet er opptatt av å dyrke sin egenart og ønsker å styrke sitt menighetsliv ved å beholde det de har av gudstjenester, korarbeid og faste møtepunkt.

3.1.3. Kragerø sokn

Kragerø sokn har som visjon og felles mål, og vår hensikt med alle virksomhetene våre, at det skal skje forkynnelse for alle aldersgrupper – til tro og etterfølgelse. Likeså vil vi utvikle kristne fellesskap som det føles lett og godt å komme inn i.

3.1.4. Skåtøy sokn

Tilsvarende for Skåtøy som for Levangsheia er at vi vil være en levende folkekirkemenighet som også gir kulturopplevelser i form av konserter, åpen kirke om sommeren og gudstjenester for alle på Ankerplassen på Jomfruland og på Stråholmen i juli. Folk skal kjenne seg velkomne og her serveres aldri tørre kjeks til kirkekaffen. «Vi håper Skåtøy kirke fortsatt skal fremstå slik at det kristne evangelium om Jesus Kristus som frelser og forsoner skal prege virksomheten, og at mennesker som kommer hit, skal kunne hente tro, håp og kjærlighet til sine egne liv og få kraft til tjeneste for vår neste.»

3.1.5. Sannidal sokn

Sannidal menighet vil legge til rette for gudstjenester og andre arrangement med lavterskel og samtidig en klar kristen forkynnelse:

- Gjennom gode møter med Sannidal kirke og menighet ønsker vi at folk blir kjent med menighetslivet og blir med i menighetens arbeid.
- Vi vil heie på alt positivt frivillig arbeid som gjøres i bygda. Det være seg gjennom speideren, korps, musikkgrupper, idrettslag med mer. Vi vil gjerne bruke og utnytte de kontaktpunktene som finnes, samtidig som vi ønsker å utvide antall møtepunkter (bl.a. gjennom trosopplæringen).
- Vi vil komme folk i møte og "forløse" (den ofte skjulte) troen.

3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon

Helle sokn

Menigheten har de siste 25 år vært både i en slags etableringsfase, men har etter hvert funnet sin egenart og plass i vårt lokale kirkelandskap. Menigheten opplever også at pandemien og den generelle samfunnsutviklingen har satt sitt preg på virksomheten. Menighetslivet er også preget av svært små stillinger på fellesrådssiden, med stor gjennomtrekk. Menigheten har både en fast trofast mindre kjerne og en større og mer løselig tilknyttet familiegudstjenestemenighet.

Levangsheia sokn

I forhold til folketall er Levangsheia den menigheten i vår kommune som har størst prosentvise oppslutning om gudstjenestelivet og menighetens faste treffpunkt. Det er med andre ord en virkekraftig menighet som både geografisk og kulturelt er en egen enhet. Demografiske utviklingstrekk påvirker selvfølgelig også menigheten på Levangsheia, og som en følge av det blir menigheten stadig gråere i håret.

Kragerø sokn

Kragerø menighet er en åpen og inkluderende menighet. Det legges mye arbeid i gudstjenestene, med sang og musikkarbeid som har båret gode frukter. Kirken ligger sentralt i byen og mennesker søker til kirken og er nysgjerrig på den. Gudstjenestene på søndagene er menighetens sentrum. Det jobbes kontinuerlig med gudstjenesten og liturgien for å treffe så mange som mulig. Ett nytt tilskudd på den åndelige siden er avspenning, meditasjon og bønn, som er den enkelte troendes eget fredsarbeid. Prestetjenesten i Kragerø er allsidig, men forkynneroppdrag bl.a. på Normisjonens E18, diverse formiddagstrekk, andakter på omsorgsinstitusjoner og sykehjem. Kantor er med på institusjonsandaktene. Menigheten har en eldre generasjon som menighetskjerne hvor resten av folkekirkemenigheten benytter kirken til kirkelige handlinger. Menigheten bærer nok preg av ettervirkninger av Corona epidemien da besøkstallene ikke er som før pandemien.

Skåtøy sokn

I Skåtøy er det månedlige gudstjenester som er hovedsentrum i menighetslivet. Det legges vekt på å knytte tiltak til gudstjenestene slik at gudstjenestene får sitt særpreg etter tiltaket som gjennomføres. Slike gudstjenestelige tiltak er: gullkonfirmantfest, grunnlovsjubileum, trosopplæringstiltak som dåpsduefest, friluftsgudstjenester, kåserier med konsertpreg, konfirmantpresentasjon, høsttakkefest, Lucia og konfirmasjonsgudstjeneste.

I desember er det julekonsert med lokale medvirkende, Lucia-gudstjeneste og tradisjonell julaftensgudstjeneste. Skåtøy har også skjærtorsdagsmåltid og påskefeiring. Pinsen har blitt feiret med en særskilt invitasjon til tidligere dåpsbarn med familier, med fest og leker etter gudstjenesten. Dåpsduefest.

Skåtøys befolkning mangedobles i sommerhalvåret og dette setter også preg på menighetens aktivitet og liv. I juli holdes kirken åpen to ganger i uka. Det blir gitt orientering om kirkens historie og hver onsdag formiddag er det orgelkonsert med anerkjente musikere. Dette er svært godt besøkte arrangementer.

Sett ut i fra menighetens ressurser, demografi og folketall er Skåtøy menighet en aktiv menighet. Menigheten har kirketjener, kirkegårdsarbeider, kantor, sokneprest og et menighetsråd som delvis bor på øya og i Kragerø.

Sannidal sokn

Folk føler tilhørighet til kirken. Spesielle gudstjenester samler mange. Men den åpne og inkluderende folkekirke må ikke idylliseres og bli et mål i seg selv. For at menigheten skal vokse trengs et mer forpliktende engasjement fra flere av kirkens medlemmer. Utfordringen er at få foreldre gjennom trosopplæringsarbeidet til å finne sin plass i menighetslivet. Vi prøver å trekke inn flere frivillige. Årsmeldingen fra Sannidal menighetsråd viser at mange personer er involvert i menighetens arbeid og tar ansvar. Det er en stabil oppslutning om gudstjenester og kirkelige handlinger. Det er alltid god salmesang.

Nattverddeltagelse er stabil, som vanlig deles nattverden ut med intinksjon, men på gudstjenester med den vanlige kretsen til stede, praktiserer vi utdelingen rundt alterringen.

3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

3.2.1.1. Helle sokn

Gudstjenestedeltakelsen i sognet har siden sist visitas vært relativt stabil. Menigheten opplever imidlertid at gudstjenestedeltakelsen etter pandemien ikke er oppe på samme nivå som før. Helle sokn har en godt utviklet familiegudstjenestemenighet hvor korarbeidet i menigheten står sentralt. Når korene i perioder har hatt færre deltakere, ja så påvirker dette også gudstjenestedeltakelsen. Antall konfirmanter og kirkelige handlinger spiller selvfølgelig også inn i dette. Utover dette blir kjernemenigheten stadig eldre, og det er grunn til å spørre seg hva som skjer med gudstjenestedeltakelsen de neste 20 år.

3.2.1.2. Levangsheia sokn

Det er stabilt god oppslutning om gudstjeneste, og menigheten er åpen for ulike gudstjenesteformer. Det er i snitt 25 deltakere på vanlige gudstjenester utenom dåpsgudstjenester, julaften og konfirmasjonsgudstjenester. Dette er et relativt godt fremmøte i forhold til medlemstallet. Menigheten er glad i gudstjenestene sine.

3.2.1.3. Kragerø sokn

I Kragerø kirke er det per 2022, 66 deltakere i snitt per gudstjeneste. Gudstjenestene har vært på søndager og helligdager. Tendensen før forrige visitas var noe stigende noe som antas å skyldes bedre markedsføring og flere medvirkende i gudstjenesten. Besøkstallet har sunket fra 82 i 2014 til 66 for 2022 og dermed sunket med 16 deltakere i snitt. Det jobbes kontinuerlig for å involvere flere frivillige, men ser per i dag at dette er utfordrende. Gudstjenesteutvalget arbeider for å gjøre gudstjenesten mer variert, relevant for flere og jobber jevn for menighetsfellesskapet.

3.2.1.4. Skåtøy sokn

Siden forrige visitas har snitt-tallet gått fra 56 i snitt i 2013, mot 28,5 i 2022. Gudstjeneste frekvensen er opprettholdt, men besøkstallet har sunket. Selv om menigheten i perioden har jobbet for å gjøre gudstjenestene relevante, så har snittet sunket med 27,5 prosentpoeng på 9 år (2013-22). Det er gjort mye for at kirken skulle være en møteplass for ulike aldersgrupper, men vektlegging av involvering av frivillige i gudstjenesten, ny språkdrakt og musikk skulle gjøre en forskjell på kvantiteten av gudstjenestene. Man kan så spørre seg hvor veien videre går og hvilke grep kan tas for å vende trenden.

3.2.1.5 Sannidal sokn

Sannidal kirke har tre søndagsgudstjenester i måneden, og gudstjeneste på de fleste helligdagene. Det er relativt stabil deltagelse på gudstjenestene, det er gjennomsnittlig 20-90 deltagere på en vanlig gudstjeneste. Deltager tallet har gått ned under koronaen og har ikke tatt seg helt opp igjen.

Menigheten har noen friluftsgudstjenester i løpet av året; En Olsok-gudstjeneste på Bygdetunet som holdes siste søndag i juli. Gudstjeneste på Speidernes natursti i september hvert år, som avholdes på forskjellige steder i bygda. Hvert annet år har vi påskevandring i området rundt kirken, med mange frivillige deltagere. Alle disse gudstjenestene er godt besøkt.

Speiderne er også deltagere i 17. mai gudstjenesten og møter opp med flaggborg i prosesjon. Det er god kontakt mellom det store speiderarbeidet i bygda og menigheten.

Kirken har en sentral posisjon i bygda. Ikke bare geografisk, men også kulturelt og tradisjonelt. Likevel er det en utfordring å skape et forpliktende engasjement hos flere. Menigheten arbeider hele tiden for å engasjere flere frivillige og involvere dem i menighetens arbeid. Selv om dette er utfordrende ser vi at mange av menighetens medlemmer er engasjert i ulikt frivillig arbeid.

3.2.2 Kirkelige handlinger

3.2.2.1. Helle sokn

Gravferdene i Helle sokn går enten fra Sannidal kirke eller fra Kragerø kapell. Dette fordi soknet fra gammelt av var delt mellom Skåtøy og Sannidal sokn. Kirken ligger dessuten i et boligfelt uten egen kirkegård. Selv om det jevnlig døpes barn i Hellekirken (mellom 2-10 per år) så er det mange av soknets barn som døpes i Kragerø og Sannidal kirke. Hellekirken har gjerne en eller to vigslere i året, men noen stor vigselkirke blir denne arbeidskirken ikke. Det er jevnt over god oppslutning om konfirmantarbeidet.

3.2.2.2. Levangsheia sokn

Levangsheia har ca. 4-5 konfirmanter i året. Når det gjelder dåp er det 3-5 dåp per år, men noen år har det ikke vært dåp i menigheten. Det er i gjennomsnitt 6 gravferder i menigheten per år. Det holdes 24 gudstjenester i året med varierende innhold med tanke på trosopplæring, konfirmasjoner etc.

3.2.2.3. Kragerø sokn

Vi hadde 18 gudstjenester med dåp med 973 deltakere, 54 personer i snitt per gudstjeneste med dåp. I Kragerø varierer antall konfirmanter etter størrelsen på årskullet, men er relativt stabilt. Tall for 2022 viser at 20 ble konfirmert, mot 19 inneværende år (2023). Etter Corona-tiden er antall vielser i soknet 11 med 1040 deltakere. I Kragerø sokn blir begravelser forrettet på to steder, i Kragerø kirke og i Kragerø kapell. 62 gravferder ble gjennomført i Kragerø kapell og 8 i Kragerø kirke i år 2022. Det registreres også en kanskje noe økende tendens med livssyns åpne gravferds seremonier mens humanetiske gravferds seremonier i Kragerø har nedadgående tendens.

3.2.2.4. Skåtøy sokn

Vi hadde 3 gudstjenester med dåp med 98 deltakere, 32 personer i snitt per gudstjeneste med dåp. I Skåtøy varierer antall konfirmanter etter størrelsen på årskullet. Tall for 2022 viser at ingen ble konfirmert, mot 8 inneværende år (2023). 6 ble konfirmert i Skåtøy kirke, 2 på Ankerplassen på Jomfruland. Etter Corona-tiden er antall vielser i soknet 6 med 404 deltakere. I Skåtøy sokn blir de fleste begravelser forrettet i Skåtøy kirke med gravplasser på Skåtøy, Langøy og på Jomfruland. 7 gravferder ble forrettet i 2022.

3.2.2.5 Sannidal sokn

Oppslutningen om dåp og konfirmasjon er forholdsvis stabil. Antall kirkelige vielser varierer fra år til år, det blir foretatt 2-10 vielser årlig de siste ti årene. Det blir døpt ca. 15 – 25 barn hvert år, dåpsgudstjenestene er godt besøkt. Det blir forrettet 17-30 begravelser/bisettelser fra Sannidal kirke hvert år.

Det blir holdt andakter på Sannidal bokollektiv en gang i måneden, på disse kommer noen fra menighetskoret og deltar med sang. Hver julaften besøker prest og kantor bokollektivet med andakt og julesalmer. Andaktene er godt besøkt.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

3.2.3.1. Helle, Kragerø, Skåtøy og Sannidal sokn

Trosopplæring 2014-2023 for Skåtøy, Kragerø, Helle og Sannidal sokn.

Generelt hadde vi flere aktiviteter og trosopplæringstiltak i kirkene da trosopplæringsmidlene ble innført, bl.a. søndagsskole, onsdagsklubb, skattejakt og kor inndelt i aldersgrupper. Deltakelsen minket gradvis fram mot koronatiden og fikk et opphold i pandemitiden. Det har også vært vanskelig å få bemannet stillingene i perioder. Etter koronaen bygger vi gradvis opp igjen «gamle» tiltak, men sliter med å få nok påmeldinger til å kunne gjennomføre. Mer-festivalen for tweens, musikalske familiegudstjenester, Soul-children-weekend, karneval og påskevandringene var i senere tid særdeles vellykket med mange barn og godt innhold. Vi har også fått i gang ledertrening for ungdom og vi bruker «follow me»-opplegget. Noen sokn samarbeider om enkelte nasjonale breddetiltak. Videre, se vedlegg 4 – *Informasjon om trosopplæring til biskopen 2014-2023*

3.2.3.2 Sannidal sokn

Sannidal menighet mottar trosopplæringsmidler som muliggjør å ha en ansatt trosopplæringsmedarbeider. Heidi Annett Wächter ble ansatt som menighetspedagog for fire av soknene i desember 2022. Hun har en 82 prosent stilling, fordelt på 44 % i Kragerø sokn, 20 % i Sannidal, 15 % på Helle og 3 % på Skåtøy. Hennes arbeidsoppgaver i Sannidal er knyttet til konfirmanter og SMUK, samt å bistå trosopplæringsutvalget. Sannidal har et aktivt trosopplæringsutvalg som består av 3 frivillige, prest og menighetspedagog. Det deles ut bøker til 2, 4, 5 og 6 åringer på familiegudstjenester og høsttakkefesten med salg av markens grøde til inntekt for Etiopia-prosjektet til menigheten. Lys våken arrangeres en gang i året og tårnagenter ble gjennomført for første gang i 2023. Trosopplæringsutvalget har også ansvar for påskevandringen ved og i Sannidal kirke 2. hvert år. Barn og unge blir engasjert i å spille rollene i påkehistorien, og arrangementet samler mange unge og gamle til kirken.

Høsten 2023 ble menighetspedagogens stilling utvidet i Sannidal med 10% for å arbeide med barnekor i menigheten. Dette blir finansiert med givertjeneste. Barnekorene har gjennom mange år vært av uvurderlig verdi for barna og menigheten. Den frivillige lederen gikk av våren 2023, og da det ikke lot seg gjøre å erstatte henne med frivillige ble det bestemt å bruke en lønnet arbeider til å videreføre barnekoret fra høsten.

Dåpssamtaler og dåpsgudstjenester. Det er flere dåp i kirken enn fødte barn. Dette er et uttrykk for tilknytning til Sannidal kirke. Selv om de har flyttet ut av sognet regner de Sannidal kirke som «sin kirke.» Det brukes dåpslys / lysestake og en dåpsbok som dåpsbarna får i gave. I tillegg får de dåpsservietten, som er laget på Madagaskar. Gjennom dette støtter vi et kvinneprosjekt der.

Konfirmasjonsundervisning og konfirmasjon. Det er fra 25 til 15 konfirmanter som blir konfirmert hvert år. Hvert år er det ca. 2 – 3 dåp av konfirmanter, før konfirmasjon. Konfirmantene møtes 2. hver uke på Kirkestua til et måltid og undervisning. Samlingen avsluttes i kirken der et medlem i menigheten er gjest.

Onsdagsklubben samles på Mo Bedehus hver annen onsdag i vinterhalvåret. Det har vært ca. 7 - 14 barn på disse samlingene. Klubben har med mange voksne ledere, deriblant flere pensjonister. Fra høsten 2023 har onsdagsklubben tatt en pause.

Ungdomsklubben SMUK møtes hver fredagskveld og har betydd mye for mange ungdommer. De har drevet nesten uavbrutt i mer enn 40 år. En periode før pandemien var de Telemarks største kristne ungdomsklubb. I denne perioden måtte de flytte fra Kirkestua til Mo bedehus som tok godt imot dem og la til rette. De holdt virksomheten i gang gjennom hele den vanskelige perioden, takket være engasjerte og kreative ungdomsledere i styret. Høsten 2023 er vi ved et generasjonsskifte og det er for øyeblikket litt uvisst om det lar seg gjøre å stable på beina et nytt styre.

3.2.3.3 *Levangsheia sokn*

Levangsheia har valgt å stå utenfor samarbeidet med de øvrige menighetene i fellesrådsområdet. De bruker trosopplæringsmidler til materiell og andre ressurser ettersom de har behov. På grunn av antall barn i soknet har de valgt annenhver år ha lysvåken og tårnagenter. Det er årlige bokutdelinger til 4-6 åringer.

3.2.4 Voksenarbeid

3.2.4.1. *Helle sokn*

Helle har ikke noe fast arbeid for voksne, men menighetsrådet arrangerer med jevne mellom samlinger for voksne med forskjellig tematikk og profil.

3.2.4.2. *Levangsheia sokn*

Månedlige fellesskapskvelder/møter på menighetshuset.

3.2.4.3. *Kragerø sokn*

Kirkens venner i Kragerø, er en åpen gruppe med ca. 10 kvinner som samles i sakristiet tre ganger per semester til fellesskap, arbeid for forskjønnelse av kirkens interiør og å skaffe økonomiske midler til et fremtidig Kirkens Hus (Skipet).

Undervisning for voksne, Alfakurs i samarbeid med Normisjon tidligere. I dag er det et par tre husgrupper som har sitt utspring i menigheten. De organiserer seg selv.

Stille meditasjon i Kirken er et nytt tilbud (2023) med fokus på indre fredsarbeid. Avspenning for fred og ro i kroppen, meditasjon for å jobbe med fokus på sinnet og bevisstheten på ett punkt, ro i sinnet med foregående gitt impuls til deltakerne. Etter meditasjonen bes en bønn etter temaet og avsluttes med en keltisk velsignelse før utsendelse i fred. Sokneprest og diakonal kirkelig medarbeider leder og gjennomfører dette tiltaket som trekker kirkefremmede til kirken. Det gis mange komplimenter og gode ord fra deltakerne for tiltaket. Flere har funnet noe i kirken som de kan være en del av, sier noen av dem.

Samarbeid med Normisjon ved månedlige samlinger på bedehuset E18 hvor ulike predikanter deltar, også prester i Dnk.

Treff for pensjonister. Det arrangeres treff for pensjonister én gang i måneden. Møtene holdes i menighetens hus i Skippergata torsdager kl. 11-13. Oppslutningen er mellom 13-18 menn. Formålet er å bygge sosialt nettverk. Faste innslag er ord for dagen, bli bedre kjent med en person i menigheten, sang og måltidsfellesskap.

3.2.4.4. *Skåtøy sokn*

Utover generell virksomhet er det ikke mer å melde.

3.2.4.5 *Sannidal sokn*

Det blir avholdt kveldssamlinger onsdag en gang i måneden vår og høst, som menigheten arrangerer. Det blir invitert folk utenfra til å holde foredrag, vi har samlekvalder hvor Kjølebrønd blåsegruppe

og Laudate deltar bl.a. deltar noen ganger. Det blir også arrangert enkelte konserter. Disse samlingene er godt besøkt.

Selv om arbeidet på bedehusene er blitt en del redusert, er det faste torsdagsmøter på Mo bedehus og Bedehusforeningen i Kjølbrønd har faste møter. På Kammerfoss bedehus er det også fast virksomhet. I tillegg er en noen av medlemmene i menigheten med i bibelgrupper som møtes jevnlig.

3.2.5 Diakoni

3.2.5.1. Helle sokn

Helle menighet driver diakonalt arbeid på flere plan. Gjennom sin sokneprest og kantor arrangeres det hver måned andakter ved Helle omsorgsboliger og ved Furubo bokollektiv. Frivillige arrangerer dessuten «hyggekvelder» på omsorgsboligene med bevertning, sang og formidling av kristen tro. Menigheten har også en praksis for å følge opp de av menighetens eldste som av ulike grunner ikke har kunnet vært så mye i menighetens felleskap.

3.2.5.2. Levangsheia sokn

Levangsheia sokn har utover andaktene på Stabbestad bokollektiv ikke noe fast diakonalt arbeid. Menighetens medlemmer er imidlertid flinke til å vise omsorg for hverandre og utøver på denne måten diakoni, uten at det nødvendigvis er så organisert. Utover dette er det intet å melde. Menigheten har ingen diakoniplan.

3.2.5.3. Kragerø sokn

Kragerø sokn er den største bidragsyteren til diakoni i menighetene Kragerø, Skåtøy og Støle (Levangsheia) og har en vedtatt diakoniplan. Etter noen år med vakanse i stillingen ble Sven Ludvigsen tilsatt som diakon. Han var 50% diakonal medarbeider, men sluttet etter eget ønske. Han hadde stillingen fra 2020-22. Fra januar 2023 er det tilsatt en ny diakonal medarbeider i 50% stilling i menigheten, Monica Green Wirkola, med hovedfokus på diakonalt arbeid blant barn og unge spesielt, med hovedtyngde på konfirmantgruppen.

Diakonimedarbeideren har opprettet *Waffles & Bubbles*, et sosialt tilbud til ungdom i konfirmasjonstiden og året etter konfirmasjonen (15-16 år).

Gruppe med psykiske utfordringer. Diakonen har i samarbeid med ungdomsskolen tatt initiativ til samling for elever med angst og ulike psykiske utfordringer ved å reise på Kragerø Resort for en sosialiseringstrening og som et lavterskel tilbud for ungdommene. Det planlegges ny samling til våren og en av vårens deltakere meldte seg opp som konfirmant kommende år som følge av dette tiltaket.

Follow Me, ledertrening for ungdom. 4 av fjorårets konfirmanter er med på ledertrening i regi av NMSU og diakonal medarbeider i Kragerø.

3.2.5.4. Skåtøy sokn

Menigheten ønsker å sette fokus på støtte Kirkens Bymisjons arbeid i Kragerø, Kirkens Nødhjelp og å rette oppmerksomheten mot besøkstjeneste for de eldre.

3.2.5.5 Sannidal sokn

Vi ser at vi i for liten grad har satset på organisert diakoni. På dette området både kan og bør vi vokse. Men menigheten har en frivillig besøkstjeneste som jevnlig følger opp noen eldre og ensomme i bygda. Presten er tilgjengelig for samtaler og gjør seg tilgjengelig på sitt kontor i Kirkestua ved Sannidal kirke. I tillegg foregår det mye godt diakonalt arbeid utført av enkeltmennesker i menigheten, uten at dette er organisert.

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid Menighet og Misjon)

3.2.6.1. Helle sokn

Helle menighet har sitt misjonsprosjekt knyttet til organisasjonen Hjelp Ugandas Barn. Dette arbeidet er lokalt forankret i soknet og i tråd med menighetens profil. Misjonsprosjektet støttes gjennom ofringer, annen økonomisk støtte og bekjentgjøringer.

3.2.6.2. Levangsheia sokn

Levangsheia har i en årrekke støttet *Litauenhjelpen*, et lokalt initiativ som driver sosialt arbeid i Baltikum jmf. Skåtøy. Levangsheia menighet støtter også misjonsprosjektet *Ilula Orphan Program*.

3.2.6.3. Kragerø sokn

Kragerø menighet har misjonsavtale med *Ilula Orphan Program* i Tanzania. Programmet begynte som et barnehjem for unge som var rammet av AIDS-epidemien. Prosjektet er i stadig vekst og utvikling og omfatter stadig fler mennesker i lokalsamfunnet i Tanzania. Fler fra Kragerø menighet har vært i Ilula og mange er engasjert i prosjektet. Lærere og elever fra Kragerø vgs. har også besøkt stedet flere ganger.

3.2.6.4. Skåtøy sokn

Skåtøy menighet har valgt å støtte *Litauenhjelpen*, et diakonalt tiltak som drives lokalt av Inger Bekkevik. Litauenhjelpens hovedprosjekt er et suppekjøkken i Joniskelis. Hit kommer 60-70 barn daglig og får et varmt måltid. De lokale menigheter i Litauen er også en del av samarbeidet og utover dette sendes mange hjelpesendinger til ulike distrikt årlig. Misjonsprosjektet er ikke en del av SMM.

3.2.6.5 Sannidal sokn

Sannidal menighet støtter pr. nå to misjonsprosjekter, begge med diakonale tilsnitt. *Prosjekt Senegal - Normisjon og Prosjekt Etiopia* – Det norske Misjonsselskap

3.2.7 Givertjeneste

3.2.7.1. Helle sokn

Helle menighet har, fra den tiden menigheten var organisert som en stiftelse, en organisert givertjeneste som i liten grad benyttes. Mange av dem som tidligere var en del av dette er nå falt fra. Utleie av underetasjen til barnehage bidrar i langt større grad enn givertjenesten til menighetens inntekter.

Søndagens offer. Ved siden av har Helle menighet prioritert å samle inn offer til følgende formål: Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet, Hellekirken, Gautefall fjellkirke, Kirkens bymisjon i Kragerø, Prosjekt hjelp Ugandas barn, Det norske misjonsselskap, TV-aksjonen Redd Barna og Kirkens Nødhjelp.

3.2.7.2. Levangsheia sokn

Soknet har en svært liten givertjeneste rettet mot menighetshuset.

Søndagens offer. Ved siden av har Levangsheia menighet prioritert å samle inn offer til følgende formål: Søndagsskolen i Norge, Menighetsarbeidet, Fasteaksjonen Kirkens Nødhjelp, Kirkens bymisjon i Kragerø, Det norske misjonsselskap, Gautefall fjellkirke, Ilula Orphan Program, Litauenhjelpen og Kirkens Nødhjelp.

3.2.7.3. Kragerø sokn

Fast givertjeneste. Det er en fast givertjeneste blant noen av menighetens medlemmer som gir gaver til prosjektet «Skipet» og økonomiske gaver til menighetsarbeidet.

Søndagens offer. Ved siden av har Kragerø menighet prioritert å samle inn offer til følgende formål: Kirkens bymisjon i Kragerø, Kantorigruppe, Ilula Orphan Program, Det norske misjonsselskap, Gautefall fjellkirke, Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet, Kirkens SOS i Telemark, Det teologiske enighetsfakultetet, Menighetens meditasjons- og bønnarbeid, Menighetens trosopplæringsarbeid, Menighetsarbeidet, Det norske bibelselskap, TV-aksjonen 23 Redd Barna, Open Doors – arbeid for forfulgte kristne, Søndagsskolen i Norge, Kirkens Nødhjelp og Det norske misjonsselskap.

3.2.7.4. Skåtøy sokn

Søndagens offer. Ved siden av har Skåtøy menighet prioritert å samle inn offer til følgende formål: Kirkens bymisjon, Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet, Clinica Noruega, Kirkens Nødhjelp og menighetsarbeidet.

3.2.7.5 Sannidal sokn

Fast givertjeneste. Det ble satt i gang givertjeneste for lønn til korleder for barnekoret i 2023. Dette ble godt mottatt av menigheten.

Søndagens offer. Ved siden av har Sannidal menighet prioritert å samle inn offer til følgende formål: Norsk Luthersk Misjonssamband, Kirkens bymisjon i Kragerø, Det norske Bibelselskap, menighetsarbeidet, Kirkens Nødhjelp – Jordkjelvrammede i Syria og Tyrkia, Prosjekt Senegal/Normisjon, Prosjekt Etiopia/Det norske misjonsselskap, Normisjon i Telemark, Stiftelsen Skjærgårds, Speiderne i Sannidal, Kirkens Nødhjelp og Kirkens SOS i Telemark.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

3.2.8.1. Helle sokn

Det kirkemusikalske arbeidet i Hellekirken består av to barnekor, samt at medlemmer av soknet synger i henholdsvis kantoriet og Laudate (tidligere Helle og Sannidal menighetskor). Korarbeidet rettet mot barn er svært viktig for menigheten og store ressurser legges ned for å støtte dette arbeidet. Når korarbeidet går godt, gjenspeiles dette i menighetens øvrige virksomhet. I tillegg har menigheten valgt å sette inn ekstra musikalske ressurser på konfirmasjonsgudstjenesten fordi slike dager fungerer som «utstillingsvinduer» for menigheten og er viktige i lokalsamfunnet.

3.2.8.2. Levangsheia sokn

Levangsheia sokn har rike musikalske tradisjoner etter mange år med stort og viktig korarbeid og et svært oppegående kirkemusikalsk arbeid. Dette har gjort Levangsheia til en sangglad menighet, og selv om det per nå ikke er korarbeid, drives det godt kirkemusikalsk arbeid i soknet, ofte i samarbeid med lokale krefter.

3.2.8.3. Kragerø sokn

Kragerø kantori dirigeres av kantoren og opptrer jevnlig ved gudstjenester og menighetens arrangementer, f.eks. ni lesninger. Siden forrige visitas har Robert Carding avgått med pensjon og ny kantor, Gerda Otterstein, er tilsatt og satt i tjeneste per. 8. oktober 2023. Kragerø kantori ser positivt på byttet av kantor, men er foreløpig noe preget etter 30 år under ledelse av Carding som etablerte Kragerø Kantori.

Det avholdes konserter ved kantor og andre arrangører, leietakere og andre eksterne.

3.2.8.4. Skåtøy sokn

Skåtøy kirke har et unikt orgel, noe som er et stort potensial. Menigheten har høsten 2023 tilsatt ny kantor, Jorunn Myre, som leder den musikalske tjenesten på Skåtøy. Menigheten er optimistisk til

den nye kantorens kapasitet og evne til å skape samarbeid og gode gudstjenester, noe som potensielt vil tiltrekke seg mennesker med ikke bare åndelige, men også musikalsk behov.

Menigheten arrangerer konserter, sommerkonserter fortrinnsvis.

3.2.8.5 Sannidal sokn

Det finnes et variert sang- og musikkliv i bygdene, med bl.a. *skolemusikken i Sannidal*, og *Kjølebrønd blåsegruppe*. Menighetskoret *Laudate er kirkekor* for både Sannidal og Helle. Sannidal menighet driver et *barnekor*.

3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.

Det har vært lite fokus på inkluderende kirkeliv i alle 5 soknene utover tilrettelegging for konfirmanter med spesielle behov. Teleslynge anlegg er montert i alle kirkene.

3.2.9.1. Helle sokn

Det er i mindre grad mennesker av fremmedkulturell bakgrunn i soknet og tilretteleggelse og integrering av denne gruppen mennesker har derfor ikke vært så aktuelt for Helle sokn. Kirkebygget er i kraft av å være en moderne arbeidskirke godt tilrettelagt for mennesker med funksjonsnedsettelse. Betydningen av et fungerende og velfungerende lyd- og teleslyngeanlegg viser seg ofte i menighetens «daglige» liv. Utover dette kan det i konfirmantarbeidet oppleves krevende å skulle tilrettelegge for alle de utfordringene som vil kunne finnes i et gitt konfirmantkull. Følelsen av å love noe som kirken og menigheten egentlig ikke kan holde er nærliggende.

3.2.9.2. Levangsheia sokn

Kirkebygget på Støle er utstyrt med rampe for rullestol. Utover dette er bygget ikke spesielt egnet for integrering av mennesker med funksjonsnedsettelse. Menigheten har som et lite sokn ikke noe spesielt arbeid for integrering utover det at den gjør så godt man kan innenfor de rammer kirkebygg og ressurser tillater.

3.2.9.3. Kragerø sokn

Kragerø menighet har lagt til rette for brukere med rullestol og bevegelse hemming med en handicap rampe. Det er også jevnlig mennesker med utviklingshemming som besøker kirken. Det var tidligere aktuelt å integrere konfirmanter med spesielle behov ved å ha tilpassede opplegg og gudstjenester som skulle passe gruppen. Diakonen var tidligere involvert i dette arbeidet. Per dags dato er dette ikke aktuelt, men ved behov aktualiseres utfordringen igjen.

Det har vært arrangert gudstjenester og ulike tilstelninger for flyktninger og innvandrere i menigheten. For eksempel gudstjeneste med Ukrainske deltakere, med sang og dans. Invitasjon til middag i Skippergata for afrikanske flyktninger fra Kongo. Det jobber daglig med integreringsarbeid av flere i menigheten, for eksempel gjennom leksehjelp drevet av menighetens frivillige.

3.2.9.4. Skåtøy sokn

I 2014 ble det godkjent og finansiert en handicap rampe, den er nå på plass. I skjærgården bor det en del mennesker med annen nasjonal og kulturell bakgrunn enn den norske. Det er særlig nederlendere som har beriket øyene, og i Skåtøy menighet er de en del av fellesskapet.

3.2.9.5 Sannidal sokn

Det ble i 2019 bygget et handicap toalett og det er tilrettelagt for at handicappede kan delta i gudstjenesten, men det er ikke rampe opp til alteringen.

3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv

3.2.10.1. Helle sokn

Samarbeidet med det øvrige kulturlivet vil for Hellekirken del gjelde samarbeid med lokale kor, særlig knyttet til julekonserten. Kulturkvelder med utøvere og kor vil også være en del av dette.

3.2.10.2. Levangsheia sokn

Som nevnt under kirkemusikals arbeid er Levangsheia menighet flink til å bruke lokale musikalske ressurser i sitt kirkemusikalske og kulturelle arbeid. Det arrangeres også konserter sommerstid når soknet er fullt av hyttegjester.

3.2.10.3. Kragerø sokn

Byens kulturhus. Kragerø kirke er et sentralt samlingspunkt i byen og som benyttes av svært mange mennesker til mange ulike formål. Kirken regnes som byens kulturhus der de store konsertene skjer. Det er hit ulike artister kommer og hit kommer de flotte konsertene til de filharmoniske orkestrene. Her er fantastiske kor og vokalister som beriker oss med flotte musikalske verk. Dette arbeid ønsker vi å styrke ytterligere.

Kirkeuka, er et begrep i Kragerø. Hver høst arrangeres det en hel del ulike samlinger i kirken. Tema 2023 var «Kirken som kulturbærer», noe som illustrerer hvilken viktig kulturarena Kragerø kirke er blitt med årene.

Kirken i media. Kragerø menighet er på nettet via sine hjemmesider som oppdateres jevnlig. Her legges all tilgjengelig informasjon om alle aktiviteter i alle fem soknene. Det jobbet kontinuerlig for å forbedre vårt tilbud på våre nettsider.

Kirkebladet «*Vi snakkes*» gis ut normalt fire ganger i året. Menighetsbladet er felles for menighetene i Helle, Levangsheia, Kragerø og Skåtøy. Det er samarbeid med Normisjon, Skjærgårdsgospel og Kirken Bymisjon for å utgi bladet. Bladet sponses ved annonser fra lokale bedrifter.

3.2.10.4. Skåtøy sokn

Den store vakre trekirken, som har fått tilnavnet «Skjærgårdskatedralen», står der som et felleseie for hele skjærgården. Med kun én gudstjeneste i måneden er det plass for større anvendelse av kirken. Kirken har blitt mer og mer kulturkirke. Sommerstid er det relativt enkelt å finne et samarbeid med ulike aktører til konserter, for eksempel som da Kåre Nordståga sin orgelkonsert og vår egen Robert Carding. Her har og blitt arrangert Olsok-konsert ved sopranen Laila Thortveit og nåværende kantor, Jorunn Myre.

3.2.10.5 Sannidal sokn

Sannidal menighet har hatt godt samarbeide med historielaget i bygda og i forbindelse med 250 års jubileum fikk menigheten god hjelp fra historielaget, noe menigheten setter stor pris på. I den forbindelse ble det gitt ut en flott jubileumbok som vi er stolte av.

Sannidal menighet har gode relasjoner til både Sannidal barneskole og Sannidal ungdomsskole. Begge skoler har skolegudstjenester i Sannidal kirke før jul hvert år.

Menigheten har også gode relasjoner til Norsk Speiderforbunds arbeid i bygda. I 2022 samlet dette mer enn 80 barn og unge og mange frivillige ledere er engasjert. Hvert år blir kirken invitert til å holde gudstjeneste på speidernes natursti.

Sannidal kirke og menighet har egen hjemmeside: www.sannidalkirke.no

I tillegg er Sannidal kirke aktive på Facebook. («Sannidal kirke» og «Sannidal kirke og menighet») En omtale av Sannidal menighet finnes også på internettadressen www.kragerokirkene.no

Sannidal menighetsblad. Sannidal har et menighetsblad som har en tilfredsstillende økonomi, med bidrag i form av annonseinntekter og gaver fra enkeltpersoner. Ca. 100 eksemplarer blir sendt utenbygds – og de resterende 800 blir lagt i postkassene av frivillige distributører. Responsen tilbake og givergleden sier noe om at bladet blir verdsatt og lest av de som får det.

3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer

Det holdes menighetsråd som holdes etter fast oppsatt møteplan i menighetene. Møtet innkalles etter gjeldende regler, sakslister settes opp innenfor gjeldende frister og referater skrives og arkiveres. De ligger også tilgjengelige på menighetenes nettsted www.kragerokirkene.no. Vedtakene gjøres i henhold til menighetsrådets regelverk og vedtakene følges opp. Foruten Sannidal er det ingen av menighetsrådene har eget arbeidsutvalg (AU) for å forberede saker for menighetsrådet.

På *Helle har menighetsrådets* arbeid i inneværende periode vært preget både av engasjement, men også av felleskap og en svært god tone på møtene. Menighetsrådet har hatt klare ønsker og prioriteringer knyttet til hva de vil arbeidet med, og har i stor grad fått gjort det de har satt seg fore. Sakene som rådet skal behandle har imidlertid vært mange og et ønske om å kunne disponere enda mer av sin «tid» selv har kommet frem.

Levangsheia menighetsråd har i sitt arbeid lagt vekt på å få gjennomført sitt årshjul og dette har de gjort på en svært god måte. Som et lite menighetsråd har det ikke vært mulighet for rådet til å være med på alt det som det oppfordres til å delta på. Innenfor de ressursene som foreligger driver menighetsrådet imidlertid et godt og solid arbeid.

Skåtøy menighetsråd har siste periode valgt å ha færre, men mer effektive møter. Møtene har vært preget av effektivitet, av god bevertning og ikke minst har de vært usedvanlig hyggelige. Med andre ord har menighetsrådets arbeid fungert svært godt, selv om mye av arbeidet som gjøres i menigheten faller nettopp på dem som sitter i rådet.

I alle sokn er det trosopplæringsutvalg.

3.2.11.1. Kragerø sokn

I Kragerø menighet er det følgende utvalg.

Gudstjenesteutvalg: Leder: Pål Wirkola

Diakoniutvalg: Leder: Monica Green Wirkola

Det finnes også et *husstyre* til menighetshuset i Skippergata ledet av Atle Olav Ljåstad.

3.2.11.2 Sannidal sokn

Sannidals AU består av: Leder: MR-leder, nestleder i MR er nestleder i AU også. Sokneprest Sigridur Thorardottir og Kari Skarvang.

3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer

Kontorlokaler for prester og fellesrådsansatte har fra desember 2021 vært samlokalisert med kommunes administrasjon. Bygget er helt nytt og ligger sentralt i bykjernen rett ved busstasjonen og ferjekaien. Her har kirken sine egne kontorer og har fellesbruk av møterom, skriver/kopimaskin, kantine osv. sammen med kommunens ansatte. Lokalene er lyse og trivelige og vi er godt tilfreds med denne løsningen. Tidligere leide vi privat i Posthusgården, ca. 50 meter unna der vi er i dag. Dette var et gammelt og slitt bygg, med kalde kontorer vinterstid.

Sannidal og Helle sokn har menighetskontor i Sannidal kirkestue, og er bemannet 2 dager i uka. Prest og menighetssekretær som holder til her deltar på stabsmøtene i byen og har ikke egne møter. Ellers kontakt via e-post/tlf.

Det avholdes ukentlige stabsmøter med prost, prester, kantorer, menighetspedagog, diakonal medarbeider og administrativt personale. Totalt 11 personer

En gang pr. måned avholdes storstabsmøter i vinterhalvåret, hvor også kirketjenere/kirkegårdsarbeidere deltar. Totalt 16 personer

Helle menighet har i liten grad et eget stabsarbeid, utover det som for øvrig finnes i Fellesrådsområdet. Utover prest og kantor har soknet svært små stillingsprosenter knyttet til sin virksomhet og nettopp derfor har det vært vanskelig å få medarbeidere til å «forbli» i sin stilling over tid. Samarbeidet dem imellom er imidlertid godt. Ved behov trekker også menigheten veksler bl.a på kirketjeneren i Sannidal.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

4.1.1. Helle menighetsråd 2019-2023

Verv	Navn	Adresse	Postnummer
	<i>Faste medlemmer:</i>		
nestleder	Ole Jakob Modalsli	Fossingveien 54,	3790 Helle
leder	Tone Kvellestad Bråthen	Gaupelia 18,	3790 Helle
	Solveig Mindrebø Sundbø	Helleveien 174,	3790 Helle
	Roar Thorsen	Furutoppen 7,	3790 Helle
FR-repr.	Wenche Elisabeth Helleseng	Nordbøveien 12,	3790 Helle
	Øyvind Kverndal	Saturnveien 4,	3790 Helle
sogneprest	Harald Saanum Gulstad	Ekorntoppen 38	3790 Helle
	<i>Varamedlemmer:</i>		
	Ingrid Ervik Austad	Hasseldalsveien 17,	3790 Helle
	Hilde Danielsen	Fossingveien 35,	3790 Helle
	Jorun Riaunet Nilsen	Helleveien 205,	3790 Helle
	Rolf Harry Kristensen	Gaupelia 22,	3790 Helle
	Trond Ola Kilnes	Lienveien 5,	3790 Helle

4.1.2. Levangsheia Menighetsråd 2019-2023

Verv	Navn	Adresse	Postnummer
	<i>Faste medlemmer:</i>		
leder +FR-repr.	Olaf Peder Lindheim	Ørvikveien 281	3788 Stabbestad
nestleder	Vigdis Hødnebo	Myraveien 24 A	3788 Stabbestad
	Elin-Marie Hasdal Gundersen	Ole Halvorsens vei 660	3788 Stabbestad
	Unni Karin Westgaard	Støleveien 6	3788 Stabbestad
sogneprest	Harald Gulstad	Ekorntoppen 38	3790 Helle
	<i>Varamedlemmer:</i>		
	Anita Johannessen	Bekkevikveien 3	3788 Stabbestad
	Toril Kristine Alexandersen Lien	Ole Halvorsens vei 1154	3788 Stabbestad
	Ingrid Hystad Hovet	Haslumveien 28	3788 Stabbestad
	Svein Byholt	Heibøveien 4	3788 Stabbestad

	Inger Lise Sagmyr Haslum	Haslumveien 1	3788 Stabbestad
--	--------------------------	---------------	--------------------

4.1.3. Kragerø menighetsråd 2019-2023

Verv	Navn	Adresse	Postnummer
	<i>Faste medlemmer:</i>		
leder	Olav Andreas Drevland	Tangeheia 5,	3770 Kragerø
nestleder	Solveig Kivle	Smedsbuktveien 27,	3770 Kragerø
	Tore Trondsen	Storkollveien 11,	3770 Kragerø
	Tonje Knutsen	Fjellmannsveien 1,	3770 Kragerø
FR-repr.	Atle Olav Ljåstad	Ytre Strandvei 34,	3770 Kragerø
	Torgeir Dahl	Skriverheia 9,	3770 Kragerø
	Bernt Andreas Grøgaard	Thomesheiveien 9A,	3770 Kragerø
	Lilljan Øvergård Kjærra	Edvard Munchs vei 11 a	3770 Kragerø
sogneprest	Pål Wirkola	Furulundveien 2	3790 Helle
	<i>Varamedlemmer:</i>		
døde i 2022	Inger Naper	Edvard Munchsvei 13,	3770 Kragerø

4.1.4. Skåtøy menighetsråd 2019-2023

Verv	Navn	Adresse	Postnummer
	<i>Faste medlemmer:</i>		
leder	Terje Tolner	Stenklevveien 5,	3780 Skåtøy
nestleder	Eli Bråtømyr Dippner	Skåtøyveien 183E,	3780 Skåtøy
FR-rep.	Grethe Ellegård Olsen	Gamle Kragerøvei 80A,	3770 Kragerø
	Per Christian Jenssen	Løkkebakken 14B	3770 Kragerø
sogneprest	Pål Wirkola	Furulundveien 2	3790 Helle
	<i>Varamedlemmer:</i>		
	Randi Marie Roer	Kirkesundveien 52,	3790 Helle
	Arnfinn Jensen	Stoppedalveien 13,	3780 Skåtøy
	Jonn Arvid Thorsen	Krikkenveien 41	3780 Skåtøy

4.1.5. Sannidal menighetsråd 2019-2023

Verv	Navn	Adresse	Postnummer
	<i>Faste medlemmer:</i>		
leder	Øyvind Barland	Kjølebrøndsveien 1174,	3766 Sannidal
nestleder	Kari Lien	Listrandveien 5,	3766 Sannidal
FR-repr.	Trond Stensvold	Kloppkjærveien 34,	3766 Sannidal
	Kari Wastøl Nyland	Krokenveien 44,	3766 Sannidal

	Sigrunn Lundstrøm	Kloppkjærveien 50,	3766 Sannidal
	Aslaug Hildur Mattson	Lundereidveien 3,	3766 Sannidal
sogneprest	Sigrid Thordardottir	Fregattveien 29,	3967 Stathelle
	<i>Varamedlemmer:</i>		
	Kate Kilen	Solstadbakken 6,	3766 Sannidal
	Anne Synnøve Grønstad	Heglandsveien 29,	3766 Sannidal

4.2 Fellesråd, navneliste

Sammensetning av fellesrådet 2019 - 2023

Rådsmedlem	Vara	Sokn
Wenche Elisabeth Helleseng	Solveig Mindrebø Sundbø	Helle
Atle Olav Ljåstad	Tore Trondsen	Kragerø
Olaf Peder Lindheim	Unni Karin Westgaard	Levangsheia
Trond Stensvold	Øyvind Barland	Sannidal
Grethe Ellegård Olsen	Per Christian Jenssen	Skåtøy
Trond Engnes	Harald Gulstad	Biskopens representant
Einar Solbekk	Per Kristian Nilsen	Kommunens representant

Kjønnsfordelingen for faste medlemmer i fellesrådet var 28% kvinner og 71% menn. Atle Olav Ljåstad har vært leder hele perioden.

4.3 Ansatte, navneliste – stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted

Kirkelige ansatte i Kragerø pr. 1.9.23

Navn	Stilling	Stillingsprosent
Trond Engnes	prost	100 %
Harald Gulstad	sogneprest Helle/Levangsheia	100 %
Sigrid Thordardottir	sogneprest Sannidal/(Kroken)	100 %
Pål Wirkola	sogneprest Kragerø/Skåtøy	100 %
Per Ødegaard	kirketj./kirkeg.arbeider Skåtøy+øyer	100 %
Svein Jonny B. Larsen	kirketj./kirkeg.arbeider Sannidal	100 %
Brynjulf Johansen	kirketj./kirkeg.arbeider Kragerø	100 %
Martin Pepdonovic	kirketj./kirkeg.arbeider Kragerø	100 %
Trond Arild Johannessen	kirketjener Levangsheia	20 %
Marianne Engnes	kirketjener Helle	18 %
Kari Skarvang	menighetssekretær alle sokn	80 %
Kari Skarvang	klokker Sannidal	8 %
Robert Carding	kantor Kragerø	100 %

Robert Czyz	kantor Helle/Sannidal	80 %
Jorunn Myre	kantor Levangsheia/Skåtøy	80 %
Heidi Annett Wächter	menighetspedagog i 4 sogn	82 %
Heidi Annett Wächter	2-årig prosjektstilling korleder Sannidal	10 %
Monica Green Wirkola	diakonal menighetsarbeider Kragerø	50 %
Sharlene Lopez Lia	menighetsarbeider Helle	8 %
Bertha G.Hiis	konsulent/prosteseekretær	100 %
Anne-Mette A. Bamle	kirkeverge	100 %

5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS

5.1 Kirkene – kort beskrivelse og vurdering

5.1.1. Helle kirke

Vigsling av første byggetrinn i Helle kirke skjedde i 1986. Innvielsen av kirken fant sted i 1994. Kirken er moderne utformet og er hensiktsmessig utformet med mange rom og gode kjøkkenforhold. Kirkens underetasje leies ut til kommunal barnehagedrift. Kirken ble malt utvendig i 2016 og varmpumper installert i 2018. Etter vannlekkasje ble deler av yttertak rehabilitert i 2018. Etter vanninntrenging som sannsynligvis har skjedd over tid i kjelleretasjen i 2019 ble det en utvendig og innvendig rehabilitering.

5.1.2. Levangsheia/Støle kirke

Støle kirke (Levangsheia sokn) ble oppført i 1892. Kirken ble malt utvendig i 2011 men trenger å bli malt på nytt. Det er søkt kommunen om ekstraordinære midler til dette tiltaket de siste 3 årene. Kirken fikk automatiske lukeåpnere i 2020 og tårnvinduene og kula på spiret ble restaurert samtidig.

Kirken har ikke eget HC-toalett, men fellesrådet og menigheten jobber med en avtale om bruk av HC-toalett i menighetshuset mot årlig godtgjørelse.

5.1.3. Kragerø kirke

Kragerø kirke er oppført i 1870. Kirken er en arkitektonisk perle og har en markant plassering i bybildet. Kirken har blitt vesentlig utvendig restaurert i perioden 2008-2012. Det har vært et stort problem at fuktigheten har trukket inn teglsteinene og forårsaket fukt- og råteskader. Dette gjaldt spesielt østveggen, mot havet, som er svært værutsatt. Mye gammel, porøs teglstein ble byttet ut og er nå «forseglet» med en klarlakk på utsiden.

Hele taket har nå nytt undertak og er tekket med glasert takstein og snøfangere er montert. Det elektriske anlegget er fornyet.

I tillegg er tårn som ikke var tette gjennomgått og fått ekstra beslag. Toalettene, som er i et bygg på utsiden av kirken, er nå rehabilitert og er universelt utformet. Gjerdet rundt kirken er rehabilitert samt kjøkken/dåpssakristi. Tilstandsanalysen som Multiconsult AS gjennomførte for fellesrådet i 2021 beskriver at det trengs ca. 10 millioner til rehabilitering av Kragerø kirke de neste 10 årene. Dette p.g.a. råde/sopp/alger og insekts angrep i overganger til murverk og i innmurte bjelker i tårn, samt generelt vedlikeholdsbehov på kirkebygget.

5.1.4. Skåtøy kirke

Skåtøy kirke ble oppført i 1862 og er den arealmessige største kirken i Kragerø. Kirken er en langskipet laftetømret kirke med oppimot 600 sitteplasser. Kirken ble restaurert i 2011 og malt i lyse, opprinnelige farger. Orgelet er et originalt Hollenbach orgel som ble restaurert og tilbakeført til sin opprinnelige stand i 2011 av Mathias Becker. Ifølge Martin Pearson, musikalsk konsulent i Agder og Telemark bispedømme, er orgelet i Skåtøy kirke **Norges best bevarte Hollenbachorgel**. Det ble bygget HC-rampe inn hovedinngangen i 2014 ved å fylle opp området foran inngangen. Det ble installert elektriske lukeåpnere i 2020. I 2022 ble nøkkelsafe for brannvesenet montert, samt vinduer og beslag i tårnet restaurert.

Det er behov for utbygging av vanntåkeanlegget, slik at uønskede vannskader skjer. Dette vil beløpe seg til ca. 500.000,- og det er søkt kommunen om investeringsmidler til prosjektet.

Kirkebygget fremstår i relativt god stand.

5.1.5. Sannidal kirke

Sannidal kirke er den eldste av kirkene i Kragerø, bygd i 1772. Kirkestedet har røtter langt tilbake – den første kirken (en stavkirke) ble trolig oppført på 1200-tallet, nesten på samme sted som nåværende kirke. En del gjenstander skriver seg fra den gamle stavkirken, bl.a. sees inngangsdør, dørstolper og et gammelt sverd i kirkens våpenhus. Kirken ble restaurert i 2010 da taket ble malt innvendig. Kirken ble sist malt utvendig i 2015. Toalettanlegget ligger i den gamle kirkestuen et steinkast unna kirken. Disse ble rehabilitert i 2019 og er tilpasset universell utforming. I 2019 ble også sakristiet rehabilitert samt at to sidedører i kirkerommet ble skiftet ut. Automatisk ringeanlegg ble installert i 2020. Også en større rehabilitering av taket, fjerning av pipa over tak og montering av snøfangere fant sted i 2021. Nytt orgel bygget av Grønlund AS i nord-Sverige ble innviet i 2022. Innstallering av nye varmeovner, utbygging av vanntåkeanlegg og brannalarm på egen kurs ble også gjennomført i 2022.

5.2 Andre bygg - kort beskrivelse av menighetshus og lignende

5.2.1 Sannidal kirkestue

Sannidal kirkestue ligger i utkanten av kirkegården og inneholder: kontorer for sokneprest, menighetssekretær, kantor, møterom med kjøkken, ungdoms rom og arbeidsrom for kirketjener/kirkegårdsarbeider. Arbeidsrom for sistnevnte ble rehabilitert samtidig med toalettanlegget for kirken i 2019.

5.2.2 Støle menighetshus

Menighetshuset ble tidligere leid ut til barnehage. Da barnehagen ble nedlagt vedtok menigheten å bruke dette huset selv. Det er lagt ned betydelig arbeid av menigheten både ute og inne. Dette huset har mange muligheter og gir rom for bl.a. kreative trosopplæringsarrangementer. Menigheten eier og drifter bygget.

5.2.3 Skippergata/Kragerø menighetshus

Bolighuset ble kjøpt av Kragerø menighet i 2017 og er senere blitt omregulert til forsamlingshus. Bygget egner seg best til mindre grupper og samlinger. Her er mange rom så flere grupper kan være der samtidig. Deler av bygget leies ut som hybel. Menigheten eier og drifter bygget.

5.3 Kort beskrivelse av tiltak gjort siden forrige visitas

(Det gjennomføres egen befaring av vigslede bygg ved biskopens bygningsrådgiver. Dere vil i forkant av denne bli bedt om å fylle ut et digitalt skjema som brukes som grunnlag for biskopens rapport fra befaring av vigslede bygg.)

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Forholdet mellom kirken og kommunen er preget av ryddighet, åpenhet og tillit. Kirken behandles som et selvstendig forvaltningsområde med eget, selvstendig ansvar. Kirken har jevnt over valgt å legge seg nært opp til kommunale ordninger, for eksempel innenfor personalforvaltning. Kirken og kommunen har gode samarbeidsrelasjoner gjennom tjenesteytingsavtalen. Dette gjelder spesielt innenfor område lønn, regnskap og IT.

Kragerø kommune er i en krevende økonomisk situasjon med høy gjeld.

6.2 Kirken i kommuneplanene: Økonomi, helse, oppvekst, kultur mm

Kirkebygg og kirkegårder inngår i kommuneplanene, og vedlikehold av disse er ført opp på linje med kommunale eiendommer. Fellesrådet er glade for at kommunestyret har bevilget investeringsmidler de siste årene til opprusting og restaurering av kirkebygg og gravplasser. Dette har vært viktig for å «holde tritt med» lov og forskriftskrav hva gjelder bl.a. HMS, miljø, brann/sikkerhet og tekniske krav. Det er også søkt om, og bevilget midler fra Riksantikvar til bl.a. flere prosjekter i Sannidal kirke de siste årene.

Bevilgningene som går til drift av kirker og kirkegårder er derimot skåret så markant til beinet at kirken sliter med å få budsjettene i balanse. Det er en stor utfordring å drifte forsvarlig i henhold til lover og forskrifter med så knappe midler. Fellesrådet gjennomførte bemanningsreduksjon i 2014 i forbindelse med 15% reduksjon i driftsbevilgning fra kommunen. Det er krevende å få utført arbeidsoppgavene i forbindelse med sykefravær, samt for ansatte over 60 år å få tatt ut den 6. ferieuuka.

Maling av kirkebygg må også nevnes i denne sammenhengen. Med de knappe rammene vi har er det ikke mulig å ta dette over ordinært driftsbudsjett. Det er de siste årene søkt om ekstrabevilgning til maling av Støle kirke uten at vi har fått bevilget midler til dette.

Kirken har de siste årene bedt kommunen om en gjennomgang av tjenesteytingsavtalen som er fra 1997. Svært mye av avtalen fungerer ikke i praksis slik den er satt opp. Kommunens kostnad som definerer tjenestene, må også oppdateres i henhold til dagens kostnad. Det var et møte i 2020, hvor det var enighet om at avtalen var moden for en oppdatering. Kirken la den gang frem et forslag til endringer. Etter dette har det ikke vært noe møtepunkt hvor saken har blitt diskutert. Kirkevergen har i møte med kommunedirektør og økonomisjef i 2023 minnet om saken.

6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker

Navnet minnelund. Det har vokst frem et ønske og et behov opp gjennom årene om en navnet minnelund. Søknad om investeringsmidler er oversendt kommunen. Kommunedirektør og ordfører har også deltatt på befaring i forprosjektet i 2023.

6.4 Samarbeid kirke - skole – barnehage

Generelt og jevnt over er det godt samarbeidsklima mellom skoler, barnehager og Den norske kirke, selv om kontakten er noe sporadisk. Det gjelder spesielt gudstjenester og tiltak i forbindelse med de kristne høytidene og avslutning på skolens terminer. Tiltakene og arrangementene skal ikke være eller oppfattes som trosopplæring.

6.4.1. Helle

Helle menighet har et godt samarbeid med lokale skoler og barnehager. Helle skole ble etablert omtrent samtidig som menigheten ble eget sokn, og har det til felles at de begge er viktige møteplasser i lokalsamfunnet. Skolen og kirken arrangerer sammen adventsgudstjeneste før jul, og før pandemien var presten årlig på besøk på skolen for å fortelle om påskehøytiden og feiringen av den. De siste årene har adventsgudstjenesten blitt delt i to for å gi bedre plass til elevene.

Elever ved Helle skole er noen ganger også på omvisning og besøk i Kragerø kirke.

Helle menighet har svært tette bånd til Hellekirken barnehage og selv om den formelle kontakten er begrenset til en svært populær krybbevandring til jul oppleves «naboskapet» som svært godt og positivt. Årø barnehage har også vært med på dette, om enn ikke fast.

En merkbart tendens siden forrige visitas er at kirkens samarbeid med skole og barnehage også tiltrekker seg andre som ønsker å være med. Særlig krybbevandringen for barnehagen har gått fra å være et lukket internt arrangement til å være en offentlig samling som synes å bety mye for foreldre og besteforeldre.

6.4.2. Levangsheia

Levangsheia er et lite men tett lokalsamfunn og det er derfor svært naturlig for menigheten å samarbeide med oppvekstsenteret som består av både barnehage og skole. Samarbeidet har gitt seg forskjellig utslag, bl.a øvde barnekoret da det var i sving på skolen. Viktig er også julegudstjenesten før jul.

6.4.3. Kragerø

I Kragerø er det 5 barnehager, Rømerveven Barnehage, Siritun Barnehage, Trekanten barnehage, Frydensborg Gård barnehage (privat) og Solsikke Barnehage (privat). Det inviteres og gjennomføres julevandring som er spesielt populært.

Av skoler i Kragerø er det Kragerø skole (trinn 1-10). Det arrangeres julegudstjenester.

6.4.4. Skåtøy

Kragerøskjærgårdens montessoriskole (trinn 1-7). Kragerøskjærgården Montessoriskole har elever både fra øyene og fra fastlandsdelen i kommunen. Før jul samles skolen til gudstjeneste i Skåtøy kirke. Skolen har også tradisjon for å være med på noen av de minneseremoniene som avholdes på kirkegården på Skåtøy.

6.4.5. Sannidal

Sannidal barnehage har ikke julevandring, men det utdeles 2-årsbok.

Sannidal skole (trinn 1-7). Det er virkelig en god kontakt mellom skolene og kirken i Sannidal. Skolen tar kontakt før jul. De kontakter presten som sammen planlegger og arrangerer førjulsgudstjeneste. Prest og kantor deltar sammen. Barna leser tekst og skolen velger ut salmer

sammen med elevene. Kirken lager program og så godt som hele skolen kommer, bare med noen få unntak. Det samme gjelder for *Sannidal ungdomsskole* (trinn 8-10).

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner.

7.1.1. Helle

Helle menighet samarbeider jevnlig med Skjærgårdsgospel og Skjærgårds Live om konserter og andre arrangementer. Siden Helle og Sannidal har felles ungdomsskole er det naturlig for disse to soknene å samarbeide om konfirmantene. Dette innebærer felles konfirmantleir, konserter og diverse andre arrangementer. Furubobokollektiv og Helleveien omsorgsboliger har jevnlig andakter med sokneprest og kantor.

7.1.2. Levangsheia

7.1.3. Kragerø

Kragerø menighet har samarbeid med Normisjons bedehus «Løkka». E18 er en fellesgudstjeneste hvor også prestene i Dnk inviteres som talere. Påskevandringene for skolen tar utgangspunkt på Løkka og ender opp i Kragerø kirke.

Omsorgsinstitusjoner i Kragerø. Det holdes jevnlig andakter i Kragerøs institusjoner for eldre. Marienlyst, Seniorsenteret og Tangheia omsorgssenter får månedlig besøk av prest og kantor etter halvårsplanen som institusjonene får tilsendt. Det er god dialog med omsorgsinstitusjonene og kirken i Kragerø. Det tilbys sjelesorg ved kontakt med prest og vi tilkalles ved behov som beboere på institusjoner har. Prestene går også soknebud.

7.1.4. Skåtøy

7.1.5. Sannidal

Speideren i bygda har noen faste felles arrangementer gjennom året. Det er 1 gudstjeneste for og med speiderne og på 17. mai stiller speiderne opp med flaggborg. Historielaget har vært med i jubileumskomiteen ved å skrive jubileumsbok.

Sannidal bokollektiv/omsorgsbolig for demente har gudstjeneste med menighetens kor, sokneprest og kantor en gang i måneden. Slik har det vært i hele 2023.

7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellelråd.

7.2.1. Sannidal og Helle menighets samarbeid

Sannidal og Helle har samarbeid på to punkter. De arrangerer Lysvåken og Tårnagenter i fellesskap og deler på hvilken kirke som skal benyttes. Tårnagenter i Sannidal fordi der er et kirkespir/tårn. På Helle feires Lysvåken da denne kirken fungerer bedre til dette tiltaket. Ved siden av dette samarbeider menighetene om konfirmantarbeidet. De har felles juleavslutning for konfirmantene og felles leir på Fjordglimt.

Sannidal ønsker seg samarbeide med Kroken menighet, men dette er ikke etablert per i dag.

7.2.2. Kragerø, Skåtøy og Levangsheia menighets samarbeid

Kragerø, Skåtøy og Levangsheia samarbeider når det gjelder konfirmanntiden, men undervisning, juleavslutning, leir på Gautefall fjellkirke (januar) og Oksøya (september) 2023.¹ Det er soknepresten og den diakonale kirkelige medarbeideren som har ansvaret for leiren, mens soknepresten har hovedansvaret for hele opplegget.

Soknepresten i Kragerø ønsker å samarbeide med alle soknene til felles innsats for våre konfirmanter. Det er behov for å spare på ressurser både personalmessig, men også tidsmessig og økonomisk. Dette arbeidet er ikke etablert per i dag, men ønskes realisert for årskullet med konfirmanter 2024-2025. Det jobbes per nå med evaluering av prostiets konfirmasjonsleire under ledelse av prost Trond Engnes.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

7.3.1. Kragerø sokn

Felleskomiteen, er et samarbeid på tvers av konfesjonene. Her planlegger og samtaler Frikirken, Pinsemenigheten Elim, Metodistkirken i Kragerø, Frelsesarmeen og Den norske kirke. På sommeren samarbeider menighetene i Kragerø slik at det alltid er gudstjeneste i Kragerø. Det arrangeres årlig en økumenisk gudstjeneste den 1. januar hvor alle kan bidra. Dette er tydeligste markør for samarbeidet mellom de ulike kristne menighetene i Kragerø. Felleskomiteen samarbeider også om påskevandring i byen, hvor også byens katolikker er invitert. Bibeldagen er et annet felles initiativ, metodistene har tatt dette initiativet.

8. FREMTIDSPERSPEKTIV

Menighetens styrker og svakheter. Strategi for hva man vil jobbe med/ hvordan man vil jobbe videre fremover.

8.1. Utfordring i Kragerø – «Skipet/Kirkens hus»

Fra 2006 og til denne dag har det blitt jobbet for, planlagt, innsamlet midler og prosjektert for realiseringen av menighetssenteret kalt «Skipet/Kirkens hus». Som en del av finansieringsgrunnlaget var det ønskelig å ha kirkekontorene i det prosjekterte «Skipet/ Kirkens hus». Kragerø kirkelige fellesråd vedtok i 2017 å ikke inngå avtale om å ha kirkekontorene i «Skipet/Kirkens hus». I den siste menighetsrådsperioden har det ikke skjedd så mye annet enn å drive innsamlingsarbeid gjennom bl.a. nyt på nytt. Menighetsrådet og en ressursgruppe arbeider fremdeles for å få realisert planene.

8.2. Tilbud til psykisk funksjonsnedsatte

Det finnes ikke noe kommunalt tilbud til psykisk funksjonsnedsatte personer i Kragerø og omegn. Det er ønskelig med et tilbud til disse i form av et aktivitetssenter i kommunen for denne gruppen mennesker som kirken også har ansvar for.

8.3. Ønske om felles gjenkjennelig liturgi og gudstjeneste

Det har vært snakket løst om en felles liturgi for å skape gjenkjenning i soknenes kirker. Det er en utfordring da de ulike soknene vektlegger ulike ting, som for eksempel stillhet før de tre

¹ Grunnen til at det ble arrangert 2 leirer dette året skyldes at fjorårets kull med konfirmanter forventet å ha leir på Gautefall fjellkirke og ble planlagt før ny sokneprest var tilsatt i Kragerø. Ved Pål Wirkolas ansettelse som sokneprest med ansvaret for konfirmantopplegget, ble det arrangert en leir i begynnelsen av semesteret.

klokkeslagene. Målet er jo å skape trygghet og ved den skape mer trivsel og lyst til å komme tilbake til gudstjeneste i våre kirker.

8.4. Eldretreff i Sannidal

Det er ønskelig med å få til eldretreff også i Sannidal, selv om Kragerø har dette og ikke ligger så langt unna. Men det er manglende ressurser som er utfordrende. Se pkt. 3.1.5.

Visitasmeldingen vedlegges følgende vedlegg:

1. Strategiplaner og visjonsdokumenter
2. Lokale planer for ulike fagområder
3. Siste årsmelding fra menighetene (5 stk)
4. Informasjon om trosopplæring

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

Program for bispevisitasen i Helle, Kragerø, Levangsheia, Sannidal og Skåtøy sokn 2023

Tirsdag 21.11.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
9.00	9.15	Morgenbønn og møte med storstab	Kragerø kirke		Prost Trond		kantor Gerda	Ikke gravferd denne dagen	
9.15	10.10	Møte med storstab	Kragerø kirke	Gjennomgang programmet	Biskop		Alle ansatte, biskopen m. følge		
10.20	12.15	Bedriftsbesøk, Kragerø fjordbåtselskap Å være menighet i Kragerø skjærgården	Ferga		Prost, Skåtøy mr., rep. fra Fjordbåtselskapet		Biskopen med følge og aktuelle ansatte	Kaffe, kaker menighetsrådet	
12.30	14.00	Møte med kommunen	Rådhuset		Ordfører, Biskop	Inkl. lunsj	Biskopen med følge, kirkevergen, fellesrådsleder		
14.10	14.55	Samtale Anne-Mette	B13 - 150				Biskopen		Samtale
14.55	15.15	Samtale Bertha	B13 - 150				Biskopen		Samtale
15.15	16.00	Samtale Jorunn	B13 -150				Biskopen		samtale
16.00	16.45	Samtale Gerda	B13 - 150				Biskopen		samtale
17.00	17.45	Middag	Skippergata				Biskopen med følge, aktuelle ansatte	Trond, Bertha	
18.00	19.30	Boksamtale med forfatter Aslaug Klausen	Biblioteket	“Ingen er så trygg i fare”, samtale om tro og traumer	Olav Drevland		Biskopen og Aslaug Klausen	Åpent for alle	Boksamtale
19.45	21.00	Samtale med nytt Kragerø mr. om bl.a. Skipet	Skippergata		Olav Drevland		Biskopen med følge	Enkel kveldsmat Kragerø mr	

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

Onsdag 22.11.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
8.30	8.45	Morgenbønn	Kragerø kirke	Sp. Pål			Kantor Gerda		
8.45	9.45	Møte med felleskomiteen, skjærgårds, Normisjon	Kragerø kirke		Sp. Pål / leder av felleskomiteen		Biskopen med følge, sp. Pål, Harald		Tanker om felleskirkelig samarbeid
10.00	10.45	Leksehjelp	Læringsenteret, Kalstad		Olav Drevland		Biskopen med følge		Samtale, leksehjelp
11.00	11.30	Møte KV, lokalavis	KV's lokaler				Biskopen med følge		
11.40	12.15	Lunsj	B13 -kantine					Bertha	
12.15	13.00	Møte med staben	B13 - 101	Kirke-skolesamarbeid	Biskopen	Sp. Harald og m.h.ped. Heidi			Tanker om kirke- skole samarbeid
13.30	14.30	Møte med Kragerø skolens rektorer og sektor for oppvekst	B13 - 102	Kirke-skolesamarbeid	Virksomhetsleder oppvekst		Biskopen med følge, søkneprestene, trosopplærer		Refleksjoner om kirke-skolesamarbeid
15.00	15.45	Samtale Pål	B13 - 150						Samtale
15.45	16.30	Samtale Harald	B13 - 150						Samtale
16.30	16.50	Samtale Monica	B13 - 150						samtale
17.00	17.45	Middag	Tinas wok				Biskopen med følge og aktuelle ansatte		
18.00	19.30	Møte med menighetsrådene	Helle kirke		Prost Trond	Barnekoret og Angels synger		Kaffe og kake, mr. Helle	Biskopens forventning til mr.
19.30	21.00	Inspirasjonssamling	Helle kirke	Å være kirke i det livssynsåpne samfunn	Prost Trond	Kveldstanker ved Sp. Pål	Kantor Robert	Åpent for alle	Innlegg om tema

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

Torsdag 23.11.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
9.00	9.45	Morgensamling	Støle kirke	Sp. Harald	Sp. Harald		Kantor Jorunn, kirketj. Trond-Arild	Åpen for alle	
10.00	11.00	Oppvekstsenteret	Stabbestad		Sp. Harald	elevinnslag	Biskopen med følge, sp. Harald, kantor Jorunn		Møter elever og ansatte
11.15	12.30	Omsorgsboligen inkl. lunsj	Stabbestad	Andakt Biskop	Kantor Jorunn		Biskopen med følge, sp. Harald, kantor Jorunn	Levangsheia mr. lunsj. Åpent for alle	andakt
12.40	13.00	Taxibåt til Skåtøy, via Kragerø							
13.30	14.10	Kulturarrangement	Skåtøy kirke	Kystpilgrim v. Harald	Kantor Jorunn	Musikk, sang	Kirketjener Per	Åpent for alle	
14.30	14.50	Taxibåt, retur Stabbestad							
15.30	16.20	Samtale Sigrid	Kirkestua Sannidal						samtale
16.25	16.45	Samtale Heidi Annett	Kirkestua						samtale
16.45	17.15	Middag	Kirkestua						
17.30	18.30	Kveldsgudstjeneste	Sannidal	Sp. Sigrid	Sp. Sigrid	Prosjektkor v. kantor Robert	Kantor, m.h.ped. Heidi Annett, Speidere		Hilsen
18.45	20.00	Samling med SMUK og speidere	Moe bedehus		Øyvind Barland, Trond Stensvold	Kveldsmat, Sannidal mr.			Hilsen til ungdommene

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

Søndag 26.11.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag	Medvirkende	Merknader	Biskopens oppgaver
11.00		Visitagudstjeneste	Kragerø kirke	Biskop	Sp. Pål	Kantoriet? Kvartp4	Prost, alle sp. prestene, kantor Gerda, rep. fra menighetene		Preken, nattverd, velsignelsen
		Visitaforedrag	Kragerø kirke		Biskopen				
		Kirkekaffe						Alle menighets- rådene	

- Husk å legge inn nok tid til å forflytte seg mellom poster
- Ved store staber/ mange som ønsker samtale, kan det vurderes om noen av samtalene må tas før selve visitasen
- Å spise sammen kan være en god icebreaker

Rapport fra visitasbefaring i Kragerø

Fredag 25. august. 2023

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 28.08.23. Med på befaringen var Anne Mette Bamble, kirkeverge i Kragerø og Trond Engenes, prost i Bamble og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor. Vi møtte kirketjener Per Oddvar Ødegaard i Støle kirke og sokneprest Harald Saanum Gulstad i Helle kirke

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen Sist visitasjon var i 2014 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitasjon og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Bygg

Kragerø kirkelige fellesråd forvalter 5 kirkebygg med status som Kirke etter kirkeordningen (§ 19). Av disse er 4 listeført. Menigheten har i tillegg kapell og flere servicebygg tilknyttet gravplasser.

Litteratur

Skåtøy kirke og Levangshei (Støle)

- Kirke og kapell i Skåtøy : Skåtøy kirke 1862 - 1962. Levangsheiens kapell 1892 - 1962, 1962
- Skåtøy kirke 1862-2012, 2012

Sannidal kirke

- Sannidal kirke og menighet gjennom 200 år - Menighetsrådet, 1972
- Sannidal kirke og menighet gjennom 850 år : "av Guds nåde, til Guds ære" - Sannidal menighetsråd 2022

Kragerø kirke

- Kragerø kirke - Gausdal, Tobias. Kragerø menighetsråd, 1995

Hellekirken

- Hellekirken 25 år 1994 – 2019 – Helle Menighetsråd, 2019

Sannidal kirke

Sannidal kirke ble bygd i 1772 og er den 2. kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Ifølge innberetning før visitas har kirken 330 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i bygg godt og vel 100 meter fra kirken. Toalettforholdene er gode med HC toalett og nylig oppusset, men det ligger langt fra kirken. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Korpartiet har kun ett trinn opp. Men det er pr. i dag ikke noe rampe.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2015. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig eksternt konsulent.

Ved hjelp av BDF midler ble taket renoverert med nye lekter og utskifting av dårlig undertak foretatt i 2021. 3 Sidedører ble skiftet ut i 2019.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med infrarøde ovner på underside av benk samt varmepanel i tak. Dette ble montert i 2021 og delvis finansiert gjennom BDF midler. De fremste ovnene blir relativt tydelig synlig. Dette kunne mulig vært dempet noe om de var lakkert i samme farge som benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har to kirkeklokker. Begge klokken har fått nytt oppheng og den ene har nå elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres jevnlig.

Orgel og piano

Orglet i Sannidal ble installert i 2022.

Det har fasade fra Sannidal kirkes første orgel (ALBERT HOLLENBACH 1888), pipeverk fra Eidsberg kirkes første orgel (HOLLENBACH 1881) og Vestre Porsgrunn kirkes tredje orgel (HOLLENBACH 1891), vindlade (I. manual) fra Vestre Porsgrunn kirkes tredje orgel (HOLLENBACH 1891) og magasinbelg fra Borre kirkes tredje orgel (HOLLENBACH 1889). Fasaden er noe påbygd fra det originale orgelet og det er gjenbrukt detaljer (rosen) fra andre byggedetaljer. Det er godkjent maling av fasaden.

Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Altartavlen ble omsøkt restaurert i 2022 og etter først å ha blitt omsøkt i 2020. Det ble gitt tilskudd fra Riksantikvaren på statsbudsjettet (2022, kap 1429 post 73) Det er omsøkt restaurering og maling av altartavlens omramming av bilde. Altermaleriet ble restaurert i vår og omrammingen vil bli malt med det første. Tilstandsvurdering, fargesetting og utført arbeid er gjort av godkjente NKF-N konservatorer.

Inventar er ført inn i kirkebygdatabasen med bilder.

Messehagler finnes i hvit og grønn. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Har en lekekrok og et stor tegne-/hobbybord.

Det er søkt om og godkjent ny belysning i våpenhus og i korpartiet.

Omsøkte tiltak siden sist

Søknad om belysning (saksnr.22/04299)

Bfd-Milder 2021 - Utskifting av ovner og renovering av tak
(saksnr. 19/01181, 21/00532, 21/00512)

Restaurering av altertavle - Sannidal kirke (Saksnr. 20/03198)

Nytt orgel (saksnr. 19/00404 og 21/00347)

Utbedring og brannsikring (saksnr.20/03137)

Søknad om trådløst nettverk (saksnr.20/03077)

Registrering og gjenbruk av stavkirkematerialer (saksnr.19/03324)

Søknad om installasjon av automatisk ringeanlegg (saksnr.19/01176)

Søknad om fjerning av benk (saksnr.19/00801)

Rehabilitering kirkestue (saksnr.18/04193)

Arkeologiske undersøkelser under kirkegulv (saksnr. 17/02951 og 17/03934)

Vannlekkasje som følge av utløst vanntåkeanlegg (saksnr.17/03576)

Maling av kirkebygg (Saksnr. 15/2058)

Orgelgalleri - Brannstige (Saksnr. 15/5776)

Helle kirke

Første byggetrinn av Helle kirke ble bygd i 1986 (peisestua). Da var allerede barnehagen bygget (1979). Andre byggetrinn ble ferdigstilt og kirken vigslet i 1994. Det har ikke stått tidligere kirker på stedet. Kirken er ikke vernet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 200 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Det er toaletter i kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2016. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med varmepumpe.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Den er montert i en frittstående støpul på sørsiden av kirken. Klokken har automatisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres jevnlig .

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det ble installert i 1998. Dette rapporteres å fungere bra. Dette er ikke oppdatert i orgeldatabasen. Menigheten bør sørge for at orgelet blir lagt inn i orgeldatabasen i kirkebygdatabasen.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebygdatabasen med bilder.

Messehagler finnes i grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves svært brukervennlig og barne- og familievennlig.

Siden sist visitas er foajeen oppgradert med nye møbler og en flott lekekrok

Omsøkte tiltak siden sist

Montering av persienner (Saksnr. 19/01260)

Søknad om varmepumpe (saksnr.18/00714)

Kragerø kirke

Kragerø kirke ligger på et platå ovenfor havnen i Kragerø. Kirken ble bygd i 1870 og er den 2. kirke på stedet. Første kirke på stedet ble bygd i 1652. 16. juni 1869 ble grunnsteinen for den nye kirken lagt ned av byfogden.

Kirken er langkirke i upusset gul tegl. Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). følge innberetning før visitas har kirken 400 sitteplasser.

Universell tilpasning

Siden sist har toalettbygget bak kirken blitt restaurert. Et tidligere trapperom ned til kjeller er slått sammen med toalett ved siden slik at det er blitt et godt HC toalett. Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp.

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Det er et bare trinn opp til korpartiet, men de mangler en god rampeløsning for at koret skal være universelt tilgjengelig.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - teglstein. Fasaden er kledd med tegl. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2011. Det ble da benyttet Utskiifting og oppussing av teglstein.

Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig ekstern konsulent. Det er utarbeidet en detaljert rapport for nødvendig restaureringsarbeid i tårnet. Hovedproblem er råte i bærende materialer. Det vil være en stor og kostbar prosess fremover å utføre arbeidet, ikke minst på grunn av nødvendig demontering og sikring under arbeid. Det er viktig at det snarest bevilges tilstrekkelig midler slik at arbeidet kan komme i gang.

I tillegg har kirken problemer på noen vegger med tegl som er fuktig og som skaller av lag i kulden.

Riksantikvarens saksbehandler var sammen med biskopens saksbehandler på befarung august 2023.

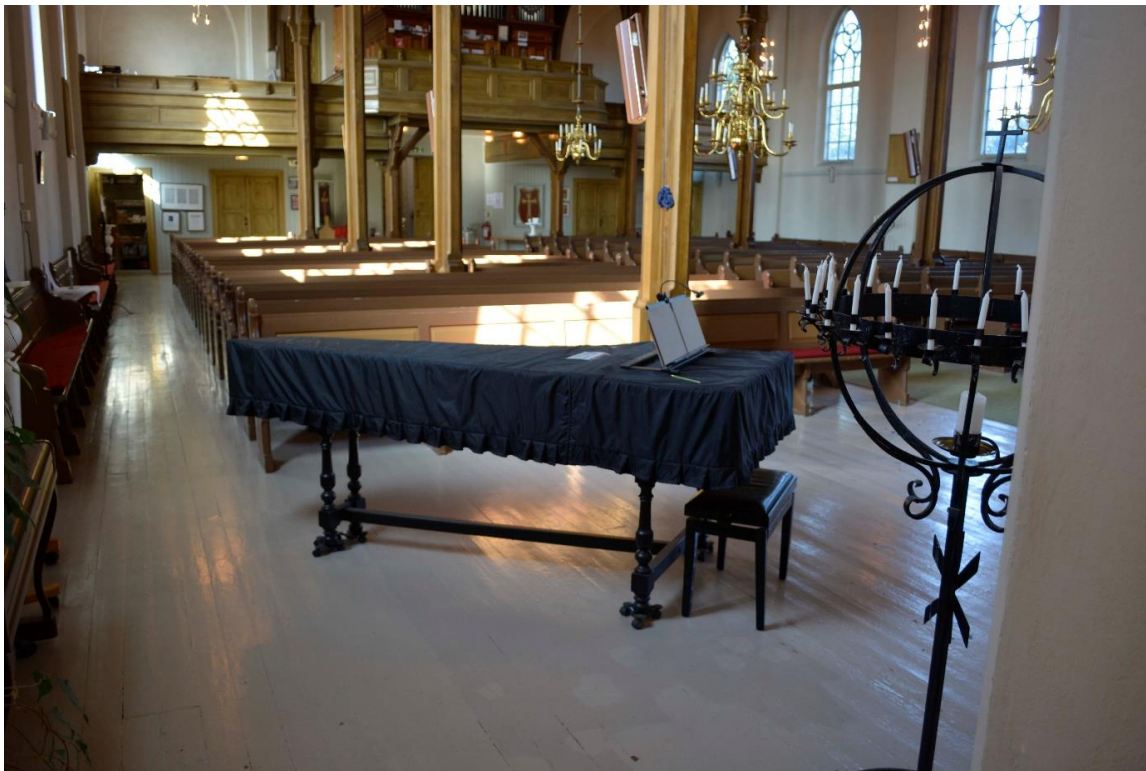
Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel fra Venheim Orgelbyggeri, bygd i 1994 der både orgelhus, pipeverk og vindlade inngikk fra Hollebach-orgelet fra 1889. Dette rapporteres å fungere fungerer svært bra, har 23 stemmer 2 manualer og pedaler. Kirken har også en cembalo og et piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Den barokke døpefonten fra den gamle kirken er fortsatt i bruk, men den flyttes frem og tilbake. Dette skaper slitasje og det ene beinet er begynt å løsne. Det er satt treknotter under beinene for å avhjelpe. Men dette gjør det antakelig bare verre. Vi ber kirkevergen kontakte biskopens kulturrådgiver for å få anbefalt godkjent konservator til å tilstandbeskrive den. Slik den er nå bør den ikke flyttes på. I den grad den må flyttes må en heller få laget en flyttbar dolly (med hjul) til å sette den på.

Messehagler finnes i hvitt, grønt og fiolett. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Rødt prekestolklede, rødt lesepultklede og grønt prekestolklede laget av Anne Landsverk, ble godkjent i 2020. Fiolett prekestolklede ble godkjent til jubileet i 2021.

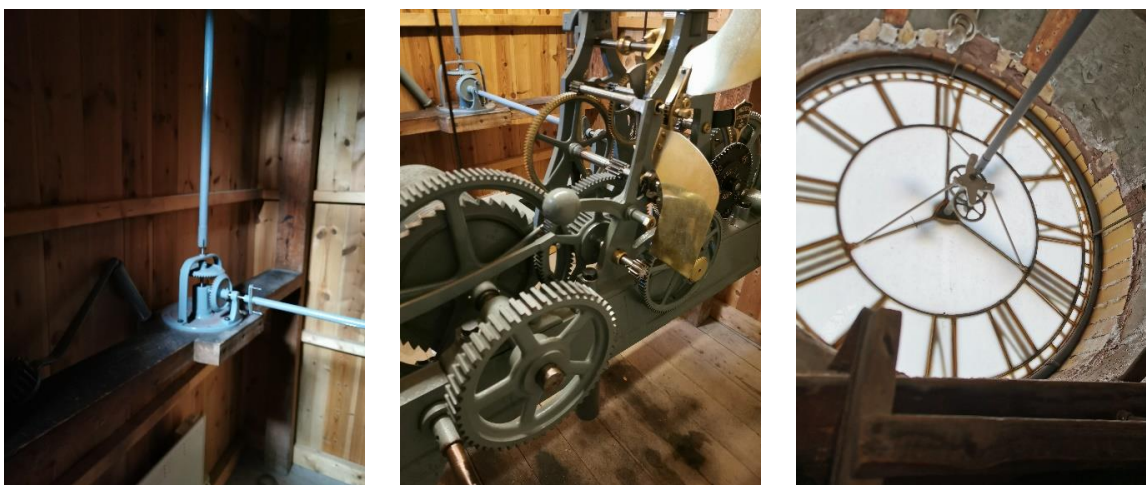
Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves ganske brukervennlig. Den har fått et godt sakristi med gode kjøkkenfasiliteter og bord for å ha f.eks. menighetsrådsmøter.

Tårnur

Kragerø kirke er en av våre kirker som fortsatt har mekanisk drevet kirkeur. Dette må trolig demonteres under rehabilitering av tårnet.

Omsøkte tiltak siden sist

Oppføring av erstatningsbygg - Senderstasjon (saksnr.23/03012 og 23/02046)

Tårn - Tilstandsvurdering (Saksnr. 21/03156)

Motering av balkongflagg (Saksnr. 21/03491)

Kirketekstiler - Kragerø kirke (Saksnr. 20/02483)

Nettverk i kirken (Saksnr. 18/05292)

Toalettbygg (saksnr.18/01436)

Kirkens hus - Kragerø (Saksnr. 17/02674)

Kragerø menighetshus (Saksnr. 16/4763)

Uteområde (Saksnr. 16/686)

Midlertidig bruk av flatskjermer (Saksnr. 15/5403)

Gjerde - Jpid: 15/2213 Til 14/4182 (Saksnr. 15/2790)

Nytt gjerde mot «stupet» ned til gaten under har gjort kirketomten sikrere.

Skåtøy kirke

Skåtøy kirke ble bygd i 1862 som kirke for øyene og deler av fastlandet som i 1881 ble til Skåtøy kommune. Skåtøy kommune omfattet fastlandet rundt Kragerø by og øyene utenfor, blant annet Skåtøy, Gumøy, Langøy og Jomfruland, som er sammenfallende med Skåtøy sokn, bortsett fra at dette ikke omfatter fastlandet.

Kirken har vernestatus som Listeført (etter 1850). Ifølge innberetning før visitas har kirken 450 sitteplasser. Med Skåtøy sine rundt 250 fastboende virker nok kirken i dag overdimensjonert, men i 1850 var folketallet i Skåtøy kommune rundt 8000.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rampen ble godkjent med denne utformingen i 2014, etter at man hadde jobbet med flere mulige løsninger. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i servicebygg bak kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter .

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Blant annet ble det skiftet panel på nordsiden og vinduene mot sør, i tårnet, ble restaurert. For å bedre motstand mot sjø-råk ble det laget nye beslag. Disse er knapt synlige og nensomt utført. Kirken ble malt i 2011. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig eksternt konsulent.

Oppvarming

Det er montert digital varmestyring.

Servicebygget ble utvidet i 2018

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Begge klokker har manuell ringing men elektriske lukeåpnere. Klokkene har fått nytt lager. Det ble i 2021 søkt om automatisk ringing, men dette ble avslått etter råd fra Riksantikvaren. Lukeåpner ble innvilget og det ble etablert tau ned til tårnrom med trinser for at tauet ikke skal slites. Klokke og aksel inspiseres regelmessig.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Dett er et Hollenbach orgel fra 1889. Det ble restaurert i 2011. Da fikk man rensket ut noen senere tilføyelser og satt inn en original Hollenbach trompetstemme som var lagret fra orgelet i Kragerø. Orgelet ble nær ødelagt av vannskade etter at slukkeanlegget løste ut ved en feil i 2019, men ble reparert takket være snarrådig reaksjon.

Orgelet rapporteres å fungere fungerer svært bra.. Kirken har også et piano.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder.

Messehagler finnes i hvitt og grønt. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Kirken har flere glassmaleri.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Omsøkte tiltak siden sist

Større vedlikeholdsarbeid (saksnr.22/01310)

Montering av automatiske lukeåpnere m.m. (saksnr.20/03442)

Søknad om trådløst nettverk (saksnr.20/03022)

Søknad om ringeanlegg (saksnr.19/03263)

Vannskade (saksnr.18/01907)

Utvidelse Av Redskapshus (saksnr.18/01431)

Utstillingspaviljong (Saksnr. 18/02568)

Fjerning av benker (Saksnr. 16/2920)

Oppheng av nyrestaurerte bilder (Saksnr. 16/2918)

Projektor (Saksnr. 16/1557)

Støle kirke

Støle kirke ligger i Levangsheia sogn. Kirken ble bygd i 1892 og er den første kirke på stedet. Kirken er ikke vernet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 130 sitteplasser. Ifølge kirkebyggdatabasen skal kirken opprinnelig ha hatt 220 plasser.

Universell tilpasning

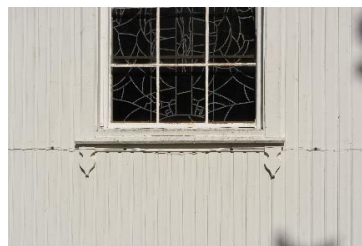

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er også universelt tilpassede toaletter der. Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Men det er ikke tilgang til korpartiet. Det er to trinn opp fra hovedskip til kor.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2011. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er avdekket skader på kirkens sørside. Det er sannsynlig at dette kan knyttes til korvidnduet og karmløsningen der som gjør at vannet trenger inn under kledning.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2020 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Det er montert digital varmestyring.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken har fortsatt manuell ringing, men har fått automatisk lukeåpning. Dette var litt utfordrende siden det er vinduer som åpnes. Ordningen som ble installert rapporteres å fungere bra og er lite synlig utenfra. Tårnmiljøet er også godt bevart.

Klokke og aksel inspiseres jevnlig.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er digitalt Allen orgel. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et pipeorgel fra Jan Erik Spigseth (1976) med 5 stemmer 1 manual og pedaler.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebygdatabasen: 4. Med bilder og noe informasjon.

Messehagler finnes i hvit og grønt i tillegg til to eldre (Sort og rød). Hvit og grønn messehagel ikke ført inn i registeret. Messehaglne oppbevares på egnede hengere.

Kirken har glassmalerier, et større i korveggen (korsfestelsen) og 6 basunengler laget av Karl Kristiansen i 1942. Det henger også et maleri, Kristus i Getsemane, malt av Kristian Tysken, 1936 på veggen i skipet, samt et maleri av Kristina Kløvig, og en større billedvev med tittelen Skapelsen

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Omsøkte tiltak siden sist

Reparasjon av vinduer i tårn (saksnr.21/01485)

Automatisk ringeanlegg (saksnr.19/05258)

Glassvindu i klokketårn (saksnr.19/01835)

Rehabilitering av vinduer (saksnr.18/02486)

KONTORVISITAS:**KONTORVISITAS I KRAGERØ MENIGHET****DATO: 07.11. 2023****TIL STEDE: Menighetssekretær Kari Skarvang og prost Trond Engnes**

TEMA:	KOMMENTAR:	MERKNAD/PÅLEGG:
Kirkebok	Har blitt ført digitalt siden 2012	
Ringereglement	Gjennomgått og revidert i 2022/23, vedtatt av MR og oversendt til prost i august 2023.	
Journal	Føres digitalt, men blir også skrevet ut og satt i perm på menighetskontoret	
Menighetsrådets protokoll	Settes inn i perm som oppbevares på menighetskontoret, samt lagres digitalt	Oppbevares ikke i brannsikket skap
Dagsregister for kirken	Føres av kirketjener og oppbevares i kirken	Oppbevares ikke i brannsikket skap
Inventarbok	Finnes digitalt i Kirkebyggdatabasen	
Konklusjon:	Kontorvisitasen viser at menighetskontoret skjøttes svært godt, og at alle regler og rutiner for postjournal, menighetsrådsprotokoller, kirkebokføring og godt kontorhold følges etterrettelig.	

Det er ukentlige, felles stabsmøter for de ansatte i alle fem sokn, og en gang i måneden er det storstabsmøter hvor også kirketjenerne/kirkegårdsarbeiderne deltar.

Kallsbok er ute av bruk

Urner oppbevares innelåst i bærerommet i Kragerø kapell.

Gudstjenesteforordningen av 2017 følges

Kragerø, 07.11. 2023

Trond Engnes

Prost

KONTORVISITAS:**KONTORVISITAS I HELLE MENIGHET****DATO: 06.11.2023****TIL STEDE: menighetssekretær Kari Skarvang og prost Trond Engnes**

TEMA:	KOMMENTAR:	MERKNAD/PÅLEGG:
Kirkebok	Har blitt ført digitalt siden 2012	
Ringereglement	Gjennomgått og revidert i 2022/23, vedtatt av MR og oversendt til prost i august 2023.	
Journal	Postjournal føres i protokoll, som oppbevares på menighetskontoret	
Menighetsrådets protokoll	Er bundet inn i møtebok som oppbevares på menighetskontoret, samt lagres digitalt	Oppbevares ikke i brannsikket skap
Dagsregister for kirken	Føres av kirketjener og oppbevares i safe i Helle kirke	
Inventarbok	Foreligger fra 2016, og finnes digitalt i Kirkebygdatabasen	
Konklusjon:	Kontorvisitasen viser at menighetskontoret skjøttes svært godt, og at alle regler og rutiner for postjournal, menighetsrådsprotokoller, kirkebokføring og godt kontorhold følges etterrettelig.	

Det er ukentlige, felles stabsmøter for de ansatte i alle fem sokn, og en gang i måneden er det storstabsmøter hvor også kirketjenerne/kirkegårdsarbeiderne og soknepresten i Sannidal deltar.

Sokneprest har ikke hatt kallsbok

Urner oppbevares innelåst i bårerommet i Kragerø kapell.

Gudstjenesteforordningen av 2017 følges.

Sannidal, 06.11. 2023 Trond Engnes

Prost

KONTORVISITAS:**KONTORVISITAS I LEVANGSHEIA MENIGHET****DATO: 07.11. 2023****TIL STEDE: Menighetssekretær Kari Skarvang og prost Trond Engnes**

TEMA:	KOMMENTAR:	MERKNAD/PÅLEGG:
Kirkebok	Har blitt ført digitalt siden 2012	
Ringereglement	Gjennomgått og revidert i 2022/23, vedtatt av MR og oversendt til prost i august 2023.	
Journal	Føres digitalt, men blir også skrevet ut og satt i perm på menighetskontoret	
Menighetsrådets protokoll	Settes inn i perm som oppbevares på menighetskontoret, samt lagres digitalt	Oppbevares ikke i brannsikket skap
Dagsregister for kirken	Føres av kirketjener og oppbevares i kirken	Oppbevares ikke i brannsikket skap
Inventarbok	Finnes digitalt i Kirkebyggdatabasen	
Konklusjon:	Kontorvisitasen viser at menighetskontoret skjøttes svært godt, og at alle regler og rutiner for postjournal, menighetsrådsprotokoller, kirkebokføring og godt kontorhold følges etterrettelig.	

Det er ukentlige, felles stabsmøter for de ansatte i alle fem sokn, og en gang i måneden er det storstabsmøter hvor også kirketjenerne/kirkegårdsarbeiderne deltar.

Kallsbok er ute av bruk

Urner oppbevares innelåst i bårerommet i Kragerø kapell.

Gudstjenesteforordningen av 2017 følges

Kragerø, 07.11. 2023

Trond Engnes

Prost

KONTORVISITAS:**KONTORVISITAS I SKÅTØY MENIGHET****DATO: 07.11. 2023****TIL STEDE: Menighetssekretær Kari Skarvang og prost Trond Engnes**

TEMA:	KOMMENTAR:	MERKNAD/PÅLEGG:
Kirkebok	Har blitt ført digitalt siden 2012	
Ringereglement	Gjennomgått og revidert i 2022/23, vedtatt av MR og oversendt til prost i august 2023.	
Journal	Føres digitalt, men blir også skrevet ut og satt i perm på menighetskontoret	
Menighetsrådets protokoll	Settes inn i perm som oppbevares på menighetskontoret, samt lagres digitalt	Oppbevares ikke i brannsikkert skap
Dagsregister for kirken	Føres av kirketjener og oppbevares i kirken	Oppbevares ikke i brannsikkert skap
Inventarbok	Finnes digitalt i Kirkebyggdatabasen	
Konklusjon:	Kontorvisitasen viser at menighetskontoret skjøttes svært godt, og at alle regler og rutiner for postjournal, menighetsrådsprotokoller, kirkebokføring og godt kontorhold følges etterrettelig.	

Det er ukentlige, felles stabsmøter for de ansatte i alle fem sokn, og en gang i måneden er det storstabsmøter hvor også kirketjenerne/kirkegårdsarbeiderne deltar.

Kallsbok er ute av bruk

Urner oppbevares innelåst i bårerommet i Kragerø kapell.

Gudstjenesteforordningen av 2017 med 19 gudstjenester på søn- og helligdager oppfylles ikke helt, da menigheten på tross av gudstjenester på noen bevegelige helligdager ikke ønsker gudstjeneste i januar, og ser heller ikke behov for flere gudstjenester om sommeren, noe vi prøver å få til innenfor dagens bemanningssituasjon.

Kragerø, 07.11. 2023

Trond Engnes

Prost